

2 SỬ-KÝ 2 Chronicles

Mục-dịch: Để hợp-nhất Y-sơ-ra-ên quanh sự thờ-phượng Đức GIA-VÊ chân-thành bằng việc bày-tỏ tiêu-chuẩn của Ngài cho các vì vua xét-xử. Các vì vua công-chính của Giu-đa và những cuộc phục-hưng dưới sự trị-vì của họ được làm nổi bật, và tội-lỗi của những vì vua độc-ác cũng bị phê-bày.

Người viết: E-xơ-ra theo truyền-thống Giu-đa

Viết cho: Tất cả Y-sơ-ra-ên

Ngày Viết: Khoảng 430 TC (Trước Christ giáng-sinh), ghi lại các biến-cổ từ khi Sa-lô-môn bắt đầu trị-vì (970 TC) cho đến khi bắt đầu đi lưu-đày bởi người Ba-by-lôn (586 TC)

Bối-cảnh: Quyển 2 Sử-ký đi song song với hai quyển 1 Các Vua và 2 Các Vua và phục-vụ độc giả như sách chú giải cho chúng. Nguyên-thủy hai quyển 1 và 2 Sử-ký là một quyển; nó được viết trong thời-kỳ bị lưu-đày theo quan-điểm thấy tế-lễ, làm nổi bật tầm quan-trọng của đền-thờ và những cuộc phục-hưng tại Giu-đa. Vương-quốc phía bắc, Y-sơ-ra-ên, gần như không được viết đến trong sách Sử-ký này.

Câu gốc: "và dân Ta, những kẻ được gọi bởi danh Ta, tự hạ mình xuống, cầu-nguyện, tìm-kiếm mặt Ta, và quay bỏ các đường-lối gian-ác của chúng, thì Ta sẽ nghe từ trời, sẽ tha-thứ tội của chúng, và sẽ chữa lành đất của chúng." (7.14)

Nhân-vật chính: Sa-lô-môn, nữ-hoàng Sê-ba, Rô-bô-am, A-sa, Giô-sa-phát, Giô-ram, Giô-ách, U-xi-gia, A-cha, Ê-xê-chia, Ma-na-se, Giô-si-a

Chỗ chính: Giê-ru-sa-lem, đền-thờ

Những nét đặc-biệt: Gồm hồ-sơ chi-tiết về kiến-trúc đền-thờ.

Ý chính: Một giáo-sĩ vừa kể chuyện vừa chiếu lên hình một pho tượng bằng đá mà dân bốn xứ đó đang thờ-phượng với đức-tin rằng nhờ đó được mùa-màng và con cái khỏe mạnh. Với nụ cười kẻ cá, chúng ta lấy làm lạ về sự không hiểu biết của dân đó và quá-quyết: Thờ hình-tượng là dị đoan. Trong lúc ấy chúng ta lại đang có các hình-tượng của mình gồm có: tài-sản, thanh-thế, hay lòng tự-mãn. Nếu chúng ta đặt bất cứ cái gì hay người nào vào chỗ của Đức Chúa TRỜI, thì chúng ta thờ-phượng cái đó hay người đó; chúng ta vi-phạm hai điều-răn đầu trong 10 điều-răn.

Người Y-sơ-ra-ên được Đức Chúa TRỜI chọn để đại-diện Ngài trên trái đất. Nhưng họ thường quên lẽ thật và sự kêu gọi của mình để theo hình-tượng như các dân-tộc khác. Các đảng tiên-tri, những thầy tế-lễ, và sự sửa-phạt đẩy họ trở về cùng Đức Chúa TRỜI, Đấng Tạo-hóa chân-thật và độc-nhất. Sách 2 Sử-ký ghi lại lịch-sử của các vì vua thờ hình-tượng và tham-những của Giu-đa (và không đếm xỉa đến lịch-sử Y-sơ-ra-ên, vương-quốc phía bắc). Thịnh-thoảng có một vì vua tốt nổi lên tại Giu-đa để có một thời-gian phục-hưng, kể đến là sự xuống dốc đến chỗ hỗn-loạn, hủy-hoại, rồi bị lưu-đày. Bài học quá khứ này là: quá-

quyết diệt bỏ hình-tượng trong cuộc sống mình để thờ-phượng một mình Chân Thần, Đấng Tạo-hóa, Đức Chúa TRỜI. Quyển 2 Sử-ký tiếp-theo lịch-sử trong quyển 1 Sử-ký. Con trai Sa-lô-môn của Đa-vít lên làm vua. Sa-lô-môn xây đền-thờ lộng-lẫy theo ước-mơ và yêu-cầu của cha mình (đoạn 2-5). Sa-lô-môn hưởng được sự thanh-bình và phồn-vinh trong 40 năm. Con trai người là Rô-bô-am kế-vị; với sự kém trưởng-thành của người, đất nước bị chia đôi.

Tại Giu-đa có một ít vua tốt nhưng nhiều vua xấu. Vua tốt vâng theo luật-lệ của Đức Chúa TRỜI, dẹp bỏ các chỗ thờ hình-tượng, và không thông-đồng với các nước gian-ác. Các vua tốt gồm có: A-sa, Giô-sa-phát, U-xi-gia, Ê-xê-chia, và Giô-si-a. Trong rất nhiều vua xấu, A-cha và Ma-na-se là tệ nhất. Cuối cùng quốc-gia ấy bị chiếm, dân bị lưu-đày, và đền-thờ bị phá-hủy.

2 Sử-ký kêu gọi sự hiệp một của dân-tộc ấy quanh việc thật sự thờ-phượng Đấng Tạo-hóa. Câu 7.14 là câu nổi tiếng nhất trong Thánh-Kinh. Khi quý vị đọc 2 Sử-ký, xin lắng nghe tiếng của Đức Chúa TRỜI, vâng lời Ngài, và nhận-lãnh sự cứu-chuộc của Ngài, để có sự chữa lành sinh-mạng của mình.

A. SỰ TRỊ-VÌ CỦA SA-LÔ-MÔN (1.1-9.31)

1. Sa-lô-môn xin Đức Chúa TRỜI sự khôn-ngoan (1.1-1.18)

Sa-lô-môn thờ-phượng tại Ga-ba-ôn (1.1-1.7)

1 Bây giờ Sa-lô-môn con trai của Đa-vít cùng-cổ chính người vững vàng trên vương-quốc của người, và GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ở cùng người và nâng người lên nhiều. ²Và Sa-lô-môn nói với tất cả Y-sơ-ra-ên, với những chỉ-huy-trưởng hàng ngàn và hàng trăm, với các quan-án, và với mọi người lãnh-đạo trong tất cả Y-sơ-ra-ên, các gia-trưởng của tổ-phụ. ³Đoạn Sa-lô-môn, và tất cả hội-chúng ở cùng người, đi đến nơi cao tại Ga-ba-ôn; vì lều hội-kiến của Đức Chúa TRỜI mà Môi-se tôi-tớ Đức GIA-VÊ đã làm trong vùng hoang-vu, ở tại đó. ⁴Tuy nhiên Đa-vít đã đem rương Đức Chúa TRỜI từ Ki-ri-át-Giê-arim lên đến chỗ mà người đã chuẩn-bị cho nó; vì người đã dựng lên một cái lều cho nó tại Giê-ru-sa-lem. ⁵Bây giờ, bàn-thờ bằng đồng mà Bết-sa-lê-ên con trai của U-ri, con trai của Hu-rơ, đã làm, ở đó phía trước cái đền-tạm Đức GIA-VÊ, và Sa-lô-môn cùng hội-chúng đã tìm ra. ⁶Và Sa-lô-môn đi lên đó trước mặt Đức GIA-VÊ đến bàn-thờ bằng đồng ở tại lều hội-kiến, và dâng 1 ngàn của-lễ thiêu trên nó.

⁷Trong đêm đó Đức Chúa TRỜI hiện ra cùng Sa-lô-môn và phán cùng người: "Xin điều Ta sẽ cho ngươi đi."

Lời Sa-lô-môn cầu xin sự khôn-ngoan (1.8-1.13)

⁸Và Sa-lô-môn thưa cùng Đức Chúa TRỜI: "Chúa đã đãi thân-phụ con là Đa-vít với sự ân-cần thương-yêu vĩ-đại, và đã lập con làm vua trong chỗ của người. ⁹Bây giờ, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI ôi, lời của Chúa cùng thân-phụ Đa-vít của con được ứng-nghiệm rồi, vì Chúa đã lập con làm vua trên một dân-tộc rất nhiều như bụi của trái đất. ¹⁰Bây giờ xin cho con sự khôn-ngoan và thông-hiểu, để con có thể đi ra và đi vào trước mặt dân này; vì ai có thể cai-trị dân tộc vĩ-đại này của Chúa?" ¹¹Và Đức Chúa TRỜI phán cùng Sa-lô-môn: "Vì điều này đã ở trong tâm ngươi, và ngươi đã chẳng xin giàu-có, tài-sản, hay vinh-dự, hoặc sinh-mạng của những kẻ ghét ngươi, thậm-chí ngươi cũng đã chẳng xin sống thọ, nhưng ngươi đã xin cho ngươi sự khôn-ngoan và thông-hiểu, để ngươi có thể cai-trị dân Ta, mà Ta đã lập ngươi làm vua trên chúng, ¹²cho nên sự khôn-ngoan và thông-hiểu đã được ban cho ngươi. Và Ta sẽ cho ngươi giàu-có, tài-sản, và vinh-dự, đến nỗi không có vua nào trước ngươi đã có, cũng sẽ không có ai đến sau ngươi." ¹³Thế là Sa-lô-môn đi từ chỗ cao ở tại Ga-ba-ôn, từ lều hội-kiến, đến Giê-ru-sa-lem, và người trị-vì Y-sơ-ra-ên.

Tài-sản của Sa-lô-môn (1.14-1.18)

¹⁴Và Sa-lô-môn tích-lũy cỗ xe và kỵ-binh. Người có 1 ngàn cỗ xe và 12 ngàn kỵ-binh; người đặt chúng trong các thành để xe và với nhà vua tại Giê-ru-sa-lem. ¹⁵Và nhà vua làm vàng và bạc đầy ắp trong Giê-ru-sa-lem nhiều như đá, và người làm các cây tuyết-tùng nhiều như các cây sung dâu trong vùng đất thấp.

A. THE REIGN OF SOLOMON (1.1-9.31)

1. Solomon asks God for wisdom (1.1-1.18)

Solomon worships at Gibeon (1.1-1.7)

1 Now Solomon the son of David established himself securely over his kingdom, and YHWH his God was with him and exalted him greatly. ²And Solomon spoke to all Israel, to the commanders of thousands and of hundreds and to the judges and to every leader in all Israel, the heads of the fathers' households. ³Then Solomon, and all the assembly with him, went to the high place which was at Gibeon; for God's tent of meeting was there, which Moses the servant of YHWH had made in the wilderness. ⁴However, David had brought up the ark of God from Kiriath-jearim to the place he had prepared for it; for he had pitched a tent for it in Jerusalem. ⁵Now the bronze altar, which Bezalel the son of Uri, the son of Hur, had made, was there before the tabernacle of YHWH, and Solomon and the assembly sought it out. ⁶And Solomon went up there before YHWH to the bronze altar which was at the tent of meeting, and offered a thousand burnt offerings on it.

⁷In that night God appeared to Solomon and said to him, "Ask what I shall give you."

Solomon's prayer for wisdom (1.8-1.13)

⁸And Solomon said to God, "Thou hast dealt with my father David with great lovingkindness, and hast made me king in his place. ⁹Now, O YHWH God, Thy word to my father David is fulfilled, for Thou hast made me king over a people as numerous as the dust of the earth. ¹⁰Give me now wisdom and knowledge, that I may go out and come in before this people; for who can rule this great people of Thine?" ¹¹And God said to Solomon, "Because this was in your heart, and you did not ask for riches, wealth, or honor, or the life of those who hate you, nor have you even asked for long life, but you have asked for yourself wisdom and knowledge, that you may rule My people, over whom I have made you king, ¹²wisdom and knowledge have been granted to you. And I will give you riches and wealth and honor, such as none of the kings who were before you has possessed, nor those who will come after you." ¹³So Solomon went from the high place which was at Gibeon, from the tent of meeting, to Jerusalem, and he reigned over Israel.

Solomon's wealth (1.14-1.18)

¹⁴And Solomon amassed chariots and horsemen. He had 1,400 chariots, and 12,000 horsemen, and he stationed them in the chariot cities and with the king at Jerusalem. ¹⁵And the king made silver and gold as plentiful in Jerusalem as stones, and he made cedars as plentiful as sycamores in the lowland.

2 Chronicles 1.16-2.12

¹⁶And Solomon's horses were imported from Egypt and from Kue, the king's traders procured them from Kue for a price. ¹⁷And they brought up and brought out chariots from Egypt for 600 shekels of silver apiece, and horses for 150 apiece, and by the same means they brought out them to all the kings of the Hittites and the kings of Aram. ¹⁸Now Solomon said to build a house for the name of YHWH, and a royal palace for himself.

2. Solomon builds the temple (2.1-5.1)

Solomon plans the temple (2.1-2.9)

2 ¹So Solomon numbered 70,000 men to carry loads, and 80,000 men to quarry stone in the mountains, and 3,600 to supervise them. ²Then Solomon sent to Hiram the king of Tyre, saying, "As you dealt with David my father, and sent him cedars to build him a house to dwell in, so do for me. ³Behold, I am about to build a house for the name of YHWH my God, dedicating it to Him, to burn fragrant incense before Him, and to set out the showbread continually, and to offer burnt offerings morning and evening, on sabbaths and on new moons and on the appointed feasts of YHWH our God, this being required forever in Israel. ⁴And the house which I am about to build will be great; for greater is our God than all the gods. ⁵But who is able to build a house for Him, for the heavens and the highest heavens cannot contain Him? So who am I, that I should build a house for Him, except offer up in smoke before Him? ⁶And now send me a skilled man to work in gold, silver, brass and iron, and in purple, crimson and violet fabrics, and who knows how to make engravings, to work with the skilled men whom I have in Judah and Jerusalem whom David my father provided. ⁷Send me also cedar, cypress and algum timber from Lebanon, for I know that your servants know how to cut timber of Lebanon; and indeed, my servants will work with your servants, ⁸to prepare timber in abundance for me, for the house which I am about to build will be great and wonderful. ⁹Now behold, I will give to your servants, the woodsmen who cut the timber, 20,000 kors of crushed wheat, and 20,000 kors of barley, and 20,000 baths of wine, and 20,000 baths of oil."

Hiram to assist (2.10-2.17)

¹⁰Then Hiram, king of Tyre, answered in a letter sent to Solomon: "Because YHWH loves His people, He has made you king over them." ¹¹Then Hiram continued, "Blessed be YHWH, the God of Israel, who has made heaven and earth, who has given King David a wise son, endowed with discretion and understanding, who will build a house for YHWH and a royal palace for himself. ¹²And now I am sending a skilled man, endowed with understanding, Hiram-abi,

2 Sử-ký 1.16-2.12

¹⁶Và ngựa của Sa-lô-môn được nhập từ Ê-díp-tô⁽¹⁾ và từ Kô-a, các thương-gia lên và đem của vua mua chúng với một giá từ Kô-a. ¹⁷Và họ đem ra các cỗ xe từ Ê-díp-tô theo giá 600 siéc-lơ bạc cho mỗi cái, và ngựa 150 cho mỗi con, và cùng một cách đó họ đem chúng ra cho tất cả những vua của dân Hê-tít và các vua của A-ram. ¹⁸Bấy giờ Sa-lô-môn nói để xây đền cho danh Đức GIA-VÊ và hoàng-cung cho người.

2. Sa-lô-môn xây đền-thờ (2.1-5.1)

Sa-lô-môn lập kế-hoạch xây đền-thờ (2.1-2.9)

2 ¹Thế là Sa-lô-môn đếm 70 ngàn người để khiêng gánh nặng, 80 ngàn người để đào đá trong các mỏ trên núi, và 3 ngàn 600 người để giám-sát họ. ²Rồi Sa-lô-môn phái người đến Hu-ram vua của Ty-rơ, nói: "Như ngài đã đổi-đổi Đa-vít thân-phụ tôi, và đã gửi cho ông những cây tuyết-tùng để xây cho ông một cung để ở, xin cũng làm như thế cho tôi. ³Này, tôi sắp xây một cái đền cho danh GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tôi, cung-hiến nó cho Ngài, để xông hương thơm trước mặt Ngài, và để trưng-bày bánh trưng-hiến liên-tục, và để dâng những của-lễ thiêu sáng và chiều, vào các ngày ngưng-nghe, vào các ngày trăng mới, và vào các lễ đã định của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng tôi, việc này là mãi mãi trong Y-sơ-ra-ên. ⁴Và cái đền mà tôi sắp xây sẽ là vĩ-đại; vì Đức Chúa TRỜI chúng tôi là vĩ-đại hơn tất cả các thần. ⁵Nhưng ai lại có thể xây một cái đền cho Ngài, vì các tầng trời và các tầng trời cao nhất không có thể chứa Ngài? Vì vậy tôi là ai, mà tôi nên xây một cái đền cho Ngài, ngoại trừ để dâng lên trong khói⁽²⁾ trước mặt Ngài? ⁶Và bây giờ xin sai đến cùng tôi một người lành nghề để làm việc với vàng, bạc, đồng, và sắt, và với vải màu tím, đỏ sậm, và tía, và là người biết chạm-trổ, để làm việc với các thợ lành nghề mà tôi có tại Giu-đa và Giê-ru-sa-lem mà Đa-vít thân-phụ tôi đã cung-cấp. ⁷Cũng xin gửi cho tôi gỗ tuyết-tùng, gỗ bách, và gỗ bạch đàn-hương của Li-ban, vì tôi biết rằng tôi-tớ của ngài biết cách đốn gỗ của Li-ban; và quả thật, tôi-tớ của tôi sẽ làm việc với tôi-tớ của ngài, ⁸để chuẩn-bị nhiều gỗ cho tôi, vì cái đền tôi sắp xây sẽ vĩ-đại và kỳ-diệu. ⁹Bây giờ, này, tôi sẽ cho tôi-tớ của ngài, các thợ đốn gỗ, 20 ngàn cô-rô⁽³⁾ lúa mì giã rồi, 20 ngàn cô-rô lúa mạch, 20 ngàn bát⁽⁴⁾ rượu nho, và 20 ngàn bát dầu."

Hu-ram trợ-giúp (2.10-2.17)

¹⁰Thế thì Hu-ram, vua của Ty-rơ, trả lời trong một lá thư gửi cho Sa-lô-môn: "Vì Đức GIA-VÊ thương dân Ngài, Ngài đã lập nhà vua làm vua trên họ." ¹¹Đoạn Hu-ram viết tiếp: "Đáng chúc-tụng thay Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, Đấng đã tạo dựng trời và đất, Đấng đã ban cho vua Đa-vít một con trai khôn-ngoa, được phú với sự thận-trọng và hiểu-biết, là người sẽ xây một cái đền cho Đức GIA-VÊ và hoàng-cung cho mình. ¹²Và bây giờ tôi đang sai đi một người khéo-léo, được phú cho sự hiểu-biết, là Hu-ram-A-bi,

¹ Ai Cập

² hay: xông hương

³ một cô-rô chừng 240 lít

⁴ bát: bath: cũng gọi là ê-pha = 24 lít

2 Sử-ký 2.13-3.12

¹³con trai của một bà người Đan và cha là người Ty-rơ, là người biết cách làm việc với vàng, bạc, đồng, sắt, đá, và gỗ, và vải lanh màu tía, màu tím, và vải màu đỏ sậm, và biết cách làm đủ loại chạm-trổ và chế ra bất cứ một thiết-bị nào có thể được giao cho nó, để làm việc với những thợ khéo của vua, và với những thợ khéo của chúa Đa-vít của tôi thân-phụ của ngài. ¹⁴Thế thì bây giờ, xin chúa tôi gửi cho các tôi-tớ của nó lúa mì và lúa mạch, dầu và rượu nho, mà ngài đã nói. ¹⁵Và chúng tôi sẽ đốn bất cứ gỗ gì ngài cần từ Li-ban, và đem nó cho ngài trên các bè theo đường biển đến Gia-phô, để ngài có thể vận chuyển nó lên đến Giê-ru-sa-lem."

¹⁶Và Sa-lô-môn đếm tất cả các người nước ngoài ở trong xứ Y-sơ-ra-ên, theo cách đếm số mà cha mình là Đa-vít đã đếm họ trước đây; và 153 ngàn 600 người được tìm thấy. ¹⁷Và người chỉ-định 70 ngàn trong bọn họ để khiêng gánh nặng, 80 ngàn để đào đá trong mỏ trong núi, và 3 ngàn 600 giám-thị để khiến dân làm việc.

Sự xây-cắt đền-thờ tại Giê-ru-sa-lem (3.1-3.2)

3 ¹Đoạn Sa-lô-môn bắt đầu xây đền Đức GIA-VÊ tại Giê-ru-sa-lem trên núi Mô-ri-a, nơi Đức GIA-VÊ đã hiện ra cùng cha mình Đa-vít, tại chỗ Đa-vít đã chuẩn-bị, trên sân đập lúa của Ot-nan⁽¹⁾ người Giê-bu. ²Và người khởi công vào ngày thứ nhì trong tháng thứ nhì trong năm thứ tư của triều đại của mình.

Kích-thước và vật-liệu của đền-thờ (3.3-3.17)

³Bây giờ, đây là các nền-móng mà Sa-lô-môn đặt để xây đền của Đức Chúa TRỜI. Chiều dài bằng cu-bit⁽²⁾, theo tiêu-chuẩn cũ là 60 cu-bit, và chiều rộng 20 cu-bit. ⁴Và cái vòm-cổng ở phía trước đền dài bằng bề rộng của đền, 20 cu-bit, và bề cao 120; ở bên trong người ốp nó bằng vàng ròng. ⁵Và người ốp cái phòng chính bằng gỗ tòng, và ốp nó bằng vàng ròng, và trang-hoàng nó bằng những cây chà-là và các dây xích. ⁶Hơn nữa, người trang-hoàng đền bằng các đá quý, và vàng từ Phạt-va-im. ⁷Người cũng ốp đền bằng vàng—những cây đá, các ngạch-cửa, các vách của nó, và những cửa của nó; và người chạm những chê-rúp trên các vách.

⁸Bây giờ người làm cái phòng của nơi chí-thánh: bề dài của nó, từ bên này qua bên kia trợn bề ngang của đền, là 20 cu-bit, và bề ngang của nó là 20 cu-bit; và người ốp nó bằng vàng ròng, lên tới 600 ta-lăng. ⁹Và trọng-lượng những cây đinh là 50 siéc-lơ vàng. Người cũng ốp các phòng cao bằng vàng.

¹⁰Đoạn người cho tạc 2 chê-rúp trong cái phòng của nơi chí-thánh và mạ chúng bằng vàng. ¹¹Và khoảng cánh xòe ra của những chê-rúp là 20 cu-bit; cánh con này, dài 5 cu-bit, chạm vách đền, và cánh kia của nó, dài 5 cu-bit, chạm cánh của chê-rúp kia. ¹²Và cánh nọ của chê-rúp kia, dài 5 cu-bit, cũng chạm vách đền; và cánh kia của nó dài 5 cu-bit giáp với cánh của chê-rúp thứ nhất.

¹trong 2 Sa-mu-ên 24.18: A-rau-na, Araunah

²1 cu-bit bằng khoảng 46 cm

2 Chronicles 2.13-3.12

¹³the son of a Danite woman and a Tyrian father, who knows how to work in gold, silver, bronze, iron, stone and wood, and in purple, violet, linen and crimson fabrics, and who knows how to make all kinds of engravings and to devise any device which may be assigned to him, to work with your skilled men, and with skilled men of my lord David your father. ¹⁴Now then, let my lord send to his servants wheat and barley, oil and wine, of which he has spoken. ¹⁵And we will cut whatever timber you need from Lebanon, and bring it to you on rafts by sea to Japho, so that you may carry it up to Jerusalem."

¹⁶And Solomon numbered all the aliens who were in the land of Israel, following the numbering which his father David had numbered of them; and 153,600 were found. ¹⁷And he appointed 70,000 of them to carry loads, and 80,000 to quarry stones in the mountains; and 3,600 supervisors to make the people work.

The temple construction in Jerusalem (3.1-3.2)

3 ¹Then Solomon began to build the house of YHWH in Jerusalem on Mount Moriah, where YHWH had appeared to his father David, at the place that David had prepared, on the threshing floor of Ornan the Jebusite. ²And he began to build on the second day in the second month in the fourth year of his reign.

Dimensions and materials of the temple (3.3-3.17)

³Now these are the foundations which Solomon laid for building the house of God. The length in cubits, according to the old standard was sixty cubits, and the width twenty cubits. ⁴And the porch which was in front of the house was as long as the width of the house, twenty cubits, and the height 120, and inside he overlaid it with pure gold. ⁵And he overlaid the main room with cypress wood and overlaid it with fine gold, and ornamented it with palm trees and chains. ⁶Further he adorned the house with precious stone; and the gold was gold from Parvaim. ⁷He also overlaid the house with gold—the beams, the thresholds, and its walls, and its doors; and he carved cherubim on the walls.

⁸Now he made the room of the holy of holies: its length, across the width of the house, was twenty cubits, and its width was twenty cubits; and he overlaid it with fine gold, amounting to 600 talents. ⁹And the weight of the nails was fifty shekels of gold. He also overlaid the upper rooms with gold.

¹⁰Then he made two sculptured cherubim in the room of the holy of holies and overlaid them with gold. ¹¹And the wingspan of the cherubim was twenty cubits; the wing of one, of five cubits, touched the wall of the house, and its other wing, of five cubits, touched the wing of the other cherub. ¹²And the wing of the other cherub, of five cubits, touched the wall of the house; and its other wing of five cubits, was attached to the wing of the first cherub.

2 Chronicles 3.13-4.16

¹³The wings of these cherubim extended twenty cubits, and they stood on their feet facing the *main* room. ¹⁴And he made the veil of violet, purple, crimson and fine linen, and he worked cherubim on it.

¹⁵He also made two pillars for the front of the house, thirty-five cubits high, and the capital on the top of each was five cubits. ¹⁶And he made chains in the inner sanctuary, and placed *them* on the tops of the pillars; and he made one hundred pomegranates and placed *them* on the chains. ¹⁷And he erected the pillars in front of the temple, one on the right and the other on the left, and named the one on the right Jachin and the one on the left Boaz.

Furnishings of the temple (4.1-4.22)

4 ¹Then he made a bronze altar, twenty cubits in length and twenty cubits in width and ten cubits in height. ²Also he made the cast *metal* sea, ten cubits from brim to brim, circular in form, and its height was five cubits and its circumference thirty cubits. ³Now figures like oxen were under it and all around it, ten cubits, entirely encircling the sea. The oxen were in two rows, cast in one piece. ⁴It stood on twelve oxen, three facing the north, three facing west, three facing south, and three facing east; and the sea was set on top of them, and all their hindquarters turned inwards. ⁵And it was a handbreadth thick, and its brim was made like the brim of a cup, like a lily blossom; it could hold 3,000 baths. ⁶He also made ten basins in which to wash, and he set five on the right side and five on the left, to rinse things for the burnt offering; but the sea was for the priests to wash in.

⁷Then he made the ten golden lampstands in the way prescribed for them, and he set them in the temple, five on the right side and five on the left. ⁸He also made ten tables and placed them in the temple, five on the right side and five on the left. And he made one hundred golden bowls. ⁹Then he made the court of the priests and the great court and doors for the court, and overlaid their doors with bronze. ¹⁰And he set the sea on the right side of *the house* toward the southeast.

¹¹Huram also made the pails, the shovels, and the bowls. So Hiram finished doing the work which he performed for King Solomon in the house of God: ¹²the two pillars, the bowls and the two capitals on top of the pillars, and the two networks to cover the two bowls of the capitals which were on top of the pillars, ¹³and the four hundred pomegranates for the two networks, two rows of pomegranates for each network to cover the two bowls of the capitals which were on the pillars. ¹⁴He also made the stands and he made the basins on the stands, ¹⁵and the one sea with the twelve oxen under it. ¹⁶And the pails, the shovels, the forks, and all its utensils, Hiram-abi made of polished bronze for King Solomon for the house of YHWH.

2 Sử-ký 3.13-4.16

¹³Những cánh của các chê-rúp xòe ra 20 cu-bít, và chúng đứng trên chân của chúng hướng mặt về phòng *chánh*. ¹⁴Và người làm bức màn màu tía, tím, đỏ đậm và vải lanh mịn, và người thêu những chê-rúp trên nó.

¹⁵Người cũng xây hai cột trụ cho phía trước của đền, cao 35 cu-bít, và đầu-trụ ở trên chót đỉnh của mỗi trụ cao 5 cu-bít. ¹⁶Người làm các dây xích trong nơi thánh bên trong, và đặt *chúng* trên các chóp đỉnh những trụ; người làm 100 trái lựu và đặt chúng trên các dây xích. ¹⁷Và người dựng các trụ đó ở phía trước đền-thờ, một trụ ở bên hữu còn trụ kia ở bên tả, và đặt tên trụ bên hữu là Gia-kin⁽¹⁾ và trụ bên tả Bô-ô⁽²⁾.

Các việc trang-trí của đền-thờ (4.1-4.22)

4 ¹Rồi người làm một cái bàn thờ bằng đồng, dài 20 cu-bít, rộng 20 cu-bít và cao 10 cu-bít. ²Người cũng làm một cái biển⁽³⁾ đúc bằng kim-loại, 10 cu-bít từ mép này đến mép kia, theo hình tròn, cao 5 cu-bít và chu-vi là 30 cu-bít. ³Bây giờ có các hình thù như những con bò ở phía dưới nó và bao chung-quanh nó, 10 cu-bít, hoàn-toàn vây quanh cái biển. Những con bò xếp thành 2 hàng, được đúc thành một khối. ⁴Nó đứng trên 12 con bò, 3 con hướng mặt về phía bắc, 3 con hướng mặt về phía tây, 3 con hướng mặt về phía nam, và 3 con hướng mặt về phía đông; và cái biển được đặt trên lưng của chúng, và tất cả các phần thân sau của chúng quay vào phía trong. ⁵Nó dày một gang, và mép của nó được làm giống như mép cái chén, như hoa huệ nữ; nó có thể chứa 3 ngàn bát. ⁶Người cũng làm 10 cái chậu lớn để rửa trong đó, và người để 5 cái bên hữu và 5 cái bên tả, đặt rửa các đồ-vật cho của-lễ thiêu; nhưng cái biển thì để cho các thầy tế-lễ để rửa trong đó.

⁷Đoạn người làm 10 cái giá đèn bằng vàng theo kiểu được định cho chúng, và người để chúng trong đền-thờ, 5 cái bên hữu và 5 cái bên tả. ⁸Người cũng làm 10 cái bàn rồi để chúng trong đền-thờ, 5 cái bên hữu và 5 cái bên tả. Và người làm 100 cái chậu bằng vàng. ⁹Đoạn người làm phòng của các thầy tế-lễ và đại sảnh và những cửa cho cái phòng đó, và ốp các cửa của chúng bằng đồng. ¹⁰Người đặt cái biển ở bên hữu đền, hướng về phía đông-nam.

¹¹Hu-ram cũng làm những cái xô, những cái xéng, và những cái chậu. Thế là Hu-ram đã làm xong công-việc mà người đã thực hiện cho vua Sa-lô-môn trong đền Đức Chúa TRỜI: ¹²2 cột trụ, những cái chậu và 2 chóp trụ trên đỉnh các cột trụ, 2 cái lưới phủ 2 cái chậu của những chóp trụ ở trên đỉnh các cột trụ; ¹³và 400 trái lựu cho 2 cái lưới, 2 hàng các trái lựu cho mỗi cái lưới để bao 2 cái chậu của những chóp trụ ở trên các cột trụ. ¹⁴Người cũng làm các chân đứng và người làm những cái chậu trên các chân đứng đó, ¹⁵một cái biển với 12 con bò ở dưới nó. ¹⁶Và những cái xô, những cái xéng, và những cái chia, và tất cả đồ dùng, Hu-ram-A-bi làm bằng đồng đánh bóng cho vua Sa-lô-môn cho đền Đức GIA-VÊ.

¹Gia-kin nghĩa là "Người sẽ vững-tập"

²Bô-ô nghĩa là "Trong nó có sức-lực"

³Cái biển: một cái chậu chứa chất lỏng rất lớn

2 Sử-ký 4.17-5.12

¹⁷Trong đồng bằng sông Giô-đanh, trong vùng đất sét giữa Su-cốt và Xê-rê-da nhà vua đúc chúng. ¹⁸Như vậy Sa-lô-môn làm tất cả đồ dùng này theo số lớn, vì sức nặng của đồng không thể biết được.

¹⁹Sa-lô-môn cũng làm tất cả các đồ ở trong đền *Đức Chúa TRỜI*: tức là bàn-thờ bằng vàng, những cái bàn để đặt bánh Trung-hiến trên chúng, ²⁰các giá đèn với những cây đèn của chúng bằng vàng ròng, để đốt ở phía trước nơi thánh ở bên trong theo cách được chỉ-định; ²¹những đóa hoa, những cây đèn, và những cái kẹp bằng vàng, bằng vàng tinh-khiết nhất; ²²những cái kéo cắt tim đèn, những cái chậu, những cái muỗng, và những đồ đựng tro bằng vàng ròng; cổng vào đền, những cái cửa bên trong của nơi chí-thánh, những cái cửa của đền, *nghĩa là*, của cái gian giữa *đền*, bằng vàng.

5 ¹Như vậy mọi công-việc mà Sa-lô-môn đã làm cho đền *Đức GIA-VÊ* đều được hoàn-thành. Và Sa-lô-môn đem vào các vật mà Đa-vít cha của người đã cung-hiến, tức là bạc, vàng, và tất cả đồ dùng, để *chúng* trong các kho bạc của đền *Đức Chúa TRỜI*.

3. Sa-lô-môn cung-hiến đền-thờ (5.2-7.22)

Cái rương được đem vào trong đền-thờ (5.2-5.10)

²Đoạn Sa-lô-môn triệu-tập đến Giê-ru-sa-lem các trưởng-lão của Y-sơ-ra-ên và tất cả các tộc trưởng của các chi-tộc, các người lãnh-đạo *những gia-hộ* của tổ-phụ của những con trai Y-sơ-ra-ên, để đem rương giao-ước của *Đức GIA-VÊ* lên, ra khỏi thành Đa-vít, tức là Si-ôn. ³Và tất cả các người dân-ông Y-sơ-ra-ên họ tập-hợp lại trước nhà vua ở buổi lễ ấy, đó là vào tháng thứ bảy. ⁴Lúc đó, tất cả các trưởng-lão của Y-sơ-ra-ên đến, và các người Lê-vi đem cái rương lên. ⁵Và họ đem cái rương lên, cái lều hội-kiến, và tất cả các khí-cụ thánh, ở trong cái lều; các thầy tế-lễ dòng Lê-vi đem chúng lên. ⁶Và Vua Sa-lô-môn và tất cả hội-chúng Y-sơ-ra-ên, là những kẻ nhóm lại với người trước cái rương, đang hiến-tế nhiều chiên và bò đến nỗi họ không có thể tính hay đếm. ⁷Rồi các thầy tế-lễ đem rương giao-ước của *Đức GIA-VÊ* đến chỗ của nó, vào trong nơi thánh bên trong đền, đến nơi chí-thánh, dưới những cánh của các chê-rúp. ⁸Vì các chê-rúp xê các cánh của chúng ra trên chỗ có cái rương, để các chê-rúp tạo sự che phủ trên cái rương và các cây đòn của nó. ⁹Và các cây đòn của cái rương dài đến nỗi đầu của chúng có thể thấy được ở phía trước nơi thánh bên trong, nhưng chúng không có thể thấy được ở bên ngoài; và chúng ở đó cho đến ngày nay. ¹⁰Chẳng có gì trong cái rương ngoại trừ hai tấm bảng mà Môi-se đã đặt vào đó tại Hô-rép, nơi mà *Đức GIA-VÊ* đã lập giao-ước với những con trai Y-sơ-ra-ên, khi họ đến ra từ Ê-díp-tô.

Vinh-quang của Đức Chúa TRỜI đầy đền-thờ (5.11-5.14)

¹¹Và khi các thầy tế-lễ tiến ra từ nơi thánh (vì tất cả các thầy tế-lễ hiện-diện đã tự dọn mình ra thánh, bắt chấp các ban-thứ), ¹²và tất cả các ca-sĩ dòng Lê-vi, A-sáp, Hê-man, Giê-đu-thun, và những con trai và bà-con của họ, mặc bằng vải lanh mịn, với các chấp-chòa, các hạc-cầm, và các thất-huyền-cầm, đứng phía đông của bàn-thờ, và với họ 120 thầy tế-lễ thổi các kèn trom-bét

2 Chronicles 4.17-5.12

¹⁷On the plain of the Jordan, the king cast them, in the clay ground between Succoth and Zeredah. ¹⁸Thus Solomon made all these utensils in great quantities, for the weight of the bronze could not be found out.

¹⁹Solomon also made all the things that *were* in the house of God: even the golden altar, the tables with the bread of the Presence on them, ²⁰the lampstands with their lamps of pure gold, to burn in front of the inner sanctuary in the way prescribed; ²¹the flowers, the lamps, and the tongs of gold, of purest gold; ²²and the snuffers, the bowls, the spoons and the firepans of pure gold; and the entrance of the house, its inner doors for the holy of holies, and the doors of the house, *that is*, of the nave, of gold.

5 ¹Thus all the work that Solomon performed for the house of YHWH was finished. And Solomon brought in the things that David his father had dedicated, even the silver and the gold and all the utensils, *and put them* in the treasuries of the house of God.

3. Solomon dedicates the temple (5.2-7.22)

The ark is brought into the temple (5.2-5.10)

²Then Solomon assembled to Jerusalem the elders of Israel and all the heads of the tribes, the leaders of the fathers' *households* of the sons of Israel, to bring up the ark of the covenant of YHWH out of the city of David, which is Zion. ³And all the men of Israel assembled themselves to the king at the feast, that is *in* the seventh month. ⁴Then all the elders of Israel came, and the Levites took up the ark. ⁵And they brought up the ark and the tent of meeting and all the holy utensils which *were* in the tent; the Levite priests brought them up. ⁶And King Solomon and all the congregation of Israel who were assembled with him before the ark were sacrificing so many sheep and oxen, that they could not be counted or numbered. ⁷Then the priests brought the ark of the covenant of YHWH to its place, into the inner sanctuary of the house, to the holy of holies, under the wings of the cherubim. ⁸For the cherubim spread their wings over the place of the ark, so that the cherubim made a covering over the ark and its poles. ⁹And the poles were so long that the ends of the poles of the ark could be seen in front of the inner sanctuary, but they could not be seen outside; and they are there to this day. ¹⁰There was nothing in the ark except the two tablets which Moses put *there* at Kho-rabe', where YHWH made a covenant with the sons of Israel, when they came out of Egypt.

The glory of God fills the temple (5.11-5.14)

¹¹And when the priests came forth from the holy place (for all the priests who were present had sanctified themselves, without regard to divisions), ¹²and all the Levite singers, Asaph, Heman, Jeduthun, and their sons and kinsmen, clothed in fine linen, with cymbals, harps, and lyres, standing east of the altar, and with them one hundred and twenty priests blowing trumpets

2 Chronicles 5.13-6.14

¹³in unison when the trumpeters and the singers were to make themselves heard with one voice to praise and to glorify YHWH, and when they lifted up their voice accompanied by trumpets and cymbals and instruments of music, and when they praised YHWH saying, "He indeed is good for His lovingkindness is everlasting," then the house, the house of YHWH, was filled with a cloud, ¹⁴so that the priests could not stand to minister because of the cloud, for the glory of YHWH filled the house of God.

Solomon's blessing (6.1-6.11)

6 ¹Then Solomon said, "YHWH has said that He would dwell in the thick cloud.

²"I have built Thee a lofty house, and a place for Thy dwelling forever."

³Then the king turned his face about and blessed all the assembly of Israel, while all the assembly of Israel was standing.

⁴And he said, "Blessed be YHWH, the God of Israel, who spoke with His mouth to my father David and has fulfilled it with His hands, saying, ⁵Since the day that I brought My people from the land of Egypt, I did not choose a city out of all the tribes of Israel in which to build a house that My name might be there, nor did I choose any man for a leader over My people Israel; ⁶but I have chosen Jerusalem that My name might be there, and I have chosen David to be over My people Israel.' ⁷Now it was with the heart of my father David to build a house for the name of YHWH, the God of Israel. ⁸But YHWH said to my father David, 'Because it was with your heart to build a house for My name, you did well that it was with your heart. ⁹Nevertheless you shall not build the house, but your son who is to come forth from your loins, he shall build the house for My name.' ¹⁰Now YHWH has fulfilled His word which He spoke; for I have risen in the place of my father David and sit on the throne of Israel, as YHWH spoke, and have built the house for the name of YHWH, the God of Israel. ¹¹And there I have set the ark, in which is the covenant of YHWH, which He made with the sons of Israel."

Solomon's prayer of dedication of the temple (6.12-6.42)

¹²Then he stood before the altar of YHWH in the presence of all the assembly of Israel and spread out his hands.

¹³Now Solomon had made a bronze platform, five cubits long, five cubits wide, and three cubits high, and had set it in the midst of the court; and he stood on it, knelt on his knees in the presence of all the assembly of Israel, and spread out his hands toward heaven. ¹⁴And he said, "O YHWH, the God of Israel, there is no god like Thee in heaven or on earth, keeping covenant and showing lovingkindness to Thy servants who walk before Thee with all their heart;

2 Sử-ký 5.13-6.14

¹³đồng loạt khi các người thổi kèn trom-bét và các ca-sĩ đồng cất tiếng lên với một giọng để ca-tụng và để làm vinh-quang Đức GIA-VÊ, và khi họ cất giọng của họ lên được đệm bằng kèn trom-bét, chấp-chóa, và nhạc-cụ khác, và khi họ ca-tụng Đức GIA-VÊ: "Ngài quả thật tốt-lành, vì sự ân-cần thương-yêu của Ngài là đời đời," thì cái đền, cái đền của Đức GIA-VÊ, ngập đầy mây, ¹⁴đến nỗi các thầy tế-lễ không có thể đứng hầu-việc vì mây ấy, vì vinh-quang của Đức GIA-VÊ đầy đền Đức Chúa TRỜI.

Lời chúc-tụng của Sa-lô-môn (6.1-6.11)

6 ¹Rồi Sa-lô-môn nói: "Đức GIA-VÊ đã phán rằng Ngài muốn ngự trong đám mây dày.

²"Con đã xây cho Chúa một cái đền đồ-sộ, và một nơi ngự của Chúa mãi mãi."

³Rồi nhà vua xây mặt của người xung-quanh và chúc phước tất cả hội-chúng Y-sơ-ra-ên, trong khi tất cả hội-chúng Y-sơ-ra-ên đứng.

⁴Và người nói: "Đáng chúc-tụng thay Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, Đáng đã phán với miệng của Ngài cùng Đa-vít cha của ta và đã làm ứng-nghiệm bởi các tay của Ngài, phán: ⁵Từ ngày Ta đã đem dân Ta đến từ xứ Ê-díp-tô, Ta đã chẳng chọn một thành nào ra từ tất cả các chi-tộc của Y-sơ-ra-ên dựng cất một cái đền để danh Ta có thể ở đó, Ta cũng đã chẳng chọn một người nam nào để lãnh-đạo dân Y-sơ-ra-ên của Ta; ⁶nhưng Ta đã chọn Giê-ru-sa-lem để danh Ta có thể ở đó, và Ta đã chọn Đa-vít để ở trên dân Y-sơ-ra-ên của Ta.' ⁷Bây giờ Đa-vít cha của ta đã có tâm để xây một cái đền cho danh của Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên. ⁸Nhưng Đức GIA-VÊ đã phán cùng Đa-vít cha của ta: 'Vì người đã có tâm để xây một cái đền cho danh Ta, người đã làm tốt để nó đã ở với tâm người. ⁹Tuy nhiên, người sẽ không được xây cái đền ấy, nhưng con trai người, là kẻ sắp đi ra từ chỗ thắt lưng người, nó sẽ xây đền đó cho danh Ta.' ¹⁰Bây giờ Đức GIA-VÊ đã làm ứng-nghiệm lời Ngài mà Ngài đã phán; vì ta đã trỗi lên trong chỗ của Đa-vít cha ta, và ngồi trên ngôi Y-sơ-ra-ên, như Đức GIA-VÊ đã phán, và đã cất xong đền này cho danh Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên. ¹¹Và ở đó ta đã đặt cái rương, trong đó là giao-ước của Đức GIA-VÊ, mà Ngài đã lập với những con trai Y-sơ-ra-ên."

Lời cầu-nguyện cung-hiến đền-thờ của Sa-lô-môn (6.12-6.42)

¹²Lúc đó, người đứng trước bàn-thờ của Đức GIA-VÊ trong sự hiện-diện của tất cả hội-chúng Y-sơ-ra-ên và dang rộng hai tay mình ra. ¹³Bây giờ Sa-lô-môn đã làm một cái bục bằng đồng, dài 5 cu-bít, rộng 5 cu-bít và cao 3 cu-bít, và đã để nó ở giữa phòng; và người đứng trên nó, quỳ trên hai đầu gối mình trong sự hiện-diện của tất cả hội-chúng Y-sơ-ra-ên và dang rộng hai tay mình hướng lên trời. ¹⁴Và người nói: "Đức GIA-VÊ ôi, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, không có một thần nào giống như Chúa trong trời hay trên đất, giữ giao-ước và tỏ lòng ân-cần thương-yêu đối với các tội-tử của Chúa, là những kẻ bước đi trước mặt Chúa với tất cả tâm họ;

2 Sử-ký 6.15-6.28

¹⁵Chúa đã giữ với tôi-tớ Đa-vít của Chúa, cha của con, lời mà Chúa đã phán với người; quả thật, Chúa đã phán với miệng Chúa và đã làm nó ứng-nghiem với tay Chúa, như ngày này. ¹⁶Bởi vậy bây giờ Đức GIA-VÊ ôi, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, xin giữ với tôi-tớ Đa-vít của Chúa, cha của con, lời mà Chúa đã hứa với người, phán: 'Người sẽ chẳng thiếu một người nam nào để ngồi trên ngôi Y-sơ-ra-ên, chỉ nếu những con trai người chú ý đến đường-lối của chúng, bước đi trong luật-pháp của Ta như người đã bước đi trước mặt Ta.' ¹⁷Bởi vậy, bây giờ, Đức GIA-VÊ ôi, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, xin lời của Chúa được xác -nhận, lời mà Chúa đã phán cùng tôi-tớ Đa-vít của Chúa.

¹⁸Nhưng Đức Chúa TRỜI quả thật sẽ ngự với loài-người trên trái đất sao? Kia, trời và tầng trời cao nhất không có thể chứa Chúa; thì cái đền này mà con đã cất xong còn thua kém biết bao! ¹⁹Tuy vậy, xin lưu-tâm đến lời nguyện-cầu của tôi-tớ này của Chúa và sự nài-xin của nó, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của con ôi, để lắng-nghe tiếng kêu và lời nguyện-cầu mà tôi-tớ này của Chúa cầu-nguyện trước mặt Chúa; ²⁰rằng các mắt của Chúa được mở ra hướng về đền này đêm lẫn ngày, hướng về nơi mà Chúa đã phán rằng Chúa muốn đặt danh Chúa ở đó, để lắng nghe lời cầu-nguyện mà tôi-tớ này của Chúa sẽ cầu-nguyện hướng về chỗ này. ²¹Và xin lắng nghe những lời nài-xin của tôi-tớ này của Chúa và của dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, khi họ cầu-nguyện hướng về chỗ này; xin nghe, Chúa ôi, từ nơi ngự của Chúa, từ trời; xin nghe, Chúa ôi, và xin tha-thứ.

²²"Nếu một người phạm tội chống lại người láng-giềng của hắn, và bị buộc lập một lời thề, và hắn đến và lập một lời thề trước bàn-thờ của Chúa trong đền này, ²³lúc đó, xin nghe, Chúa ôi, từ trời, xin hành-động và phán-xét các tội-tớ của Chúa, phạt những kẻ ác bằng cách đem đường-lối nó đổ lại trên chính đầu nó, và xưng công-chính những kẻ công-chính bằng cách ban cho hắn theo sự công-chính của hắn.

²⁴"Và nếu dân Y-sơ-ra-ên của Chúa bị đánh bại trước mặt một kẻ thù, vì họ đã phạm tội chống Chúa, nếu họ trở lại và xưng-nhận danh Chúa, cầu-nguyện và nài-xin cùng Chúa trong đền này, ²⁵lúc đó, xin nghe, Chúa ôi, từ trời và xin tha tội của dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, và xin đem họ về xứ mà Chúa đã ban cho họ và cho tổ-phụ họ.

²⁶"Khi các tầng trời bị đóng chặt và không có mưa, vì họ đã phạm tội chống Chúa, và họ cầu-nguyện hướng về chỗ này, xưng danh Chúa và quay bỏ tội của họ khi Chúa làm họ khổ sở, ²⁷lúc đó, xin nghe, Chúa ôi, trong trời và xin tha tội của các tôi-tớ Chúa và của dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, thật ra, xin dạy họ đường-lối tốt-lành, để họ sẽ bước đi trong đó. Và xin sai mưa rơi trên xứ của Chúa, mà Chúa đã ban cho dân Chúa làm một của thừa-kế.

²⁸"Nếu có nạn đói trong xứ này, nếu có dịch-hạch, nếu có bệnh làm tàn rụi cây cối hoặc bệnh mốc, cào-cào hoặc châu-chấu, nếu các kẻ thù họ vây-hãm họ trong xứ có các thành của họ, bất cứ bịnh dịch gì, hay bất cứ bịnh gì,

2 Chronicles 6.15-6.28

¹⁵who hast kept with Thy servant David, my father, that which Thou hast spoken to him; indeed, Thou hast spoken with Thy mouth and hast fulfilled it with Thy hand, as it is this day. ¹⁶Now therefore, O YHWH, the God of Israel, keep with Thy servant David, my father, that which Thou hast spoken to him, saying, 'You shall not lack a man to sit on the throne of Israel, if only your sons take heed to their way, to walk in My law as you have walked before Me.' ¹⁷Now therefore, O YHWH, the God of Israel, let Thy word be confirmed which Thou hast spoken to Thy servant David.

¹⁸"But will God indeed dwell with mankind on the earth? Behold, heaven and the highest heaven cannot contain Thee; how much less this house which I have built. ¹⁹Yet have regard to the prayer of Thy servant and to his supplication, O YHWH my God, to listen to the cry and to the prayer which Thy servant prays before Thee; ²⁰that Thine eyes may be open toward this house night and day, toward the place of which Thou hast said that Thou wouldst put Thy name there, to listen to the prayer which Thy servant shall pray toward this place. ²¹And listen to the supplications of Thy servant and of Thy people Israel, when they pray toward this place; hear Thou from Thy dwelling place, from heaven; hear Thou and forgive.

²²"If a man sins against his neighbor, and is made to take an oath, and he comes and takes an oath before Thine altar in this house, ²³then hear Thou from heaven and act and judge Thy servants, punishing the wicked by bringing his way on his own head and justifying the righteous by giving him according to his righteousness.

²⁴"And if Thy people Israel are defeated before an enemy, because they have sinned against Thee, if they return to Thee and confess Thy name, and pray and make supplication to Thee in this house, ²⁵then hear Thou from heaven and forgive the sin of Thy people Israel, and bring them back to the land which Thou hast given to them and to their fathers.

²⁶"When the heavens are shut up and there is no rain, because they have sinned against Thee, and they pray toward this place and confess Thy name, and turn from their sin when Thou dost afflict them, ²⁷then hear Thou in heaven and forgive the sin of Thy servants and of Thy people Israel, indeed, teach them the good way in which they should walk. And send rain on Thy land, which Thou hast given to Thy people for an inheritance.

²⁸"If there is famine in the land, if there is pestilence, if there is blight or mildew, locust or grasshopper, if their enemies besiege them in the land of their cities, whatever plague or whatever sickness there is,

2 Chronicles 6.29-6.42

²⁹whatever prayer or supplication is made by any man or by all Thy people Israel, each knowing his own affliction and his own pain, and spreading his hands toward this house; ³⁰then hear Thou from heaven Thy dwelling place, and forgive and render to each according to all his ways, whose heart Thou knowest for Thou alone dost know the hearts of all the sons of men, ³¹that they may fear Thee, to walk in Thy ways all the days that they live on the face of the land which Thou hast given to our fathers.

³²"Also concerning the foreigner who is not from Thy people Israel, when he comes from a far country for Thy name's sake and Thy mighty hand and Thine outstretched arm, when they come and pray toward this house, ³³then hear Thou from heaven, from Thy dwelling place, and do according to all for which the foreigner calls to Thee, in order that all the peoples of the earth may know Thy name, to fear Thee, as do Thy people Israel, and that they may know that Thy name is called upon this house which I have built.

³⁴"When Thy people go out to battle against their enemies, by whatever way Thou shalt send them, and they pray to the Thee toward this city which Thou hast chosen, and the house which I have built for Thy name, ³⁵then hear Thou from heaven their prayer and their supplication, and maintain their cause.

³⁶"When they sin against Thee (for there is no man who does not sin) and Thou art angry with them and dost deliver them to an enemy, so that their captors take them captive to a land far off or near; ³⁷if they return to their heart in the land where they are taken captive, and repent and make supplication to Thee in the land of their captivity, saying, 'We have sinned and have committed iniquity, we have acted wickedly'; ³⁸if they return to Thee with all their heart and with all their soul in the land of their captivity, where they have been taken captive, and pray toward their land which Thou hast given to their fathers, and the city which Thou hast chosen, and toward the house which I have built for Thy name; ³⁹then hear from heaven, from Thy dwelling place, their prayer and supplications, and maintain their cause, and forgive Thy people who have sinned against Thee.

⁴⁰"Now, O my God, I pray Thee, let Thine eyes be open, and Thine ears attentive to the prayer *offered* in this place. ⁴¹Now therefore arise, O YHWH God, to Thy resting place, Thou and Thy ark of Thy might; let Thy priests, O YHWH God, be clothed with salvation, and let Thy godly ones rejoice in what is good. ⁴²O YHWH God, do not turn away the face of Thine anointed; remember *Thy* lovingkindness to Thy servant David."

God's glory fills the temple (7.1-7.3)

2 Sử-ký 6.29-6.42

²⁹bất cứ lời cầu-nguyện hoặc nài-xin gì của bởi bất cứ người nào, hay bởi tất cả dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, mỗi người biết nỗi khổ của chính hắn và nỗi đau-đớn của chính hắn, và dang rộng các bàn tay hắn ra hướng về đền này; ³⁰lúc đó, xin nghe, Chúa ôi, từ trời nơi ngự của Chúa, và xin tha-thứ và báo-ứng cho mỗi người tùy theo tất cả các đường-lối của hắn, mà tâm hắn Chúa biết, vì chỉ một mình Chúa biết những tâm-lòng của tất cả những con trai của loài người, ³¹để họ có thể kính-sợ Chúa, để bước đi trong các đường-lối của Chúa suốt tất cả những ngày họ sống trên mặt đất mà Chúa đã ban cho tổ-phụ của chúng con.

³²"Còn về người nước ngoài không từ dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, khi hắn đến từ một xứ xa vì cơ danh của Chúa, tay mạnh-mẽ của Chúa, và cánh tay vươn ra của Chúa, khi họ đến và cầu-nguyện hướng về đền này, ³³lúc đó, xin nghe, Chúa ôi, từ trời, từ nơi ngự của Chúa, và xin làm theo mọi *điều* mà người nước ngoài đó cầu-xin Chúa, để tất cả các dân-tộc của trái đất được biết danh Chúa, để kính-sợ Chúa, như dân Y-sơ-ra-ên của Chúa, và để họ được biết rằng danh Chúa được gọi trên đền này mà con đã xây.

³⁴"Khi dân Chúa đi ra để chiến-đấu chống lại các kẻ thù của họ, bởi bất cứ đường nào Chúa sẽ sai họ đi, và họ cầu-nguyện cùng Chúa hướng về thành này mà Chúa đã chọn, và đền này mà con đã xây cho danh Chúa, ³⁵lúc đó, xin nghe, Chúa ôi, từ trời lời cầu-nguyện của họ và lời nài-xin của họ, và xin duy-trì duyên-cớ họ.

³⁶"Khi họ phạm-tội chống lại Chúa (vì không có ai lại chẳng phạm tội) và Chúa giận họ và phó họ cho một kẻ thù để những kẻ bắt họ đem đi giam-cầm đến một xứ xa hay gần; ³⁷nếu họ trở lại tâm-lòng của họ trong xứ nơi họ bị giam-cầm, ăn-năn và nài-xin cùng Chúa trong xứ *đang* giam-cầm họ, rằng: 'Chúng con đã phạm-tội và đã làm điều gian-ác, chúng con đã hành-động ác-độc'; ³⁸nếu họ trở lại cùng Chúa với tất cả tâm của họ và với tất cả hồn của họ trong xứ *đang* giam-cầm họ, nơi mà họ đã bị bắt giam-cầm, và cầu-nguyện hướng về xứ của họ, mà Chúa đã ban cho tổ-phụ của họ, và thành mà Chúa đã chọn, và hướng về đền *này* mà con đã xây cho danh của Chúa; ³⁹thì xin nghe từ trời, từ nơi ngự của Chúa, lời cầu-nguyện và nài-xin của họ, và xin duy-trì duyên-cớ của họ, và xin tha-thứ cho dân của Chúa, dân đã phạm-tội chống lại Chúa.

⁴⁰"Bây giờ, *Đức* Chúa TRỜI của con ôi, con cầu-xin Chúa, xin mắt Chúa mở ra, và tai Chúa chú-ý đến lời cầu-nguyện trong chỗ của này. ⁴¹Bởi vậy, bây giờ, xin chỗi dậy, GIA-VÊ *Đức* Chúa TRỜI ôi, đến nơi nghỉ-ngoi của Chúa, Chúa và cái rương của Chúa có quyền-năng Chúa; xin cho các thầy tế-lễ của Chúa, GIA-VÊ *Đức* Chúa TRỜI ôi, được mặc sự cứu-rỗi, và xin cho những người tin-kính của Chúa mừng-rỡ trong điều tốt-lành. ⁴²GIA-VÊ *Đức* Chúa TRỜI ôi, xin đừng ngoảnh mặt đi *tránh* cái mặt của kẻ được xức-dầu của Chúa; xin nhớ lại sự ân-cần yêu-thương của Chúa đối với tôi-tớ Đa-vít của Chúa."

Vinh-quang của Đức Chúa TRỜI đầy đền-thờ (7.1-7.3)

7 ¹Bấy giờ, khi Sa-lô-môn vừa cầu-nguyện xong, lửa giáng xuống từ trời và tiêu-thụ của-lễ thiêu và các tế-vật; và vinh-quang của Đức GIA-VÊ tràn ngập đền. ²Và các thầy tế-lễ không thể vào trong đền Đức GIA-VÊ, bởi vì vinh-quang của Đức GIA-VÊ tràn ngập đền Đức GIA-VÊ. ³Và tất cả các con trai Y-sơ-ra-ên, khi thấy lửa giáng xuống và vinh-quang của Đức GIA-VÊ ở trên đền, cúi xuống trên mặt nền lát, áp mặt của họ tới mặt đất, và họ thờ-lạy và dâng lời ca-tụng lên Đức GIA-VÊ, nói: "Quả thật Ngài là thiện, quả thật sự ân-cần thương-yêu của Ngài là đời đời."

Dâng-hiến các sinh-tế (7.4-7.7)

⁴Đoạn nhà vua và tất cả dân chúng dâng tế-vật trước mặt Đức GIA-VÊ. ⁵Và tế-vật của Vua Sa-lô-môn dâng gồm có 22 ngàn con bò, và 120 ngàn con chiên. Vua và tất cả dân chúng đã cung-hiến đền Đức Chúa TRỜI như vậy. ⁶Và các thầy tế-lễ đứng ở các vị-trí của họ và các người Lê-vi, với các nhạc-khí dâng cho Đức GIA-VÊ, mà vua Đa-vít đã làm để dâng lời ca-tụng lên Đức GIA-VÊ—"vì sự ân-cần thương-yêu của Ngài là đời đời"—bất cứ khi nào Đa-vít dâng lời ca-tụng bởi các phương-tiện của họ, trong khi các thầy tế-lễ ở phía bên kia thổi các kèn trom-bét; và tất cả Y-sơ-ra-ên đang đứng. ⁷Lúc đó Sa-lô-môn biệt ra thánh chỗ giữa sân phía trước đền Đức GIA-VÊ, vì ở đó người dâng các của-lễ thiêu và mỡ của những của-lễ bình-an, bởi vì cái bàn-thờ bằng đồng mà Sa-lô-môn đã làm không thể chứa-đựng của-lễ thiêu, của-lễ thóc lúa, và mỡ.

Lễ cung-hiến (7.8-7.10)

⁸Thế là Sa-lô-môn hành lễ ấy vào lúc đó trong 7 ngày, và tất cả Y-sơ-ra-ên ở với người, một hội-chúng rất đông, là những kẻ đã đến từ cổng vào Ha-mát đến khe Ê-díp-tô. ⁹Vào ngày thứ tám, họ tổ-chức một hội-đồng trọng-thể, để cung-hiến bàn-thờ họ tổ-chức 7 ngày, và ngày lễ hội 7 ngày. ¹⁰Đoạn vào ngày thứ hai-mươi-ba của tháng thứ bảy người trà dân chúng về các lều của họ, vui-mừng và hạnh-phúc của tâm-lòng bởi sự tốt-lành mà Đức GIA-VÊ đã tỏ ra cùng Đa-vít, cùng Sa-lô-môn, và cùng dân Y-sơ-ra-ên của Ngài.

Lời hứa và cảnh-cáo của Đức Chúa TRỜI (7.11-7.22)

¹¹Như vậy Sa-lô-môn đã hoàn-tất đền của Đức GIA-VÊ và cung-điện nhà vua, và hoàn-thành mỹ mãn mọi sự đến trên tâm của Sa-lô-môn để làm trong đền Đức GIA-VÊ và trong cung-điện của người. ¹²Đoạn Đức GIA-VÊ hiện ra cùng Sa-lô-môn vào ban đêm và phán cùng người: "Ta đã nghe lời cầu-nguyện của người, và đã chọn chỗ này cho chính Ta làm một đền hiến-tế. ¹³Nếu Ta đóng chặt các tầng trời ngõ hầu không có mưa, hoặc nếu Ta ra lệnh cho châu-chấu cắn nuốt đất này, hoặc nếu Ta cho bệnh dịch ở giữa vòng dân Ta, ¹⁴và dân Ta, những kẻ được gọi bởi danh Ta, tự hạ mình xuống, cầu-nguyện, tìm-kiếm mặt Ta, và quay bỏ các đường-lối gian-ác của chúng, thì Ta sẽ nghe từ trời, sẽ tha-thứ tội của chúng, và sẽ chữa lành đất của chúng. ¹⁵Bây giờ những con mắt của Ta sẽ mở ra và các lỗ tai của Ta chú-ý đến lời cầu-nguyện của chỗ này.

7 ¹Now when Solomon had finished praying, fire came down from heaven and consumed the burnt offering and the sacrifices; and the glory of YHWH filled the house. ²And the priests could not enter into the house of YHWH, because the glory of YHWH filled YHWH's house. ³And all the sons of Israel, seeing the fire come down and the glory of YHWH upon the house, bowed down on the pavement with their faces to the ground, and they worshiped and gave praise to YHWH, saying, "Truly He is good, truly His lovingkindness is everlasting."

Sacrifices offered (7.4-7.7)

⁴Then the king and all the people offered sacrifice before YHWH. ⁵And King Solomon offered a sacrifice of 22,000 oxen, and 120,000 sheep. Thus the king and all the people dedicated the house of God. ⁶And the priests stood at their posts and the Levites, with the instruments of music to YHWH, which King David had made for giving praise to YHWH—"for His lovingkindness is everlasting"—whenever David gave praise by their means, while the priests on the other side blew trumpets; and all Israel was standing. ⁷Then Solomon consecrated the middle of the court that was before the house of YHWH, for there he offered the burnt offerings and the fat of the peace offerings, because the bronze altar which Solomon had made was not able to contain the burnt offering, the grain offering, and the fat.

The feast of dedication (7.8-7.10)

⁸So Solomon observed the feast at that time for seven days, and all Israel with him, a very great assembly, who came from the entrance of Hamath to the brook of Egypt. ⁹On the eighth day they held a solemn assembly, for the dedication of the altar they observed seven days, and the feast seven days. ¹⁰Then on the twenty-third day of the seventh month he sent the people to their tents, rejoicing and happy of heart because of the goodness that YHWH had shown to David and to Solomon and to His people Israel.

God's promise and warning (7.11-7.22)

¹¹Thus Solomon finished the house of YHWH and the king's palace, and successfully completed all that came upon the heart of Solomon to do in the house of YHWH and in his palace. ¹²Then YHWH appeared to Solomon at night and said to him, "I have heard your prayer, and have chosen this place for Myself as a house of sacrifice. ¹³If I shut up the heavens so that there is no rain, or if I command the locust to devour the land, or if I send pestilence among My people, ¹⁴and My people who are called by My name humble themselves and pray, and seek My face and turn from their wicked ways, then I will hear from heaven, will forgive their sin and will heal their land. ¹⁵Now My eyes shall be open and My ears attentive to the prayer of this place.

2 Chronicles 7.16-8.11

¹⁶For now I have chosen and consecrated this house that My name may be there forever, and My eyes and My heart will be there perpetually.¹⁷And as for you, if you walk before Me as your father David walked even to do according to all that I have commanded you and will keep My statutes and My ordinance,¹⁸then I will establish your royal throne as I covenanted with your father David, saying, 'You shall not lack a man to be ruler in Israel.'

¹⁹"But if you turn away and forsake My statutes and My commandments which I have set before you and shall go and serve other gods and worship them,²⁰then I will uproot you from My land which I have given you, and this house which I have consecrated for My name I will cast out of My sight, and I will make it a proverb and a byword among all peoples.²¹As for this house, which was exalted, everyone who passes by it will be astonished and say, 'Why has YHWH done thus to this land and to this house?'²²And they will say, 'Because they forsook YHWH, the God of their fathers, who brought them from the land of Egypt, and they adopted other gods and worshiped them and served them, therefore He has brought all this adversity on them.' "

4. Solomon's riches and wisdom (8.1-9.31)

Solomon's building activities (8.1-8.18)

8¹Now it came about at the end of twenty years in which Solomon had built the house of YHWH and his own house²that he built the cities which Hiram had given to Solomon, and settled the sons of Israel there.³Then Solomon went to Hamath-zobah and captured it.⁴And he built Tadmor in the wilderness and all the storage cities which he had built in Hamath.⁵He also built upper Beth-horon and lower Beth-horon, fortified cities *with* walls, gates, and bars;⁶and Baalath and all the storage cities that Solomon had, and all the cities for the chariots and cities for the horsemen, and all that it pleased Solomon to build in Jerusalem, in Lebanon, and in all the land of his rule.

⁷All of the people who were left of the Hittites, the Amorites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites, who were not of Israel,⁸namely, from their descendants who were left after them in the land whom the sons of Israel had not destroyed, them Solomon raised as forced laborers to this day.⁹But Solomon did not make slaves for his work from the sons of Israel; they were men of war, his chief captains, and commanders of his chariots and his horsemen.¹⁰And these *were* the chief officers of Solomon, two hundred and fifty who ruled over the people.

¹¹Then Solomon brought Pharaoh's daughter up from the city of David to the house which he had built for her; for he said: "My wife shall not dwell in the house of David king of Israel, because the places are holy where the ark of YHWH has entered."

2 Sứ-ký 7.16-8.11

¹⁶Vì bây giờ Ta đã chọn và đã biệt ra thánh đền này để danh Ta được ở đó mãi mãi, những con mắt của Ta và tâm Ta sẽ ở đó đời đời.¹⁷Và còn ngươi, nếu ngươi bước đi trước mặt Ta như Đa-vít cha của ngươi đã bước đi, tức là để làm theo mọi điều Ta đã truyền cho ngươi, và sẽ giữ các luật-lệ của Ta và các mạng-lệnh của Ta,¹⁸thì Ta sẽ xác-minh ngôi vua của ngươi như Ta đã lập giao-ước với Đa-vít cha ngươi, rằng: 'Ngươi sẽ chẳng hề thiếu một người nam nào để là kẻ cai-trị trong Y-sơ-ra-ên.'

¹⁹"Nhưng nếu các ngươi quay đi và bỏ rơi các luật-lệ của Ta và các điều-răn của Ta mà Ta đã đặt trước mặt các ngươi, và đi phục-vụ các thần khác và thờ-lạy chúng,²⁰thì Ta sẽ bứng các ngươi ra khỏi đất của Ta mà Ta đã ban cho các ngươi, và đền này mà Ta đã biệt ra thánh vì danh Ta, Ta sẽ trừ-bỏ khỏi mắt Ta, và Ta sẽ làm nó thành một câu châm-ngôn và một sáo-ngữ ở giữa tất cả các dân-tộc.²¹Còn cái đền này, là vật đã được nâng cao, mọi người đi ngang qua nó sẽ bị kinh-ngạc và nói: 'Tại sao Đức GIA-VÊ đã gây ra như vậy cho xứ này và đền này?'²²Họ sẽ nói: 'Bởi vì họ bỏ rơi Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ, Đấng đã đem họ đến từ xứ Ê-díp-tô, và họ đã nhận các thần khác, thờ-lạy chúng, và phục-vụ chúng; bởi vậy Ngài đã giáng mọi sự bất-hạnh này trên họ.' "

4. Sự giàu-sang và khôn-ngoan của Sa-lô-môn (8.1-9.31)

Các công trình kiến tạo của Sa-lô-môn (8.1-8.18)

8¹Bây giờ xảy ra vừa khoảng 20 năm sau khi Sa-lô-môn đã xây đền Đức GIA-VÊ và cung-diện cho mình xong:²rằng người đã xây các thành mà Hu-ram đã cho Sa-lô-môn, và đã định cư các con trai Y-sơ-ra-ên ở đó.³Đoạn Sa-lô-môn đi tới Hà-mát-xô-ba và chiếm lấy nó.⁴Và người xây Tát-mốt trong vùng hoang-vu và tất cả các thành để tích chứa mà người đã xây tại Ha-mát.⁵Người cũng xây thượng Bết-hô-rôn và hạ Bết-hô-rôn, các thành kiên-cố có tường *bọc*, công, và song;⁶và Ba-lát và tất cả các thành để tích chứa mà Sa-lô-môn có, và tất cả các thành để tích chứa cỗ xe và các thành cho kỵ-binh, và hết thảy Sa-lô-môn thích xây trong Giê-ru-sa-lem, trong Li-ban, và khắp xứ thuộc quyền cai-trị của người.

⁷Tất cả những người còn sót lại từ dân Hê-tít, dân A-mô-rít, dân Phê-rê-sít, dân Hê-vít, và dân Giê-bu, là những kẻ không thuộc về Y-sơ-ra-ên,⁸tức là, từ các con cháu của chúng là những kẻ còn sót lại sau chúng ở trong xứ, mà các con trai Y-sơ-ra-ên đã không tiêu-diệt hết, các kẻ đó Sa-lô-môn dung dưỡng làm những kẻ lao-động cưỡng-bách cho đến ngày này.⁹Nhưng Sa-lô-môn chẳng bắt những con trai Y-sơ-ra-ên làm nô-lệ cho công-việc của người; họ là những lính chiến, các chỉ-huy-trưởng chính của người, và các chỉ-huy-trưởng các chiến xa của người, và kỵ-binh của người.¹⁰Và đây là các sĩ-quan chính của Sa-lô-môn, 250 người là những kẻ cai-trị dân.

¹¹Đoạn Sa-lô-môn đem con gái của Pha-ra-ôn lên từ thành Đa-vít đến cung diện mà người đã cất xong cho bà, vì người nói: "Vợ ta không được ở trong cung-diện của Đa-vít vua Y-sơ-ra-ên, vì các chỗ ấy đều là thánh nơi mà rương của Đức GIA-VÊ đã đi vào."

12Đoạn Sa-lô-môn dâng các của-lễ thiêu cho Đức GIA-VÊ trên bàn-thờ của Đức GIA-VÊ mà người đã xây trước vòm-công; ¹³và làm như thế theo luật-lệ mỗi ngày, dâng chúng theo lệnh của Môi-se, cho các ngày ngưng-nghe, các ngày trăng mới, và 3 lễ-hội thường-niên—Lễ-hội Bánh Không Men, Lễ-hội các Tuần-lễ, và Lễ-hội các Lều-tạm.

14Bấy giờ theo mạng-lệnh của Đa-vít cha của người, người bổ-nhiệm các ban-thứ các thầy tế-lễ cho việc phục-vụ của họ, các người Lê-vi cho các nhiệm-vụ ca-tụng và hầu-việc của họ trước mặt các thầy tế-lễ theo luật-lệ mỗi ngày, và các người giữ công theo các ban-thứ của họ tại mỗi công; vì Đa-vít người của Đức Chúa TRỜI đã truyền như thế. ¹⁵Và họ không đi khỏi lệnh của nhà vua đối với các thầy tế-lễ và các người Lê-vi trong bất cứ lãnh vực nào hoặc về các nhà kho.

16Như vậy mọi việc làm của Sa-lô-môn đã được thực-hiện từ ngày có cái nền của đền Đức GIA-VÊ, và cho đến khi nó được hoàn-thành. Thế là đền Đức GIA-VÊ đã được làm xong.

17Đoạn Sa-lô-môn đi đến Ê-xi-ôn-Ghê-be và đến Ê-lốt trên bờ biển trong xứ Ê-đôm. ¹⁸Và Hu-ram bởi các tôi-tớ mình đã gửi đến người các chiếc tàu và các tôi-tớ biết biển; họ đi với các tôi-tớ của Sa-lô-môn tới Ô-phia, và lấy từ đó 420 ta-lăng vàng, và đem chúng về cho vua Sa-lô-môn.

Nữ-vương nước Sê-ba (9.1-9.12)

9 ¹Bấy giờ, khi nữ-vương của Sê-ba nghe về danh-tiếng của Sa-lô-môn, bà đi đến Giê-ru-sa-lem để thử người với các câu hỏi khó. Bà có một đoàn tùy-tùng rất đông, với những con lạc-đà chở thuốc thơm, và một số lượng lớn vàng và đá quý; và khi bà đến cùng Sa-lô-môn, bà nói với người về mọi điều ở trong tâm của bà. ²Và Sa-lô-môn trả lời tất cả những câu hỏi của bà; chẳng có một điều gì Sa-lô-môn đã giấu kín mà người đã chẳng nói cho bà biết. ³Khi nữ-vương của Sê-ba đã thấy sự khôn-ngoan của Sa-lô-môn, cung-điện người đã xây, ⁴thức ăn trên bàn ăn của người, chỗ ngồi của các tôi-tớ của người, sự phục-dịch của những người hầu-việc của người và quần-áo của chúng, các quan chức-từu của người và quần-áo của chúng, và cái cầu thang của người bởi đó người đi lên đến đền của Đức GIA-VÊ, thì bà mắt vía. ⁵Thế thì bà nói với nhà vua: "Phúc-trình mà tôi đã nghe trong chính xứ tôi về ngôn từ của ngài và sự khôn-ngoan của ngài đã là thật. ⁶Tuy nhiên, tôi đã chẳng tin các phúc-trình đó cho đến khi tôi đã đến và đôi mắt tôi thấy nó. Và kia, phân nửa sự vĩ-dại của sự khôn-ngoan của ngài đã chẳng được nói cho tôi biết. Ngài còn hơn phúc-trình mà tôi đã nghe. ⁷Có phước làm sao ấy các người của ngài, có phước làm sao ấy các người này, những tôi-tớ của ngài là những kẻ liên-tục đứng trước mặt ngài và nghe sự khôn-ngoan của ngài. ⁸Đáng chúc-tụng thay GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngài, Đáng được vui-thích nơi ngài, đặt bệ hạ trên ngôi của Ngài làm vua cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của ngài vì Đức Chúa TRỜI của ngài thương-yêu Y-so-ra-ên vưng-lập họ mãi mãi, bởi vậy Ngài đã lập bệ hạ làm vua trên họ, để thi-hành công-lý và công-chính."

12Then Solomon offered burnt offerings to YHWH on the altar of YHWH which he had built before the porch; ¹³and did so according to the daily rule, offering them up according to the commandment of Moses, for the sabbaths, the new moons, and the three annual feasts—the Feast of Unleavened Bread, the Feast of Weeks, and the Feast of Booths.

14Now according to the ordinance of his father David, he appointed the divisions of the priests for their service, and the Levites for their duties of praise and ministering before the priests according to the daily rule, and the gatekeepers by their divisions at every gate; for David the man of God had so commanded. ¹⁵And they did not depart from the commandment of the king to the priests and Levites in any manner or concerning the store-houses.

16Thus all the work of Solomon was carried out from the day of the foundation of the house of YHWH, and until it was finished. So the house of YHWH was completed.

17Then Solomon went to Ezion-gaber and to Elath on the seashore in the land of Edom. ¹⁸And Hiram by his servants sent him ships and servants who knew the sea; and they went with Solomon's servants to Ophir, and took from there four hundred and twenty talents of gold, and brought them to King Solomon.

The queen of Sheb-aw' (9.1-9.12)

9 ¹Now when the queen of Sheb-aw' heard of the fame of Solomon, she came to Jerusalem to test him with difficult questions. She had a very large retinue, with camels carrying spices, and a very large amount of gold and precious stones; and when she came to Solomon, she spoke with him about all that was on her heart. ²And Solomon answered all her questions; nothing was hidden from Solomon which he did not tell to her. ³When the queen of Sheb-aw' had seen the wisdom of Solomon, the house which he had built, ⁴the food of his table, the seating of his servants, the attendance of his ministers and their attire, his cupbearers and their attire, and his stairway by which he went up to the house of YHWH, she was breathless. ⁵Then she said to the king, "It was a true report which I heard in my own land about your words and your wisdom. ⁶Nevertheless I did not believe the reports until I came and my eyes had seen it. And behold, the half of the greatness of your wisdom was not told me. You surpass the report that I heard. ⁷How blessed are your men, how blessed are these your servants who stand before you continually and hear your wisdom. ⁸Blessed be YHWH your God who delighted in you, setting you on His throne as king for YHWH your God; because your God loved Israel establishing them forever, therefore He made you king over them, to do justice and righteousness."

2 Chronicles 9.9-9.28

⁹Then she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and a very great *amount* of spices and precious stones; there had never been spice like that which the queen of Sheb-aw' gave to King Solomon. ¹⁰And the servants of Hiram and the servants of Solomon who brought gold from Ophir, also brought algum trees and precious stones. ¹¹And from the algum trees the king made steps for the house of YHWH and for the king's place, and lyres and harps for the singers; and none like that was seen before in the land of Judah. ¹²And King Solomon gave to the queen of Sheba all her desire which she requested besides *a return for* what she had brought to the king. Then she turned and went to her own land together with her servants.

Solomon's greatness (9.13-9.28)

¹³Now the weight of gold which came to Solomon in one year was 666 talents of gold, ¹⁴besides that which the traders and merchants brought; and all the kings of Arabia and the governors of the country brought gold and silver to Solomon. ¹⁵And King Solomon made 200 large shields of beaten gold, using 600 *shekels of* beaten gold on each large shield. ¹⁶And *he made* 300 shields of beaten gold, using three hundred shekels of gold on each shield, and the king put them in the house of the forest of Lebanon.

¹⁷Moreover, the king made a great throne of ivory and overlaid it with refined gold. ¹⁸And *there were* six steps to the throne and a footstool in gold attached to the throne, and arms on each side of the seat, and two lions standing beside the arms. ¹⁹And twelve lions were standing there on the six steps on the one side and on the other; nothing like *it* was made for any *other* kingdom. ²⁰And all King Solomon's drinking vessels *were* of gold, and all the vessels of the house of the forest of Lebanon *were* of pure gold; silver was not considered valuable in the days of Solomon. ²¹For the king had ships which went to Tarshish with the servants of Hiram; once every three years the ships of Tarshish came bringing gold and silver, ivory and apes and peacocks.

²²So King Solomon became greater than all the kings of the earth in riches and in wisdom. ²³And all the kings of the earth were seeking the presence of Solomon, to hear his wisdom which God had put in his heart. ²⁴And they brought every man his gift, articles of silver and gold, garments, weapons, spices, horses, and mules, so much year by year.

²⁵Now Solomon had 4,000 stalls for horses and chariots and 12,000 horsemen, and he stationed them in the chariot cities and with the king in Jerusalem. ²⁶And he was the ruler over all the kings from the Euphrates River even to the land of the Philistines, and as far as the border of Egypt. ²⁷And the king made silver *as common* as stones in Jerusalem, and he made cedars as plentiful as sycamore trees that are in the lowland. ²⁸And they were bringing horses for Solomon from Egypt and from all countries.

2 Sử-ký 9.9-9.28

⁹Đoạn bà cho nhà vua 120 ta-lăng vàng, và một *số lượng* lớn thuốc thơm và đá quý; đã chẳng bao giờ có thuốc thơm giống như nữ-vương Sê-ba đã cho vua Sa-lô-môn. ¹⁰Và các tôi-tớ của Hu-ram và các tôi-tớ của Sa-lô-môn đem vàng từ Ô-phia đến, cũng đem đến các gỗ đàn-hương và các đá quý. ¹¹Và từ các gỗ đàn-hương này, nhà vua làm các bậc thang cho đền *Đức GIA-VÊ* và cho cung-điện của vua, cũng *làm* các thất-huyền-cầm và các hạc-cầm cho các ca-sĩ; và chẳng có cái gì giống như vậy đã từng được thấy trước đây trong đất Giu-đa. ¹²Và Sa-lô-môn cho nữ-vương Sê-ba mọi ao-ước của bà mà bà yêu-cầu, không kể *sự đáp lại* những gì bà đã đem đến cho nhà vua. Đoạn bà lui về xứ-sở của bà với các tôi-tớ của bà.

Sự vĩ-đại của Sa-lô-môn (9.13-9.28)

¹³Bấy giờ trọng-lượng vàng đến cho Sa-lô-môn trong một năm là 666 ta-lăng, ¹⁴không kể *vàng* mà các con buôn và các thương-gia đem vào; tất cả các vua của A-ra-bi và các thống-đốc của xứ này dâng vàng và bạc cho Sa-lô-môn. ¹⁵Và Vua Sa-lô-môn làm 200 cái khiên lớn bằng vàng đánh giác, dùng 600 siéc-lơ vàng đánh giác cho mỗi cái khiên lớn đó. ¹⁶Và *người cũng làm* 300 cái khiên bằng vàng đánh giác, dùng 300 siéc-lơ vàng cho mỗi cái khiên; nhà vua để chúng trong cung-điện ở rừng Li-ban.

¹⁷Hơn nữa nhà vua đã làm một cái ngai lớn bằng ngà và ốp nó bằng vàng tinh-chế. ¹⁸Và *có* 6 bậc đi lên ngai và một cái bệ để chân bằng vàng gắn vào cái ngai, và các tay dựa ở mỗi bên của chỗ ngồi, và hai con sư-tử đứng cạnh bên các tay dựa. ¹⁹Và có 12 con sư-tử đứng ở đó trên 6 bậc, bên này và bên kia; chẳng có một cái gì giống như *nó* đã được làm cho bất cứ một vương-quốc nào *khác*. ²⁰Và tất cả những cái chén của vua Sa-lô-môn đều bằng vàng, và tất cả các khí-cụ trong cung-điện ở rừng Li-ban đều bằng vàng ròng; bạc không được xem là có giá-trị trong các ngày của Sa-lô-môn. ²¹Vì nhà vua có các tàu đi đến Ta-rê-si với các tôi-tớ của Hu-ram; cứ 3 năm một lần các tàu Ta-rê-si đến đem về vàng và bạc, ngà voi cùng các con khỉ và những con công.

²²Thế là vua Sa-lô-môn trở nên trỗi hơn tất cả các vua của trái đất trong sự giàu-có và sự khôn-ngoan. ²³Và tất cả các vua của trái đất đều đang tìm kiếm sự hiện-diện của Sa-lô-môn, để nghe sự khôn-ngoan của người mà *Đức Chúa TRỜI* đã đặt trong tâm của người. ²⁴Và mỗi người họ đem đến quà của mình, các đồ bằng bạc và vàng, y-phục, vũ-khí, thuốc-thơm, ngựa, và la, quá nhiều năm này sang năm nọ.

²⁵Bấy giờ, Sa-lô-môn có 4 ngàn chuồng ngựa, các cỗ xe cùng 12 ngàn kỵ-binh, và người để chúng trong các thành chứa xe và tại Giê-ru-sa-lem với nhà vua. ²⁶Và vua là người cai-trị trên tất cả các vua từ sông Ô-pho-rát đến cả xứ của dân Phi-li-tin, và xa đến tận biên-giới Ê-díp-tô. ²⁷Và nhà vua làm bạc *thường* như đá tại Giê-ru-sa-lem, và vua làm những cây tuyết-tùng nhiều như những cây sung ở trong đất thấp ấy. ²⁸Và người ta đem ngựa đến cho Sa-lô-môn từ Ê-díp-tô và từ tất cả các quốc gia.

2 Sử-ký 9.29-10.14

Cái chết của Sa-lô-môn (9.29-9.31)

29Bây giờ, phần còn lại những hành-dộng của Sa-lô-môn, từ đầu đến cuối, chẳng phải chúng được viết trong các lời của tiên-tri Na-than, và trong lời tiên-tri của A-hi-gia người Si-lô, và trong các sự mặc-thị của đấng tiên-kiến Ghê-tô về Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát ư? **30**Và Sa-lô-môn trị-vì 40 năm tại Giê-ru-sa-lem trên tất cả Y-sơ-ra-ên. **31**Và Sa-lô-môn ngủ với tổ-phụ của mình và được chôn trong thành của Đa-vít cha người; và con trai người là Rô-bô-am trị-vì trong chỗ của người.

B. VƯƠNG-QUỐC GIU-ĐA (10.1-36.23)

1. Quốc-gia Y-sơ-ra-ên tách đôi (10.1-11.17)

Rô-bô-am nói một cách thô-bạo với dân (10.1-10.15)

10 **1**Rồi Rô-bô-am đi đến Si-chem, vì tất cả Y-sơ-ra-ên đã đến Si-chem để lập người làm vua. **2**Và xảy ra khi Giê-rô-bô-am con trai của Nê-bát nghe được về điều đó (vì người ở trong Ê-díp-tô, nơi người đã chạy trốn khỏi sự hiện-diện của vua Sa-lô-môn), Giê-rô-bô-am từ Ê-díp-tô trở về. **3**Thế là họ sai mời người đến. Khi Giê-rô-bô-am và tất cả Y-sơ-ra-ên đến, họ nói với Rô-bô-am, rằng: **4**"Thân-phụ của bệ hạ đã làm nặng ách của chúng tôi; bởi vậy bây giờ, xin làm nhẹ bớt sự phục-dịch nặng-nề của thân-phụ bệ hạ và ách nặng của người mà người đã đặt trên chúng tôi, chúng tôi sẽ phục-vụ bệ hạ." **5**Lúc đó người nói với họ:"Hãy trở lại cùng ta trong 3 ngày." Vì vậy dân chúng đi.

6Đoạn Vua Rô-bô-am hỏi ý-kiến các trưởng-lão đã đứng trước mặt cha Sa-lô-môn của mình trong lúc người còn sống, nói: "Các ông khuyên ta trả lời dân này như thế nào?" **7**Thế thì họ thưa cùng người, rằng: "Nếu bệ hạ từ-tê với dân này và làm họ vui lòng, và nói các lời tốt-lành với họ, họ sẽ là tôi-tớ của bệ hạ mãi mãi." **8**Nhưng người bỏ qua lời cố-vấn của các trưởng-lão mà họ đã cho mình, và hỏi ý-kiến các trai trẻ đã lớn lên với mình, đứng trước mặt mình. **9**Thế là người nói với họ: "Các người cho ta lời cố-vấn gì để chúng ta có thể trả lời dân này, là những kẻ đã nói với ta, rằng: 'Xin làm nhẹ bớt cái ách mà thân-phụ bệ hạ đã đặt trên chúng tôi?'" **10**Và các trai trẻ, là những kẻ đã lớn lên với người nói với người, rằng: "Như vậy, ngài sẽ nói với dân này là những kẻ đã nói với ngài rằng: 'Thân-phụ bệ hạ đã làm ách chúng tôi nặng, nhưng bệ hạ làm nó nhẹ hơn cho chúng tôi!' Bệ hạ sẽ nói với chúng như vậy: 'Ngón tay út ta còn dầy hơn thất lưng của cha ta!'" **11**Trong khi cha ta đã chất lên các người một cái ách nặng, ta sẽ thêm vào ách các người; cha ta đã kỷ-luật các người bằng roi da, song ta sẽ kỷ-luật các người bằng bọ-cạp."

12Thế là Giê-rô-bô-am và tất cả dân-chúng đến cùng Rô-bô-am vào ngày thứ ba như vua đã phán, rằng: "Hãy trở lại cùng ta vào ngày thứ ba." **13**Và nhà vua trả lời dân-chúng một cách khó nghe, và vua Rô-bô-am bỏ lời khuyên của các trưởng-lão. **14**Và người nói với họ theo lời khuyên của các người trai trẻ, rằng: "Cha ta đã làm ách các người nặng, nhưng ta sẽ thêm vào nó; cha ta đã kỷ-luật các người bằng roi da, nhưng ta sẽ kỷ-luật các người bằng bọ-cạp."

2 Chronicles 9.29-10.14

The death of Solomon (9.29-9.31)

29Now the rest of the acts of Solomon, from first to last, are they not written in the words of Nathan the prophet, and in the prophecy of Ahijah the Shilonite, and in the visions of Iddo the seer concerning Jeroboam the son of Nebat? **30**And Solomon reigned forty years in Jerusalem over all Israel. **31**And Solomon slept with his fathers and was buried in the city of his father David; and his son Rehoboam reigned in his place.

B. THE KINGDOM OF JUDAH (10.1-36.23)

1. The nation of Israel splits apart (10.1-11.17)

Rehoboam speaks roughly to the people (10.1-10.15)

10 **1**Then Rehoboam went to Shechem, for all Israel had come to Shechem to make him king. **2**And it came about when Jeroboam the son of Nebat heard of it (for he was in Egypt, where he had fled from the presence of King Solomon), that Jeroboam returned from Egypt. **3**So they sent and summoned him. When Jeroboam and all Israel came, they spoke to Rehoboam, saying, **4**"Your father made our yoke hard; now therefore lighten the hard service of your father and his heavy yoke which he put on us, and we will serve you." **5**Then he said to them, "Return to me in three days." So the people departed.

6Then King Rehoboam consulted with the elders who had stood before his father Solomon while he was still alive, saying, "How do you counsel me to answer this people?" **7**Then they spoke to him, saying, "If you will be kind to this people and please them, and speak good words to them, then they will be your servants forever." **8**But he forsook the counsel of the elders which they had given him, and consulted with the young men who grew up with him, who stood before him. **9**So he said to them, "What counsel do you give that we may answer this people who have spoken to me, saying, 'Lighten the yoke which your father put on us?'" **10**And the young men who grew up with him spoke to him, saying, "Thus you shall say to this people who spoke to you, saying, 'Your father made our yoke heavy, but you make it lighter for us!' Thus you shall speak to them, 'My little finger is thicker than my father's loins!'" **11**Whereas my father loaded you with a heavy yoke, I will add to your yoke; my father disciplined you with whips, but I will discipline you with scorpions."

12So Jeroboam and all the people came to Rehoboam on the third day as the king had spoken, saying, "Return to me on the third day." **13**And the king answered the people harshly, and King Rehoboam forsook the advice of the elders. **14**And he spoke to them according to the advice of the young men, saying, "My father made your yoke heavy, but I will add to it; my father disciplined you with whips, but I will discipline you with scorpions."

2 Chronicles 10.15-11.15

¹⁵So the king did not listen to the people; for it was a turn of events from God that YHWH might establish His word, which He spoke through Ahijah the Shilonite to Jeroboam the son of Nebat.

The northern tribes revolt (10.16-10.19)

¹⁶And when all Israel saw that the king did not listen to them the people answered the king, saying,

"What portion do we have in David?
We have no inheritance in the son of Jesse;
Every man to your tents, O Israel!
Now look after your own house, David!"

So Israel departed to their tents. ¹⁷But as for the sons of Israel who lived in the cities of Judah, Rehoboam reigned over them. ¹⁸Then King Rehoboam sent Hadoram, who was over the forced labor, and the sons of Israel stoned him to death. And King Rehoboam made haste to mount his chariot to flee to Jerusalem. ¹⁹So Israel has been in rebellion against the house of David to this day.

Judah is forbidden to reunite the kingdom (11.1-11.12)

11 ¹Now when Rehoboam had come to Jerusalem, he assembled the house of Judah and Benjamin, 180,000 chosen men who were warriors, to fight against Israel to restore the kingdom to Rehoboam. ²But the word of YHWH came to Shemaiah the man of God, saying, ³"Speak to Rehoboam the son of Solomon, king of Judah, and to all Israel in Judah and Benjamin, saying, ⁴"Thus says YHWH, "You shall not go up or fight against your brothers; return every man to his house, for this thing is from Me." So they listened to the words of YHWH and returned from going against Jeroboam.

⁵Rehoboam lived in Jerusalem and built cities for defense in Judah. ⁶Thus he built Bethlehem, Etam, Tekoa, ⁷Bethzur, Socoh, Adullam, ⁸Gath, Mareshah, Ziph, ⁹Adoraim, Lachish, Azekah, ¹⁰Zorah, Aijalon, and Hebron, which are fortified cities in Judah and in Benjamin. ¹¹He also strengthened the fortresses and put officers in them and stores of food, oil and wine. ¹²And he put shields and spears in every city and strengthened them greatly. So he held Judah and Benjamin.

Jeroboam appoints false priests; priests and Levites move to Judah (11.13-11.17)

¹³Moreover, the priests and the Levites who were in all Israel stood with him from all their districts. ¹⁴For the Levites left their pasture lands and their property and came to Judah and Jerusalem for Jeroboam and his sons had excluded them from serving as priests to YHWH. ¹⁵And he set up priests of his own for the high places, for the satyrs, and for the calves which he had made

2 Sứ-ký 10.15-11.15

¹⁵Thế là nhà vua không lắng nghe dân, vì ấy là sự đổi hướng từ Đức Chúa TRỜI để Đức GIA-VÊ có thể xác-minh lời Ngài, mà Ngài đã phán qua A-hi-gia người Si-lô cùng Giê-rô-bô-am, con trai của Nê-bát.

Các chi-tộc miền bắc nổi loạn (10.16-10.19)

¹⁶Và khi tất cả Y-sơ-ra-ên thấy rằng nhà vua đã chẳng lắng nghe mình, dân-chúng trả lời nhà vua, rằng:

"Phần gì chúng ta có trong Đa-vít?
Chẳng có sự thừa-kế nào trong con trai của Y-sai;
Mọi người về lều mình, Y-sơ-ra-ên ôi!
Bây giờ, chăm-sóc nhà riêng của người, bớ Đa-vít!"

Thế là Y-sơ-ra-ên ra đi tới các lều của mình. ¹⁷Nhưng còn các con trai Y-sơ-ra-ên sống trong các thành Giu-đa, Rô-bô-am trị-vì trên họ. ¹⁸Rồi vua Rô-bô-am sai đi Ha-đô-ram, là người coi lao-động cưỡng-bách, các con trai Y-sơ-ra-ên ném đá người chết. Và vua Rô-bô-am lật-đật lên xe mình trốn chạy tới Giê-ru-sa-lem. ¹⁹Thế là Y-sơ-ra-ên đã đầy loạn chống nhà Đa-vít cho đến ngày này.

Giu-đa bị cấm họp-nhất vương-quốc (11.1-11.12)

11 ¹Bây giờ, khi Rô-bô-am đã đến Giê-ru-sa-lem, người tập hợp nhà Giu-đa và Bên-gia-min lại, 180 ngàn người nam được chọn, là những đồng-sĩ, để đánh lại Y-sơ-ra-ên để phục-hồi vương-quốc cho Rô-bô-am. ²Nhưng lời Đức GIA-VÊ đến cùng Sê-ma-gia, người của Đức Chúa TRỜI, phán: ³"Nói với Rô-bô-am con trai của Sa-lô-môn, vua Giu-đa, và tất cả Y-sơ-ra-ên trong Giu-đa và Bên-gia-min, rằng: ⁴"GIA-VÊ nói như vậy: "Các người sẽ không được đi lên hoặc đánh lại anh em của người; mỗi người trở về nhà của mình, vì sự việc này là từ Ta." Thế là họ nghe theo các lời của Đức GIA-VÊ và trở về không đi chống lại Giê-rô-bô-am.

⁵Rô-bô-am sống tại Giê-ru-sa-lem và xây các thành để phòng-thủ Giu-đa. ⁶Như vậy, người đã xây Bết-lê-hem, Ê-tam, Thê-cô-a, ⁷Bết-sua, Sô-cô, A-đu-lam, ⁸Gát, Ma-rê-sa, Xíp, ⁹A-đô-ra-im, La-ki, A-xê-ka, ¹⁰Xô-rê-a, A-gia-lôn, và Hêp-rôn, là các thành kiên-cố trong Giu-đa và trong Bên-gia-min. ¹¹Và người cũng gia cường các đồn và đặt các sĩ-quan ở trong chúng và các kho lương-thực, dầu, và rượu nho. ¹²Và người cũng đặt khiên và giáo trong mỗi thành và gia cường chúng rất chắc. Thế là người giữ chắc Giu-đa và Bên-gia-min.

Giê-rô-bô-am chỉ-định các thầy tế-lễ giả; các thầy tế-lễ và các người Lê-vi dọn về Giu-đa (11.13-11.17)

¹³Hơn nữa, các thầy tế-lễ và các người Lê-vi ở mọi nơi trong Y-sơ-ra-ên đều đứng với người từ tất cả các quận của họ. ¹⁴Vì những người Lê-vi rời bỏ các đất đồng cỏ của họ và tài-sản của họ mà đến Giu-đa và Giê-ru-sa-lem vì Giê-rô-bô-am và các con trai của người đã loại trừ họ không cho phục-vụ làm các thầy tế-lễ của Đức GIA-VÊ. ¹⁵Và người lập lên các thầy tế-lễ cho mình cho những nơi cao, cho các nhân-dê đực, và cho những con bò con mà người đã làm ra.

2 Sử-ký 11.16-12.9

¹⁶Và những người từ tất cả các chi-tộc của Y-sơ-ra-ên, là những kẻ đặt tâm họ vào việc tìm-kiếm GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, đi theo họ đến Giê-ru-sa-lem để hiến-tế cho GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của tổ-phụ họ. ¹⁷Và họ củng-cố vương-quốc Giu-đa và ủng-hộ Rô-bô-am con trai của Sa-lô-môn trong 3 năm, vì họ bước đi trong đường-lối của Đa-vít và Sa-lô-môn trong 3 năm.

2. Lịch-sử bội-giáo và cải cách (11.18-35.27)

Gia-đình của Rô-bô-am (11.18-11.23)

¹⁸Rồi Rô-bô-am lấy làm vợ Ma-ha-lát con gái của Giê-ri-mốt, con trai của Đa-vít và của A-bi-hai, là con gái của Ê-li-áp con trai của Y-sai; ¹⁹và bà sinh cho người các con trai: Giê-úc, Sê-ma-ria, và Xa-ham. ²⁰Và sau bà, người lấy Ma-a-ca con gái của Áp-sa-lôm, và bà sinh cho người: A-bi-gia, A-t-tai, Xi-xa, và Sê-lô-mít. ²¹Và Rô-bô-am thương Ma-a-ca con gái của Áp-sa-lôm nhiều hơn tất cả những người vợ khác và các bà vợ lẽ của mình. Vì người đã lấy 18 người vợ và 60 bà vợ lẽ và làm cha 28 con trai và 60 con gái. ²²Và Rô-bô-am bổ-nhiệm A-bi-gia con trai của Ma-a-ca làm trưởng và lãnh-đạo ở giữa các anh em của nó, vì người *định lập* nó làm vua. ²³Và người hành-động khôn-ngoa, phân-tán mấy người con trai của mình khắp tất cả lãnh-thô Giu-đa và Bên-gia-min đến tất cả các thành kiên-cố, và người ban cho chúng lương-thực dư-đật. Và người kiếm nhiều vợ cho chúng.

Si-sắc vua Ê-díp-tô tấn-công Giu-đa (12.1-12.8)

12 ¹Xây ra khi vương-quốc của Rô-bô-am đã được lập và mạnh, thì người và tất cả Y-sơ-ra-ên ở cùng người bỏ luật-pháp của ĐỨC GIA-VÊ. ²Và xây ra trong năm thứ năm của vua Rô-bô-am, vì chúng đã không trung-tín với ĐỨC GIA-VÊ, rằng Si-sắc vua Ê-díp-tô đi lên chống lại Giê-ru-sa-lem ³với 1 ngàn 200 chiến xa và 60 ngàn kỵ-binh. Và dân đi với hắn từ Ê-díp-tô thì nhiều vô kể: dân Li-by, dân Su-ri, và dân Ê-thi-ô-bi. ⁴Và hắn chiếm các thành kiên-cố của Giu-đa và xa đến tận Giê-ru-sa-lem. ⁵Lúc đó, tiên-tri Sê-ma-gia đến cùng Rô-bô-am và các ông hoàng của Giu-đa đã tập-hợp tại Giê-ru-sa-lem vì Si-sắc, và người nói với họ: "ĐỨC GIA-VÊ phán như vậy: 'Các ngươi đã bỏ rơi Ta, vì vậy Ta cũng đã bỏ rơi các ngươi cho Si-sắc.'" ⁶Vì thế các ông hoàng của Y-sơ-ra-ên và nhà vua tự hạ mình xuống, nói: "ĐỨC GIA-VÊ là công-chính." ⁷Và khi ĐỨC GIA-VÊ thấy họ đã tự hạ mình, lời ĐỨC GIA-VÊ đến cùng Sê-ma-gia, phán: "Chúng đã tự hạ mình, vì vậy Ta sẽ không hủy-diệt chúng, song Ta sẽ giải-phóng chúng nó một phần, và cơn giận của Ta sẽ không đổ ra trên Giê-ru-sa-lem bởi tay Si-sắc. ⁸Nhưng chúng sẽ thành nô-lệ cho nó hầu cho chúng học được sự khác-biệt giữa phục-vụ Ta và phục-vụ các vương-quốc của các quốc-gia.

Cướp-bóc làm Giu-đa nghèo (12.9-12.12)

⁹Vì vậy Si-sắc vua Ê-díp-tô đi lên chống Giê-ru-sa-lem, và cướp các kho tàng trong đền ĐỨC GIA-VÊ và các kho tàng trong hoàng-cung. Hắn lấy mọi vật; thậm-chí hắn cũng lấy các khiên bằng vàng mà Sa-lô-môn đã làm.

2 Chronicles 11.16-12.9

¹⁶And those from all the tribes of Israel who set their hearts on seeking YHWH God of Israel, followed them to Jerusalem to sacrifice to YHWH God of their fathers. ¹⁷And they strengthened the kingdom of Judah and supported Rehoboam the son of Solomon for three years, for they walked in the way of David and Solomon for three years.

2. History of apostasy and reform (11.18-35.27)

Rehoboams family (11.18-11.23)

¹⁸Then Rehoboam took as a wife Mahalath the daughter of Jerimoth the son of David and of Abihail the daughter of Eliab the son of Jesse, ¹⁹and she bore him sons: Jeush, Shemariah, and Zaham. ²⁰And after her he took Maacah the daughter of Absalom, and she bore him Abijah, Attai, Ziza, and Shelomith. ²¹And Rehoboam loved Maacah the daughter of Absalom more than all his other wives and concubines. For he had taken eighteen wives and sixty concubines and fathered twenty-eight sons and sixty daughters. ²²And Rehoboam appointed Abijah the son of Maacah as head and leader among his brothers, for he intended to make him king. ²³And he acted wisely and distributed some of his sons through all the territories of Judah and Benjamin to all the fortified cities, and he gave them food in abundance. And he sought many wives for them.

Shishak of Egypt attacks Judah (12.1-12.8)

12 ¹It took place when the kingdom of Rehoboam was established and strong that he and all Israel with him forsook the law of YHWH. ²And it came about in King Rehoboam's fifth year, because they had been unfaithful to YHWH, that Shishak king of Egypt came up against Jerusalem ³with 1,200 chariots and 60,000 horsemen. And the people who came with him from Egypt were without number: the Lubim, the Sukkiim, and the Ethiopians. ⁴And he captured the fortified cities of Judah and came as far as Jerusalem. ⁵Then Shemaiah the prophet came to Rehoboam and the princes of Judah who had gathered at Jerusalem because of Shishak, and he said to them, "Thus says YHWH, 'You have forsaken Me, so I also have forsaken you to Shishak.'" ⁶So the princes of Israel and the king humbled themselves and said, "YHWH is righteous." ⁷And when YHWH saw that they humbled themselves, the word of YHWH came to Shemaiah, saying, "They have humbled themselves so I will not destroy them, but I will grant them some measure of deliverance, and My wrath shall not be poured out on Jerusalem by means of Shishak. ⁸But they will become his slaves so that they may learn the difference between My service and the service of the kingdoms of the countries."

Plunder impoverishes Judah (12.9-12.12)

⁹So Shishak king of Egypt came up against Jerusalem, and took the treasures of the house of YHWH and the treasures of the king's palace. He took everything; he even took the golden shields which Solomon had made.

2 Chronicles 12.10-13.9

¹⁰Then King Rehoboam made shields of bronze in their place, and committed them to the hands of the commanders of the guard who guarded the door of the king's house. ¹¹And it happened as often as the king entered the house of YHWH, the guards came and carried them and *then* brought them back into the guards' room. ¹²And when he humbled himself, the anger of YHWH turned away from him, so as not to destroy *him* completely; and also conditions were good in Judah.

Rehoboam dies (12.13-12.16)

¹³So King Rehoboam strengthened himself in Jerusalem, and reigned. Now Rehoboam was forty-one years old when he began to reign, and he reigned seventeen years in Jerusalem, the city which YHWH had chosen from all the tribes of Israel, to put His name there. And his mother's name was Naamah the Ammonite. ¹⁴And he did evil because he did not set his heart to seek YHWH.

¹⁵Now the acts of Rehoboam, from first to last, are they not written in the words of Shemaiah the prophet and of Iddo the seer, according to genealogical enrollment? And *there were* wars between Rehoboam and Jeroboam continually. ¹⁶And Rehoboam slept with his fathers, and was buried in the city of David; and his son Abijah became king in his place.

Abijah succeeds Rehoboam (13.1-13.3)

13 ¹In the eighteenth year of King Jeroboam, Abijah became king over Judah. ²He reigned three years in Jerusalem; and his mother's name was Michaiah the daughter of Uriel of Gibeah. And there was war between Abijah and Jeroboam. ³And Abijah began the battle with an army of valiant warriors, 400,000 chosen men, while Jeroboam drew up in battle formation against him with 800,000 chosen men *who were* valiant warriors.

Civil war (13.4-13.19)

⁴Then Abijah stood on Mount Zemaraim, which is in the hill country of Ephraim, and said, "Listen to me, Jeroboam and all Israel: ⁵Do you not know that YHWH God of Israel gave the rule over Israel forever to David, to him and his sons by a covenant of salt? ⁶Yet Jeroboam the son of Nebat, the servant of Solomon the son of David, rose up and rebelled against his master, ⁷and worthless men gathered about him, scoundrels, who proved too strong for Rehoboam, the son of Solomon, when he was young and timid and could not hold his own against them. ⁸So now you intend to resist the kingdom of YHWH in the hands of the sons of David, and you are a great multitude and *having* with you the golden calves which Jeroboam made for gods for you. ⁹Have you not driven out the priests of YHWH, the sons of Aaron and the Levites, and made for yourselves priests like the peoples of *other* lands? Whoever comes to consecrate himself with a young bull and seven rams, even he may become a priest of *what are* no gods.

2 Sứ-ký 12.10-13.9

¹⁰Sau đó vua Rô-bô-am làm các khiên bằng đồng thếp vào chỗ chúng và giao chúng vào tay các chỉ-huy-trưởng vệ-binh giữ cửa hoàng-cung. ¹¹Và xảy ra, hễ khi nhà vua vào đền ĐỨC GIA-VÊ, các vệ-binh đến và khiên chúng, rồi đem chúng về lại trong phòng các vệ-binh. ¹²Và khi người tự hạ mình, cơn giận ĐỨC GIA-VÊ quay đi khỏi người, để không hoàn-toàn hủy-diệt người; và tình hình trong Giu-đa cũng tốt.

Rô-bô-am qua đời (12.13-12.16)

¹³Thế là Rô-bô-am cùng-cổ mình tại Giê-ru-sa-lem, và trị-vì. Bấy giờ Rô-bô-am được 41 tuổi khi người bắt đầu trị-vì, và người trị-vì 17 năm tại Giê-ru-sa-lem, thành mà ĐỨC GIA-VÊ đã chọn từ tất cả các chi-tộc của Y-sơ-ra-ên, để đặt danh Ngài ở đó. Và tên của mẹ người là Na-a-ma người nữ Am-môn. ¹⁴Và người làm điều xấu-xa vì người chẳng rắp tâm người mà tìm ĐỨC GIA-VÊ.

¹⁵Bây giờ các công-vụ của Rô-bô-am, từ đầu cho đến cuối, chẳng phải chúng đã được viết trong các lời của tiên-tri Sê-ma-gia và của tiên-kiến Y-dô, theo điều gia-phổ ghi chép hay sao? Và liên-tục có các cuộc chiến tranh giữa Rô-bô-am và Giê-rô-bô-am. ¹⁶Và Rô-bô-am ngủ với tổ-phụ của người, và được chôn trong thành Đa-vít; và con trai người là A-bi-gia trở thành vua trong chỗ của người.

A-bi-gia kế-vị Rô-bô-am (13.1-13.3)

13 ¹Trong năm thứ mười-tám của vua Giê-rô-bô-am, A-bi-gia trở thành vua trên Giu-đa. ²Người trị-vì 3 năm tại Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Mi-ca-gia con gái của U-ri-ên ở Ghi-bê-a. Và có chiến-tranh giữa A-bi-gia và Giê-rô-bô-am. ³A-bi-gia bắt đầu cuộc chiến với một quân-đội gồm có các đồng-sĩ dũng-cảm, 400 ngàn người được tuyển-chọn, trong khi Giê-rô-bô-am kéo lên dàn trận chống lại người với 800 ngàn quân được tuyển-chọn, những đồng-sĩ dũng-cảm.

Nội-chiến (13.4-13.19)

⁴Đoạn A-bi-gia đứng trên núi Xê-ma-ra-im trong vùng đồi núi Ép-ra-im và nói rằng: "Hãy nghe ta, hỡi Giê-rô-bô-am và tất cả Y-sơ-ra-ên: ⁵Há các ngươi không biết rằng GIA-VÊ ĐỨC CHÚA TRỜI của Y-sơ-ra-ên đã ban sự cai-trị trên Y-sơ-ra-ên mãi mãi cho Đa-vít, cho người và những con trai người bởi một giao-ước muối hay sao? ⁶Nhưng Giê-rô-bô-am con trai Nê-bát, tôi-tớ của Sa-lô-môn con trai của Đa-vít, đã dấy lên và nổi-loạn chống chủ của hắn, ⁷và các tên không ra gì tụ-hợp quanh hắn, những đồ vô-lại, là những đứa đã tỏ ra quá mạnh cho Rô-bô-am, con trai của Sa-lô-môn, khi người còn trẻ, nhút-nhát, và không thể giữ mình chống lại chúng. ⁸Thế là bây giờ các ngươi định kháng-cự vương-quốc của ĐỨC GIA-VÊ trong tay của những con trai Đa-vít, và các ngươi là một đám rất đông và *có đem theo* với các ngươi những con bò con bằng vàng mà Giê-rô-bô-am đã làm thành thần cho các ngươi. ⁹Chẳng phải các ngươi đã đuổi các thầy tế-lễ của ĐỨC GIA-VÊ, những con trai của A-rôn và những người Lê-vi, và đã lập cho các ngươi các thầy tế-lễ y như các dân ở các xứ khác hay sao? Hễ ai đến tự dâng mình với 1 con bò đực tơ và 7 con dê đực, là hắn có thể trở thành một thầy tế-lễ cho thứ không phải là thần.

¹⁰Nhưng còn chúng ta, Đức GIA-VÊ là Đức Chúa TRỜI của chúng ta, và chúng ta đã chẳng bỏ rơi Ngài; và những con trai của A-rôn đang hầu-việc Đức GIA-VÊ làm các thầy tế-lễ, và các người Lê-vi trong việc làm. ¹¹Và mỗi buổi sáng và chiều, họ dâng lên thành khói cho Đức GIA-VÊ các của-lễ thiêu và hương thơm, bánh mì trung-hiến được để trên bàn sạch-sẽ, và chân đèn bằng vàng, có đèn thấp sáng mỗi buổi chiều; vì chúng ta giữ lệnh của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng ta, nhưng các người đã bỏ rơi Ngài. ¹²Bây giờ, này, Đức Chúa TRỜI ở với chúng ta nơi đầu của chúng ta và các thầy tế-lễ của Ngài với các kèn trom-bét ra dấu hiệu để thổi tiếng báo-động chống lại các người. Hỡi những con trai Y-so-ra-ên, chớ đánh lại GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ các người, vì các người sẽ không thành-công đâu."

¹³Nhưng Giê-rô-bô-am đã đặt mai phục đến từ phía sau, để Y-so-ra-ên ở phía trước Giu-đa và mai phục ở phía sau họ. ¹⁴Khi Giu-đa xoay mặt, kia, chiến-trận ở phía trước và ở phía sau; vì vậy họ kêu-cầu cùng Đức GIA-VÊ, và các thầy tế-lễ thổi các kèn trom-bét. ¹⁵Thế thì lính Giu-đa cất lên tiếng ra trận, và khi lính Giu-đa cất lên tiếng ra trận, chính Đức Chúa TRỜI đánh Giê-rô-bô-am và tất cả Y-so-ra-ên trước mặt A-bi-gia và Giu-đa. ¹⁶Và khi những con trai Y-so-ra-ên chạy trốn trước mặt Giu-đa, Đức Chúa TRỜI phó chúng trong tay họ. ¹⁷Và A-bi-gia và quân của người đánh bại chúng với một cuộc tàn-sát lớn-lao, đến nỗi 500 ngàn lính tuyển-chọn của Y-so-ra-ên bị gục ngã. ¹⁸Như vậy các con trai Y-so-ra-ên bị khuất-phục vào lúc đó, và những con trai Giu-đa thì mạnh vì họ trông-cậy Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ. ¹⁹Và A-bi-gia đuổi theo Giê-rô-bô-am, và chiếm lấy từ người vài thành, Bê-tên với các thôn làng của nó, Giê-sa-na với các thôn làng của nó, và Ép-rôn với các thôn làng của nó.

Cái chết của Giê-rô-bô-am (13.20-13.23)

²⁰Và Giê-rô-bô-am không hồi-phục sức mạnh nữa trong các ngày của A-bi-gia; và Đức GIA-VÊ đánh người, và người chết.

²¹Song A-bi-gia trở nên cường-thạnh, và lấy 14 người vợ; và trở thành cha của 22 con trai và 16 con gái. ²²Bây giờ phần còn lại của những công việc của A-bi-gia, và các đường-lối của người cùng những lời nói của người đều được viết trong chuyện luận của đấng tiên-tri Y-đô. ²³⁽¹⁾Thế là A-bi-gia ngủ với tổ-phụ của mình, và họ chôn người trong thành Đa-vít, và con trai người là A-sa trở thành vua trong chỗ của người. Xứ ấy không bị quấy-rầy trong 10 năm trong những ngày của người.

A-sa kế-vị A-bi-gia trong Giu-đa (14.1-14.7)

14 ¹Và A-sa làm điều tốt và đúng trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình, ²vì người dẹp bỏ các bàn-thờ xa-lạ và các nơi cao, giật các trụ thờ xuống, đập đổ các tượng A-sê-ra ³và ra lệnh cho Giu-đa tìm-cầu GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ và tuân-phục luật-pháp và điều-răn.

¹Nhiều bản Thánh Kinh khác là đoạn 14, câu 1

¹⁰But as for us, YHWH is our God, and we have not forsaken Him; and the sons of Aaron are ministering to YHWH as priests, and the Levites in the work. ¹¹And every morning and evening they offer up in smoke to YHWH burnt offerings and fragrant incense, and the showbread is set on the clean table, and the golden lampstand with its lamps is ready to light every evening; for we keep the charge of YHWH our God, but you have forsaken Him. ¹²Now behold, God is with us at our head and His priests with the signal trumpets to sound the alarm against you. O sons of Israel, do not fight against YHWH God of your fathers, for you will not succeed."

¹³But Jeroboam had set an ambush to come from the rear, so that Israel was in front of Judah, and the ambush was behind them. ¹⁴When Judah turned around, behold, the battle was before and behind them; so they cried to YHWH, and the priests blew the trumpets. ¹⁵Then the men of Judah raised a war cry, and when the men of Judah raised the war cry, then it was that God smote Jeroboam and all Israel before Abijah and Judah. ¹⁶And when the sons of Israel fled before Judah, God gave them into their hand. ¹⁷And Abijah and his people defeated them with a great slaughter, so that 500,000 chosen men of Israel fell slain. ¹⁸Thus the sons of Israel were subdued at that time, and the sons of Judah were strong because they trusted in YHWH, the God of their fathers. ¹⁹And Abijah pursued Jeroboam, and captured from him several cities, Bethel with its villages, Jeshanah with its villages, and Ephron with its villages.

Death of Jeroboam (13.20-13.23)

²⁰And Jeroboam did not again recover strength in the days of Abijah; and YHWH struck him and he died.

²¹But Abijah became powerful, and took fourteen wives to himself; and became the father of twenty-two sons and sixteen daughters. ²²Now the rest of the acts of Abijah, and his ways and his words are written in the treatise of the prophet Iddo. ²³So Abijah slept with his fathers, and they buried him in the city of David, and his son Asa became king in his place. The land was undisturbed for ten years during his days.

Asa succeeds Ab-ee-jaw' in Judah (14.1-14.7)

14 ¹And Asa did good and right in the sight of YHWH his God, ²for he removed the foreign altars and high places, tore down the sacred pillars, cut down the Asherim ³and commanded Judah to seek YHWH God of their fathers and to observe the law and the commandment.

2 Chronicles 14.4-15.5

⁴He also removed the high places and the incense altars from all the cities of Judah. And the kingdom was undisturbed under him. ⁵And he built fortified cities in Judah, since the land was undisturbed, and there was no one at war with him during those years, because YHWH had given him rest. ⁶For he said to Judah, "Let us build these cities and surround *them* with walls and towers, gates and bars. The land is still before us, because we have sought YHWH our God; we have sought Him, and He has given us rest on every side." So they built and prospered. ⁷Now Asa had an army of 300,000 from Judah, bearing large shields and spears, and 280,000 from Benjamin, bearing shields and wielding bows; all of them were valiant warriors.

Asa defeats the Ethiopians (14.8-14.14)

⁸Now Zerah the Ethiopians came out against them with an army of a million men and 300 chariots, and he came to Mareshah. ⁹So Asa went out before him, and they drew up in battle formation in the valley of Zephathah at Mareshah. ¹⁰Then Asa called to YHWH his God, and said, "YHWH, there is no one besides Thee to help *in the battle* between the powerful and those who have no strength; so help us, O YHWH our God, for we trust in Thee, and in Thy name have come against this multitude. O YHWH, Thou art our God; let not man prevail against Thee." ¹¹So YHWH struck the Ethiopians before Asa and before Judah, and the Ethiopians fled. ¹²And Asa and the people who *were* with him pursued them as far as Gher-awr'; and so many Ethiopians fell that they could not recover, for they were shattered before YHWH, and before His army. And they carried away very much plunder. ¹³And they smote all the cities around Gher-awr', for the dread of YHWH had fallen on them; and they despoiled all the cities, for there was much plunder in them. ¹⁴They also struck down those who owned livestock, and they carried away large numbers of sheep and camels. Then they returned to Jerusalem.

Azariah warns Asa (15.1-15.7)

15 ¹Now the Spirit of God came on Azariah the son of Oded, ²and he went out before Asa and said to him, "Listen to me, Asa, and all Judah and Benjamin: YHWH is with you when you are with Him. And if you seek Him, He will let you find Him; but if you forsake Him, He will forsake you. ³And for many days Israel was without the true God and without a teaching priest and without law. ⁴But in their distress they turned to YHWH God of Israel, and they sought Him, and He let them find Him. ⁵And in those times there was no peace to him who went out or to him who came in for many disturbances were on all the inhabitants of the lands.

2 Sử-ký 14.4-15.5

⁴Người cũng dẹp bỏ các nơi cao và các bàn-thờ xông hương ra khỏi tất cả các thành của Giu-đa. Và vương-quốc ấy không bị quấy rối dưới *quyền* người. ⁵Và người xây các thành kiên-cố trong Giu-đa, vì xứ ấy chẳng bị quấy rối, và chẳng có ai gây chiến với người trong các năm đó, vì Đức GIA-VÊ đã ban cho người sự yên-nghỉ. ⁶Vì người đã nói với Giu-đa: "Chúng ta hãy xây các thành này và bao quanh chúng bằng tường và tháp, cổng và then gài. Xứ này vẫn còn ở phía trước chúng ta, vì chúng ta đã tìm-cầu GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta; chúng ta đã tìm-cầu Ngài, và Ngài đã ban cho chúng ta sự ngưng-nghỉ ở mọi phía." Thế là họ xây-cát và phồn-vinh. ⁷Bấy giờ A-sa có một quân-đội gồm 300 ngàn người từ Giu-đa, cầm khiên lớn và giáo, và 280 ngàn người từ Bên-gia-min, cầm khiên và giương cung; mọi người là các đồng-sĩ dũng-cảm.

A-sa đánh bại dân Ê-thi-ô-bi (14.8-14.14)

⁸Bấy giờ Xê-rách người Ê-thi-ô-bi đi ra chống lại họ với một quân-đội gồm 1 triệu người và 300 chiến xa, và hân đến Ma-rê-sa. ⁹Thế là A-sa đi ra trước mặt hân, và họ dàn trận trong thung-lũng Xê-pha-ta tại Ma-rê-sa. ¹⁰Lúc đó A-sa kêu-cầu cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình, thưa: "Đức GIA-VÊ ôi, chẳng có một ai ngoại trừ Chúa để giúp- đỡ trong trận-chiến giữa kẻ đầy sức-lực và những kẻ không có sức-lực; vì vậy, xin giúp- đỡ chúng con, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng con ôi, vì chúng con trông-cậy Chúa, và trong danh của Chúa chúng con đã đến chống lại đám đông này. Đức GIA-VÊ ôi, Chúa là Đức Chúa TRỜI của chúng con; xin đừng để loài người thắng hơn Chúa." ¹¹Vì vậy Đức GIA-VÊ đánh dân Ê-thi-ô-bi trước mặt A-sa và trước mặt Giu-đa, dân Ê-thi-ô-bi chạy trốn. ¹²Và A-sa và *quân lính đang ở* với người đuổi theo chúng xa đến tận Ghê-ra; và nhiều người Ê-thi-ô-bi ngã chết đến nỗi chúng không thể phục-hồi, vì chúng bị vỡ tan trước mặt Đức GIA-VÊ, và trước mặt quân-đội của Ngài. Và họ mang đi rất nhiều của tước đoạt. ¹³Và họ đánh hạ tất cả các thành xung-quanh Ghê-ra, vì nỗi sợ hãi Đức GIA-VÊ đã giáng trên chúng; và họ cướp-đoạt tất cả các thành đó, vì có rất nhiều của tước đoạt trong chúng. ¹⁴Họ cũng đánh hạ những người làm chủ súc-vật, và họ đem đi số rất lớn chiến và lạc-đà. Đoạn họ trở về Giê-ru-sa-lem.

A-xa-ria cảnh-cáo A-sa (15.1-15.7)

15 ¹Bấy giờ Linh của Đức Chúa TRỜI đến trên A-xa-ria con trai của Ô-đết, ²và người đi ra trước mặt A-sa và nói với người: "Hãy lắng nghe tôi, hỡi A-sa và tất cả Giu-đa cùng Bên-gia-min: Đức GIA-VÊ ở với các ngươi khi các ngươi ở với Ngài. Và nếu các ngươi tìm Ngài, Ngài sẽ để các ngươi tìm thấy Ngài; nhưng nếu các ngươi bỏ rơi Ngài, Ngài sẽ bỏ rơi các ngươi. ³Và trong nhiều ngày Y-sơ-ra-ên đã không có Đức Chúa TRỜI thật⁽¹⁾ và chẳng có luật-pháp. ⁴Nhưng trong tình-cảnh nguy-khốn, họ đã quay lại cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, họ đã tìm Ngài, và Ngài đã để họ tìm thấy Ngài. ⁵Và trong những lúc đó, đã chẳng có sự bình-an cho người đi ra hay cho kẻ đi vào, vì nhiều rối-loạn đã ở trên tất cả cư-dân các xứ.

¹hay: Chân Thần

2 Sử-ký 15.6-16.4

⁶Và quốc-gia này bị nghiền-nát bởi quốc-gia kia, thành này bởi thành nọ, vì Đức Chúa TRỜI đã làm chúng khổ-sở bằng mọi sự khốn cùng. ⁷Nhưng các người, hãy kiên quyết và chớ nản-lòng, vì có phần thưởng cho việc làm của các người."

A-sa cải-cách (15.8-15.19)

⁸Bấy giờ, khi A-sa nghe các lời này và lời tiên-tri mà tiên-tri A-xa-ria con trai của Ô-dết đã nói, người lấy can đảm và dẹp bỏ các hình-tượng ghê-tôm khỏi tất cả xứ Giu-đa và Bên-gia-min và khỏi các thành mà người đã chiếm lấy trong xứ đồi núi Ép-ra-im. Đoạn người tu-bỏ bàn-thờ của Đức GIA-VÊ ở phía trước cổng của Đức GIA-VÊ. ⁹Và người tập-hợp tất cả Giu-đa, Bên-gia-min, và các người từ Ép-ra-im, Ma-na-se, và Si-mê-ôn vẫn cư-trú với họ, vì nhiều người đã đào-ngũ bỏ Y-sơ-ra-ên theo người khi họ thấy rằng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người ở với người. ¹⁰Vì vậy họ tụ-hợp tại Giê-ru-sa-lem trong tháng thứ ba năm thứ mười-lăm trong triều-đại A-sa. ¹¹Và họ tế cho Đức GIA-VÊ trong ngày đó 700 con bò và 7 ngàn con chiên từ chiến-lợi-phẩm họ đã đem đến. ¹²Và họ vào trong giao-ước để tìm GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ với tất cả tâm và hồn của họ; ¹³và bất cứ người nào không muốn tìm GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên phải bị xử-tử, dù nhỏ hay lớn, đàn-ông hay đàn-bà. ¹⁴Hơn nữa, họ lập một lời thề cùng Đức GIA-VÊ với tiếng la lớn, với sự reo hò, với kèn trom-bét, và với tù-và. ¹⁵Và tất cả Giu-đa mừng-rỡ về lời thề, vì họ đã thề với trọn tâm họ và đã tìm Ngài một cách sốt-sắng, và Ngài đã để cho họ tìm thấy Ngài. Vì vậy Đức GIA-VÊ cho họ sự yên-nghỉ ở mọi phía.

¹⁶Và người cũng bãi-nhiệm Ma-a-ca, mẹ của Vua A-sa, khỏi chức thái-hậu, bởi vì bà đã làm hình-ảnh dễ sợ như tượng A-sê-ra; và A-sa đốn cái hình-ảnh dễ sợ của bà xuống, nghiền-nát nó, và đốt nó tại khe Xết-rôn. ¹⁷Nhưng các nơi cao không bị dẹp bỏ khỏi Y-sơ-ra-ên; tuy nhiên, tâm A-sa không có chỗ trách được trong tất cả các ngày của người. ¹⁸Và người đã đem vào trong đền Đức Chúa TRỜI các đồ vật đã được cung-hiến của cha người và các đồ vật đã được cung-hiến của chính người: bạc, vàng, và các khí-cụ. ¹⁹Và đã chẳng có chiến-tranh nào nữa cho đến năm thứ ba-mươi-lăm của triều-đại A-sa.

A-sa quên Đức Chúa TRỜI, gây chiến chống lại Ba-ê-sa (16.1-16.6)

16 ¹Trong năm thứ ba-mươi-sáu của triều-đại A-sa, Ba-ê-sa vua Y-sơ-ra-ên đi lên chống Giu-đa và xây đồn kiên-cố Ra-ma để ngăn-ngừa không cho *bất cứ ai* đi ra hay đi vào đến cùng A-sa, vua Giu-đa. ²Thế thì A-sa đem ra bạc và vàng từ những của-cải của đền Đức GIA-VÊ và hoàng-cung, và gửi chúng cho Bên-Ha-đát vua A-ram sống tại Đa-mách, nói: ³"*Xin có một hiệp-ước giữa tôi và ông, như giữa cha tôi và cha ông. Đây, tôi đã gửi cho ông bạc và vàng; xin đi, xin hủy-bỏ hiệp-ước của ông với Ba-ê-sa, vua Y-sơ-ra-ên, để hấn sẽ rút lui khỏi tôi.*" ⁴Thế là Bên-Ha-đát nghe theo vua A-sa, sai các chi-huy-trưởng các binh đoàn của mình chống các thành của Y-sơ-ra-ên, và chúng đánh Y-giôn, Đan, A-bên-Ma-im, và tất cả những chỗ có kho lương-thực trong các thành của Nép-ta-li.

2 Chronicles 15.6-16.4

⁶And nation was crushed by nation, and city by city, for God troubled them with every kind of distress. ⁷But you, be strong and do not lose courage, for there is reward for your work."

Asa reforms (15.8-15.19)

⁸Now when Asa heard these words and the prophecy which Azariah the son of Oded the prophet spoke, he took courage and removed the abominable idols from all the land of Judah and Benjamin and from the cities which he had captured in the hill county of Ephraim. He then restored the altar of YHWH which was in front of the porch of YHWH. ⁹And he gathered all Judah and Benjamin and those from Ephraim, Manasseh, and Simeon who resided with them, for many defected to him from Israel when they saw that YHWH his God was with him. ¹⁰So they assembled at Jerusalem in the third month of the fifteenth year of Asa's reign. ¹¹And they sacrificed to YHWH that day 700 oxen and 7,000 sheep from the spoil they had brought. ¹²And they entered into the covenant to seek YHWH God of their fathers with all their heart and soul; ¹³and whoever would not seek YHWH God of Israel should be put to death, whether small or great, man or woman. ¹⁴Moreover, they made an oath to YHWH with a loud voice, with shouting, with trumpets, and with horns. ¹⁵And all Judah rejoiced concerning the oath, for they had sworn with their whole heart and had sought Him earnestly, and He let them find Him. So YHWH gave them rest on every side.

¹⁶And he also removed Maacah, the mother of King Asa, from the *position* of queen mother, because she had made a horrid image as an Asherah, and Asa cut down her horrid image, crushed *it* and burned *it* at the brook Kidron. ¹⁷But the high places were not removed from Israel; nevertheless Asa's heart was blameless all his days. ¹⁸And he brought into the house of God the dedicated things of his father and his own dedicated things: silver and gold and utensils. ¹⁹And there was no more war until the thirty-fifth year of Asa's reign.

Asa forgets God and wars against Baasha (16.1-16.6)

16 ¹In the thirty-sixth year of Asa's reign Baasha king of Israel came up against Judah and fortified Ramah in order to prevent *anyone* from going out or coming in to Asa king of Judah. ²Then Asa brought out silver and gold from the treasuries of the house of YHWH and the king's house and sent them to Ben-hadad king of Aram, who lived in Damascus, saying, ³"*Let there be a treaty between me and you, as between my father and your father. Behold, I have sent you silver and gold; go, break your treaty with Baasha king of Israel so that he will withdraw from me.*" ⁴So Ben-hadad listened to King Asa and sent the commanders of his armies against the cities of Israel, and they smote Ijon, Dan, Abel-maim, and all the storage places of the cities of Naphtali.

2 Chronicles 16.5-17.7

⁵And it came about when Baasha heard *of it* that he ceased fortifying Ramah and stopped his work. ⁶Then King Asa brought all Judah, and they carried away the stones of Ramah and its timber with which Baasha had been building, and with them he fortified Geba and Mizpah.

Asa imprisons the prophet (16.7-16.14)

⁷At that time Hanani the seer came to Asa king of Judah and said to him, "Because you have relied on the king of Aram and have not relied on YHWH your God, therefore the army of the king of Aram has escaped out of your hand. ⁸Were not the Ethiopians and the Lubim an immense army with very many chariots and horsemen? Yet, because you relied on YHWH, He delivered them into your hand. ⁹For the eyes of YHWH move to and fro throughout the earth that He may strongly support those whose heart is completely His. You have acted foolishly in this. Indeed, from now on you will surely have wars." ¹⁰Then Asa was angry with the seer and put him in house of the stocks, for he was enraged at him for this. And Asa oppressed some of the people at the same time.

¹¹And now, the acts of Asa from first to last, behold, they are written in the Book of the Kings of Judah and Israel. ¹²And in the thirty-ninth year of his reign Asa became diseased in his feet. His disease was severe, yet even in his disease he did not seek YHWH, but the physicians. ¹³So Asa slept with his fathers, having died in the forty-first year of his reign. ¹⁴And they buried him in his own tomb which he had cut out for himself in the city of David, and they laid him in the resting place which he had filled with spices of various kinds blended by the perfumers' art, and they made a very great fire for him.

Jehoshaphat succeeds Asa (17.1-17.19)

17 ¹Jehoshaphat his son then became king in his place, and made his position over Israel firm. ²He placed troops in all the fortified cities of Judah, and set garrisons in the land of Judah, and in the cities of Ephraim which Asa his father had captured. ³And YHWH was with Jehoshaphat because he walked in the earlier days of his father David and did not seek the Baals, ⁴but sought the God of his father, walked in His commandments, and did not act as Israel did. ⁵So YHWH established the kingdom in his hand, and all Judah brought tribute to Jehoshaphat, and he had great riches and honor. ⁶And his heart was high in the ways of YHWH and again removed the high places and the Asherim from Judah.

⁷Then in the third year of his reign he sent his officials, Ben-hail, Obadiah, Zechariah, Nethaneel, and Michaiah, to teach in the cities of Judah;

2 Sử-ký 16.5-17.7

⁵Và xây ra, khi Ba-ê-sa nghe *việc đó* người ngưng củng cố Ra-ma, và ngừng việc làm của mình. ⁶Thế thì, vua A-sa đem tất cả Giu-đa ra, và họ lấy đi đá của Ra-ma và gỗ của nó, mà Ba-ê-sa đã dùng để xây, và với chúng người đã củng cố lũy Ghê-ba và Mích-ba.

A-sa bỏ tù tiên-tri ấy (16.7-16.14)

⁷Vào lúc đó tiên-kiến Ha-na-ni đến với A-sa vua Giu-đa và nói với người: "Vi bệ hạ đã tin cậy vào vua A-ram và đã chẳng tin cậy vào GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của bệ hạ, vì thể quân-đội vua A-ram đã thoát khỏi tay bệ hạ. ⁸Chẳng phải dân Ê-thi-ô-bi và dân Li-by đã là một quân-đội rất đông với rất nhiều chiến xa và kỵ-binh sao? Tuy nhiên, vì bệ hạ đã tin cậy vào Đức GIA-VÊ, Ngài đã phó chúng trong tay bệ hạ. ⁹Vì mắt của Đức GIA-VÊ di-động tới lui khắp cả trái đất để Ngài có thể mạnh-mẽ ủng-hộ người có tâm hoàn-toàn là tâm của Ngài. Nhà vua đã hành-động không suy-xét trong việc này. Quả thật, từ nay trở đi, nhà vua chắc-chắn sẽ có những cuộc chiến-tranh." ¹⁰Thế thì A-sa giận đấng tiên-kiến, và cùm người vào trong tù, vì người đã làm vua giận điên lên vì việc này. Và cùng một lúc A-sa áp-bức một số dân-chúng.

¹¹Và bây giờ, công việc của A-sa từ đầu chí cuối, kia, chúng được viết trong Sách các Vua Giu-đa và Y-sơ-ra-ên. ¹²Và vào năm thứ ba-mươi-chín của triều-đại của người, A-sa bị bệnh trong 2 bàn chân của người. Bệnh của người trầm-trọng; tuy vậy ngay cả trong cơn bệnh của người, người đã chẳng tìm-câu Đức GIA-VÊ, nhưng tìm các thầy thuốc. ¹³Thế là A-sa ngủ với tổ-phụ của người, chết vào năm thứ bốn-mươi-một của triều-đại của người. ¹⁴Và họ chôn người trong một cái mộ riêng của người, mà người đã đục ra cho mình trong thành Đa-vít, và họ đặt người vào trong chỗ của yên-nghi mà người đã đổ đầy các loại thuốc thơm khác nhau được pha-trộn theo thuật của thợ hòa-hương; và họ làm một đám lửa rất lớn cho người.

Giô-sa-phát kế-vị A-sa (17.1-17.19)

17 ¹Thế thì Giô-sa-phát con trai của người trở thành vua trong chỗ của người, và làm cho địa-vị của mình vững-chắc trên Y-sơ-ra-ên. ²Người đặt quân-lính trong tất cả các thành kiên-cố của Giu-đa, và dựng các đồn trong đất Giu-đa, và trong các thành của Ép-ra-im mà A-sa cha của người đã chiếm lấy. ³Và Đức GIA-VÊ ở với Giô-sa-phát bởi vì người đã bước đi trong các ngày đầu-tiên của tổ-phụ Đa-vít của người và đã chẳng thình cầu các *tượng* Ba-anh, ⁴nhưng tìm kiếm Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ của người, bước đi trong các điều-răn của Ngài, và đã chẳng hành-động như Y-sơ-ra-ên. ⁵Vì vậy Đức GIA-VÊ xác-minh vương-quốc trong tay người, và tất cả Giu-đa đem cống-lễ cho Giô-sa-phát, và người có của-cải rất nhiều và có danh-dự. ⁶Và tâm cao trong các đường-lối của Đức GIA-VÊ và một lần nữa dẹp bỏ các nơi cao và các *tượng* A-sê-ra khỏi Giu-đa.

⁷Đoạn, trong năm thứ ba của triều-đại của mình, người sai các quan-viên của mình, Bê-n-Hai, Ô-ba-đi-a, Xa-cha-ri, -Na-tha-na-ên, và Mi-ca-gia, đi dạy-đỗ trong các thành Giu-đa;

2 Sứ-ký 17.8-18.7

⁸và đi với họ có các người Lê-vi: Sê-ma-gia, Nê-tha-nia, Xê-ba-đia, A-sa-ên, Si-mê-ra-môt, Giô-na-than, A-đô-ni-gia, Tô-bi-gia, Tô-ba-đô-ni-gia, các người Lê-vi; đi với họ có các thầy tế-lễ Ê-li-sa-ma và Giô-ram. ⁹Họ dạy-dỗ trong Giu-đa, có sách luật-pháp của Đức GIA-VÊ với họ; và họ đi khắp tất cả các thành của Giu-đa và dạy-dỗ ở giữa vòng dân-chúng.

10Bấy giờ sự sợ hãi Đức GIA-VÊ ở trên tất cả các vương-quốc các xứ xung-quanh Giu-đa, đến nỗi chúng chẳng gây chiến chống lại Giô-sa-phát. ¹¹Và có mấy người Phi-li-tin đem quà và bạc làm công-lễ cho Giô-sa-phát; dân A-rap cũng đem cho người các bầy súc-vật: 7 ngàn 700 con chiên đực và 7 ngàn 700 con dê đực. ¹²Thế là Giô-sa-phát trở thành lớn hơn và lớn hơn, và người xây-cắt các thành-trị và các thành có kho trữ lương-thực trong Giu-đa. ¹³Và người có dự trữ lớn trong các thành Giu-đa, và có các đồng-sĩ, các người dũng-cảm, trong Giê-ru-sa-lem. ¹⁴Và đây là sự diêm danh của họ theo các gia-hộ của tổ-phụ của họ: thuộc về Giu-đa, các chỉ-huy-trưởng hàng ngàn, chỉ-huy-trưởng Ất-na, và với người 300 ngàn các đồng-sĩ dũng-cảm; ¹⁵và kế người là chỉ-huy-trưởng Giô-ha-nan, và với người 280 ngàn người; ¹⁶kế người là A-ma-sia con trai của Xiéc-ri, là người tình nguyện vì Đức GIA-VÊ, và với người 200 ngàn các đồng-sĩ dũng-cảm; ¹⁷thuộc Bên-gia-min, Ê-li-gia-đa, một đồng-sĩ dũng-cảm, và với người 200 ngàn người được trang-bị bằng cung và khiên; ¹⁸kế người là Giê-hô-xa-bát, và với người 180 ngàn người trang-bị cho chiến tranh. ¹⁹Đây là các người phục-vụ nhà vua, ngoài những người mà nhà vua đã bố trí trong các thành lũy khắp Giu-đa.

Giô-sa-phát liên-minh với A-háp (18.1-18.7)

18 ¹Bấy giờ Giô-sa-phát có của-cải rất nhiều và có danh-dự; người tự mình liên-kết với A-háp qua hôn-nhân⁽¹⁾. ²Và một vài năm sau, người đi xuống thăm A-háp tại Sa-ma-ri. Và A-háp làm thui nhiều chiên và bò cho người và những kẻ với người, và thuyết-phục người đi lên chống Ra-môt-Ga-la-át. ³Và A-háp vua Y-sơ-ra-ên nói với Giô-sa-phát vua Giu-đa: "Ngài muốn đi với tôi chống Ra-môt-Ga-la-át chăng? Và người nói với người: "Tôi như ngài, dân tôi như dân ngài, và chúng tôi sẽ ở với ngài trong trận-chiến."

⁴Hơn nữa, Giô-sa-phát nói với vua Y-sơ-ra-ên: "Trước hết xin câu-vấn lời của Đức GIA-VÊ." ⁵Thế thì, vua Y-sơ-ra-ên nhóm các tiên-tri lại, 400 người và nói với họ: "Chúng ta có nên đi gây chiến chống lại Ra-môt-Ga-la-át hay ta phải cố-nhịn?" Và họ thưa: "Hãy đi lên, vì Đức Chúa TRỜI sẽ phó nó trong tay nhà vua." ⁶Nhưng Giô-sa-phát nói: "Há không còn có một tiên-tri nào của Đức GIA-VÊ ở đây để chúng ta có thể câu-vấn người?" ⁷Và vua Y-sơ-ra-ên nói với Giô-sa-phát: "Còn có một người mà bởi hắn chúng ta có thể câu-vấn Đức GIA-VÊ, nhưng tôi ghét hắn, vì chẳng bao giờ hắn tiên-tri điều tốt về tôi, nhưng luôn luôn điều xấu. Hắn là Mi-chê, con trai của Giê-m-la." Nhưng Giô-sa-phát nói: "Xin nhà vua chớ nói như thế."

¹hay: kết thông-gia

2 Chronicles 17.8-18.7

⁸and with them the Levites, Shemaiah, Nethaniah, Zebadiah, Asahel, Shemiramoth, Jehonathan, Adonijah, Tobijah, and Tobijah, the Levites; and with them Elishama and Jehoram, the priests. ⁹And they taught in Judah, having the book of the law of YHWH with them; and they went throughout all the cities of Judah and taught among the people.

10Now the dread of YHWH was on all the kingdoms of the lands which were around Judah, so that they did not make war against Jehoshaphat. ¹¹And some of the Philistines brought gifts and silver as tribute to Jehoshaphat; the Arabians also brought him flocks, 7,700 rams and 7,700 male goats. ¹²So Jehoshaphat grew greater and greater, and he built fortresses and store cities in Judah. ¹³And he had large supplies in the cities of Judah, and warriors, valiant men, in Jerusalem. ¹⁴And this was their muster according to their fathers' households: of Judah, commanders of thousands, Adnah was the commander, and with him 300,000 valiant warriors; ¹⁵and next to him was Johanan the commander, and with him 280,000; ¹⁶and next to him Amasiah the son of Zichri, who volunteered for YHWH, and with him 200,000 valiant warriors; ¹⁷and of Benjamin, Eliada a valiant warrior, and with him 200,000 armed with bow and shield; ¹⁸and next to him Jehozabad, and with him 180,000 equipped for war. ¹⁹These are they who served the king, apart from those whom the king put in the fortified cities through all Judah.

Jeh-ho-shaw-fawt' allies with Ahab(18.1-18.7)

18 ¹Now Jehoshaphat had great riches and honor; and he allied himself by marriage with Ahab. ²And some years later he went down to visit Ahab at Samaria. And Ahab slaughtered many sheep and oxen for him and the people who were with him, and induced him to go up against Ramoth-gilead. ³And Ahab king of Israel said to Jehoshaphat king of Judah, "Will you go with me against Ramoth-gilead?" And he said to him, "I am as you are, and my people as your people, and we will be with you in the battle."

⁴Moreover, Jehoshaphat said to the king of Israel, "Please inquire first for the word of YHWH." ⁵Then the king of Israel assembled the prophets, four hundred men and said to them, "Shall we go against Ramoth-gilead to battle or shall I refrain?" And they said, "Go up, for God will give it into the hand of the king." ⁶But Jehoshaphat said, "Is there not yet a prophet of YHWH here that we may inquire of him?" ⁷And the king of Israel said to Jehoshaphat, "There is yet one man by whom we may inquire of YHWH, but I hate him, for he never prophesies good concerning me but always evil. He is Micaiah, son of Imla." But Jehoshaphat said, "Let not the king say so."

2 Chronicles 18.8-18.24

Ahab's false prophets assure victory (18.8-18.11)

8Then the king of Israel called an officer and said, "Bring quickly Micaiah, Imla's son." **9**Now the king of Israel and Jehoshaphat the king of Judah were sitting each on his throne, arrayed in *their* robes, and *they* were sitting at the threshing floor at the entrance of the gate of Samaria; and all the prophets were prophesying before them. **10**And Zedekiah the son of Chenaanah made horns of iron for himself and said, "Thus says YHWH, 'With these you shall gore the Ar-awm-ee', until they are consumed.'" **11**And all the prophets were prophesying thus, saying, "Go up to Ramoth-gilead and succeed; for YHWH will give *it* into the hand of the king."

Micaiah brings word from God (18.12-18.27)

12Then the messenger who went to summon Micaiah spoke to him saying, "Behold, the words of the prophets are uniformly favorable to the king. So please let your word be like one of them and speak favorably." **13**But Micaiah said, "As YHWH lives, what my God says, that I will speak." **14**And when he came to the king, the king said to him, "Micaiah, shall we go to Ramoth-gilead to battle, or shall I refrain?" He said, "Go up and succeed, for they will be given into your hand." **15**Then the king said to him, "How many times must I adjure you to speak to me nothing but the truth in the name of YHWH?" **16**So he said,

"I saw all Israel
Scattered on the mountains,
Like sheep which have no shepherd;
And YHWH said,
'These have no master.
Let each of them return to his house in peace.'"

17Then the king of Israel said to Jehoshaphat, "Did I not tell you that he would not prophesy good concerning me, but evil?" **18**And Micaiah said, "Therefore, hear the word of YHWH. I saw YHWH sitting on His throne, and all the host of heaven standing on His right and on His left. **19**And YHWH said, 'Who will entice Ahab king of Israel to go up and fall at Ramoth-gilead?' And one said this while another said that. **20**Then a spirit came forward and stood before YHWH and said, 'I will entice him.' And YHWH said to him, 'How?' **21**And he said, 'I will go and be a deceiving spirit in the mouth of all his prophets.' Then He said, 'You are to entice *him* and prevail also. Go and do so.' **22**Now therefore, behold, YHWH has put a deceiving spirit in the mouth of these your prophets; for YHWH has proclaimed disaster against you."

23Then Zedekiah the son of Chenaanah came near and struck Micaiah on the cheek and said, "How did the Spirit of YHWH pass from me to speak to you?" **24**And Micaiah said, "Behold, you shall see on that day, when you enter an inner room to hide yourself."

2 Sứ-ký 18.8-18.24

Các tiên-tri giả của A-háp bảo-đảm chiến-thắng (18.8-18.11)

8Thế thì vua Y-sơ-ra-ên gọi một sĩ-quan và phán: "Hãy nhanh chóng dẫn Mi-chê con trai Giêm-la đến." **9**Bấy giờ, vua Y-sơ-ra-ên và Giô-sa-phát vua Giu-đa mỗi người đang ngồi trên ngôi của mình, mặc triều-phục, và đang ngồi tại sân đập lúa nơi cửa vào của cổng Sa-ma-ri; và tất cả các tiên-tri đang nói tiên-tri trước mặt họ. **10**Và Sê-đê-kia con trai của Kê-na-na làm các sừng bằng sắt cho mình và nói: "Đức GIA-VÊ phán như vậy: 'Với những cái này, người sẽ phải húc dân A-ram, cho đến khi chúng bị tiêu-diệt hết.'" **11**Và như vậy tất cả các tiên-tri đang tiên-tri rằng: "Hãy đi lên đến Ra-môt-Ga-la-át và thành-công, vì Đức GIA-VÊ sẽ phó nó trong tay nhà vua."

Mi-chê đem đến lời từ Đức Chúa TRỜI (18.12-18.27)

12Lúc đó sứ-giã đi triệu Mi-chê nói với người, rằng: "Này, các lời của đấng tiên-tri ấy đều đồng loạt thuận-lợi cho nhà vua. Vì vậy, xin cho lời của ông giống như một người trong họ, và xin nói thuận-lợi." **13**Nhưng Mi-chê nói: "Nur Đức GIA-VÊ sống, điều gì Đức Chúa TRỜI của ta phán, thì ta sẽ nói." **14**Và khi người đến cùng nhà vua, nhà vua nói với người: "Mi-chê, chúng ta có nên đi đến Ra-môt-Ga-la-át để gây chiến, hay ta phải cố-nhịn?" Người thưa: "Hãy đi lên và thành-công, vì chúng sẽ được phó trong tay nhà vua." **15**Thế thì, nhà vua nói với người: "Biết bao nhiêu lần ta nghiêm trọng buộc người phải nói với ta không điều gì hết ngoài lẽ thật nhân danh Đức GIA-VÊ?" **16**Thế là người nói:

"Tôi đã thấy tất cả Y-sơ-ra-ên
Bị tản-lạc trên các núi,
Như bầy chiên không có người chăn;
Và Đức GIA-VÊ phán:
'Những kẻ này không có chủ.
Mỗi đứa chúng hãy trở về nhà của nó trong sự bình-an.'"

17Lúc đó, vua Y-sơ-ra-ên nói với Giô-sa-phát: "Chẳng phải tôi đã nói cho ngài biết rằng hắn đã chẳng nói tiên-tri điều tốt về tôi, chỉ điều xấu hay sao?" **18**Và Mi-chê nói: "Bởi vậy, hãy nghe lời của Đức GIA-VÊ. Tôi đã thấy Đức GIA-VÊ ngồi trên ngai của Ngài, và tất cả vạn quân trời đứng bên hữu Ngài và bên tả Ngài. **19**Và Đức GIA-VÊ phán: 'Ai sẽ dụ A-háp vua Y-sơ-ra-ên đi lên và ngã tại Ra-môt-Ga-la-át?' Và người này đã nói điều này trong khi kẻ nọ đã nói điều kia. **20**Lúc đó, một linh tiến tới rồi đứng trước mặt Đức GIA-VÊ và thưa: 'Tôi sẽ dụ người.' Và Đức GIA-VÊ phán cùng người đó: 'Cách nào?' **21**Và người thưa: 'Tôi sẽ đi và sẽ là một linh lừa-dối trong miệng tất cả các tiên-tri của hắn.' Lúc đó, Ngài phán: 'Người phải dụ nó và cũng phải thắng. Đi đi và làm như thế.' **22**Bởi vậy bấy giờ, kia, Đức GIA-VÊ đã đặt một linh lừa-dối trong miệng của tất cả những người tiên-tri này của bộ hạ; vì Đức GIA-VÊ đã công-bố tai-vạ chống bộ hạ."

23Lúc đó Sê-đê-kia con trai của Kê-na-na đến gần và và Mi-chê vào má, và nói: "Làm sao Linh Đức GIA-VÊ đã đi từ ta qua để nói với người?" **24**Và Mi-chê nói: "Này, người sẽ thấy vào ngày đó, khi người vào một phòng trong để giấu mình."

2 Sử-ký 18.25-19.7

²⁵Thế thì vua Y-sơ-ra-ên phán: "Bắt Mi-chê và trả hắn về cho A-môn thống-độc thành ấy và cho hoàng tử Giô-ách; ²⁶và nói: 'Nhà vua phán như vậy: "Bỏ người này vào tù, cho nó ăn bánh đau-khổ và uống nước đau-khổ cho đến khi ta trở về an-toàn.'"" ²⁷Và Mi-chê nói: "Nếu bệ hạ thật sự trở về an-toàn, thì Đức GIA-VÊ đã chẳng phán bởi tôi." Và người nói: "Tất cả các người nghe đấy."

Chiến-bại và cái chết của A-háp (18.28-18.34)

²⁸Thế là vua Y-sơ-ra-ên và Giô-sa-phát vua Giu-đa đi lên chống Ra-môt-Ga-la-át. ²⁹Và vua Y-sơ-ra-ên nói với Giô-sa-phát: "Tôi sẽ cải-trang và đi vào trong chiến-trận, nhưng ngài cứ mặc triều-phục của ngài." Thế là vua Y-sơ-ra-ên cải-trang, và họ đi vào trong chiến-trận. ³⁰Bấy giờ, vua A-ram đã ra lệnh cho các chỉ-huy-trưởng chiến xa của mình, rằng: "Đừng thêm đánh với đũa nhỏ hay lớn, nhưng chỉ với một mình vua Y-sơ-ra-ên." ³¹Vì vậy, xảy ra khi các chỉ-huy-trưởng chiến xa thấy Giô-sa-phát, chúng nói: "Ấy là vua Y-sơ-ra-ên," rồi chúng quay sang để đánh lại người. Nhưng Giô-sa-phát kêu-la lên, Đức GIA-VÊ giúp người, và Đức Chúa TRỜI làm trệch chúng khỏi người. ³²Lúc đó, xảy ra khi các chỉ-huy-trưởng chiến xa thấy đó không phải là vua Y-sơ-ra-ên, thì chúng quay trở lại, không đuổi theo người nữa. ³³Và có người giương cung của hãn bắn ngẫu-nhiên và trúng vua Y-sơ-ra-ên tại chỗ nối của áo giáp. Vì vậy người nói với kẻ đánh xe: "Quay lại, đem ta ra khỏi trận đánh; vì ta bị thương nặng." ³⁴Và trận-chiến diễn ra ác-liệt trong ngày đó, và vua Y-sơ-ra-ên chống mình thẳng lên trong chiến xa của người trước quân A-ram cho đến buổi chiều, và vào lúc mặt trời lặn người chết.

Giê-hu quở-trách Giô-sa-phát (19.1-19.3)

19 ¹Đoạn Giô-sa-phát vua Giu-đa trở về an-toàn tới cung của người trong Giê-ru-sa-lem. ²Và tiên-kiến Giê-hu con trai của Ha-na-ni đi ra để gặp người và nói với vua Giô-sa-phát: "Bệ hạ có nên giúp đỡ kẻ ác và yêu những kẻ ghét Đức GIA-VÊ, và bởi điều này đem con thịnh-nộ từ Đức GIA-VÊ lên mình chăng? ³Nhưng có thấy các điều tốt trong bệ hạ, vì bệ hạ đã dẹp bỏ hình-tượng A-sê-ra khỏi xứ và bệ hạ đã đặt tâm của mình tìm Đức Chúa TRỜI."

Giô-sa-phát bổ-nhiệm các quan-án (19.4-19.11)

⁴Thế là Giô-sa-phát sống trong Giê-ru-sa-lem và lại đi ra giữa dân-chúng từ Bê-e-Sê-ba đến vùng xứ đồi núi Ép-ra-im và đem họ về cùng Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ. ⁵Và người bổ-nhiệm các quan-án trong xứ trong mọi thành kiên-cố Giu-đa, thành này đến thành nọ. ⁶Và người nói với các quan-án: "Hãy xem xét điều các người đang làm, vì các người chẳng phán-xét vì loài người nhưng vì Đức GIA-VÊ, Đấng ở với các người khi các người đưa ra phán-quyết. ⁷Thế thì, bây giờ, hãy để sự kính-sợ Đức GIA-VÊ ở trên các người; hãy rất cẩn-thận điều các người làm, vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI chúng ta sẽ không dự phần trong sự không công-chính, hay thiên-vị, hay việc lấy của hối-lộ."

2 Chronicles 18.25-19.7

²⁵Then the king of Israel said, "Take Micaiah and return him to Amon the governor of the city, and to Joash the king's son; ²⁶and say, 'Thus says the king, "Put this man in prison, and feed him with bread of affliction and water of affliction until I return safely.'"" ²⁷And Micaiah said, "If you indeed return safely, YHWH has not spoken by me." And he said, "Listen, all you people."

Ahab's defeat and death (18.28-18.34)

²⁸So the king of Israel and Jehoshaphat king of Judah went up against Ramoth-gilead. ²⁹And the king of Israel said to Jehoshaphat, "I will disguise myself and go into battle, but you put on your robes." So the king of Israel disguised himself, and they went into battle. ³⁰Now the king of Aram had commanded the captains of his chariots, saying, "Do not fight with small or great, but with the king of Israel alone." ³¹So it came about when the captains of the chariots saw Jehoshaphat, that they said, "It is the king of Israel," and they turned aside to fight against him. But Jehoshaphat cried out, and YHWH helped him, and God diverted them from him. ³²Then it happened when the captains of the chariots saw that it was not the king of Israel, that they turned back from pursuing him. ³³And a certain man drew his bow at random and struck the king of Israel in a joint of the armor. So he said to the driver of the chariot, "Turn around, and take me out of the fight; for I am severely wounded." ³⁴And the battle raged that day, and the king of Israel propped himself up in his chariot in front of the Ar-awm-ee' until the evening; and at sunset he died.

Jehu rebukes Jehoshaphat (19.1-19.3)

19 ¹Then Jehoshaphat the king of Judah returned in safety to his house in Jerusalem. ²And Jehu the son of Hanani the seer went out to meet him and said to King Jehoshaphat, "Should you help the wicked and love those who hate YHWH and by this bring wrath on yourself from YHWH? ³But good things are found in you, for you have removed the Aw-sheer-oth' from the land and you have set your heart to seek God."

Jehoshaphat appoints judges (19.4-19.11)

⁴So Jehoshaphat lived in Jerusalem and went out again among the people from Beer-sheba to the hill country of Ephraim and brought them back to YHWH, the God of their fathers. ⁵And he appointed judges in the land in all the fortified cities of Judah, city by city. ⁶And he said to the judges, "Consider what you are doing, for you do not judge for man but for YHWH who is with you when you render judgment. ⁷Now then let the fear of YHWH be upon you; be very careful what you do, for YHWH our God will have no part in unrighteousness, or partiality, or the taking of a bribe."

2 Chronicles 19.8-20.9

8And in Jerusalem also Jehoshaphat appointed some of the Levites and priests, and some of the heads of the fathers' households of Israel, for the judgment of YHWH and to judge disputes among the inhabitants of Jerusalem. **9**Then he charged them saying, "Thus you shall do in the fear of YHWH, faithfully and wholeheartedly. **10**And whenever any dispute comes to you from your brethren who live in their cities, between blood and blood, between law and commandment, statutes and ordinances, you shall warn them that they may not be guilty before YHWH, and wrath may not come on you and your brethren. Thus you shall do and you will not be guilty. **11**And behold, Amariah the chief priest will be over you in every matter of YHWH; and Zebadiah the son of Ishmael, the ruler of the house of Judah, in all that pertains to the king. Also the Levites shall be officers before you. Act resolutely, and YHWH be with the upright."

Judah invaded (20.1-20.4)

20 **1**Now it came about after this that sons of Moab and the sons of Ammon, together with some of the Meunites, came to make war against Jehoshaphat. **2**Then some came and reported to Jehoshaphat, saying, "A great multitude is coming against you from beyond the sea, out of Aram and behold, they are in Hazazon-tamar (that is Engedi)." **3**And Jehoshaphat was afraid and set his face to seek YHWH; and proclaimed a fast throughout all Judah. **4**So Judah gathered together to seek help from YHWH; they even came from all the cities of Judah to seek YHWH.

Jeh-ho-shaw-fawt's prayer (20.5-20.13)

5Then Jehoshaphat stood in the assembly of Judah and Jerusalem, in the house of YHWH before the new court, **6**and he said, "O YHWH, the God of our fathers, art Thou not God in the heavens? And art Thou not ruler over all the kingdoms of the nations? Power and might are in Thy hand so that no one can stand against Thee. **7**Didst Thou not, O our God, drive out the inhabitants of this land before Thy people Israel, and give it to the descendants of Abraham Thy friend forever? **8**And they lived in it, and have built Thee a sanctuary there for Thy name, saying, **9**Should evil come upon us, the sword, or judgment, or pestilence, or famine, we will stand before this house and before Thee (for Thy name is in this house) and cry to Thee in our distress, and Thou wilt hear and deliver us."

2 Sử-ký 19.8-20.9

8Và trong Giê-ru-sa-lem Giê-sa-phát cũng bổ-nhiệm một số các người Lê-vi và thầy tế-lễ, và một số đầu-trưởng *những gia-hộ* của tổ-phụ của Y-sơ-ra-ên, vì sự phán-xét của Đức GIA-VÊ và để phán-xét các tranh-chấp giữa cư-dân Giê-ru-sa-lem. **9**Rồi người trao trách-nhiệm cho họ, phán: "Nhu vậy các ngươi phải hành-sự trong sự kính-sợ Đức GIA-VÊ, một cách trung-tín và hết lòng. **10**Và bất cứ khi nào có một sự tranh-chấp nào đến cùng các ngươi từ anh em của các ngươi đang sống trong các thành của họ, giữa máu và máu, giữa luật-pháp và điều-răn, các qui-chế và các mạng-lệnh⁽¹⁾, các ngươi sẽ cảnh-cáo họ rằng họ không được có lỗi trước mặt Đức GIA-VÊ, và con thành-nô *không* đến được trên các ngươi và anh em các ngươi. Như vậy các ngươi sẽ làm và các ngươi sẽ không có lỗi. **11**Và kia, thầy tế-lễ cả A-ma-ria sẽ coi-sóc các ngươi trong mọi vấn-đề của Đức GIA-VÊ; và Xê-ba-đi-a con trai của Ích-ma-ên, người cai-trị nhà Giu-đa, trong mọi việc liên-hệ đến nhà vua. Những người Lê-vi cũng sẽ là các quan-viên trước mặt các ngươi. Hãy hành-động kiên-quyết, và Đức GIA-VÊ sẽ ở với những kẻ ngay-thắng."

Giu-đa bị xâm-lãng (20.1-20.4)

20 **1**Bấy giờ xảy ra sau việc này, các con trai Mô-áp và các con trai Am-môn, cùng với một số người Ma-ô-nít, đến gây chiến chống Giê-sa-phát. **2**Lúc đó có người đến báo cáo cùng Giê-sa-phát, rằng: "Một đám rất đông đang đến chống lại bệ hạ từ bên kia biển, đi ra từ A-ram và kia, chúng đang ở tại Hát-sát-sôn-Tha-ma (đó là Ên-ghê-đi)." **3**Và Giê-sa-phát sợ-hãi và đặt mặt của mình⁽²⁾ tìm kiếm Đức GIA-VÊ; và công-bố một cuộc kiêng-ăn khắp cả Giu-đa. **4**Thế là Giu-đa nhóm lại với nhau để tìm sự giúp-đỡ từ Đức GIA-VÊ; họ đến cả từ mọi thành Giu-đa để tìm kiếm Đức GIA-VÊ.

Lời cầu-nguyện của Giê-sa-phát (20.5-20.13)

5Lúc đó Giê-sa-phát đứng trong hội-chúng Giu-đa và Giê-ru-sa-lem, trong đền Đức GIA-VÊ ở phía trước sân mới, **6**và người nói: "Đức GIA-VÊ ôi, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ chúng con, Chúa há không phải là Đức Chúa TRỜI trong các tầng trời hay sao? Và Chúa không phải là đấng cai-trị tất cả các vương-quốc của các dân-tộc hay sao? Quyền-năng và sức mạnh đều ở trong tay Chúa đến nỗi không có một ai có thể đứng chống lại Chúa. **7**Chúa há đã chẳng, Đức Chúa TRỜI của chúng con ôi, đuổi cư-dân của xứ này trước mặt dân Y-sơ-ra-ên của Chúa đi, và ban nó cho con cháu của Áp-ra-ham người bạn của Chúa mãi mãi sao? **8**Và họ sống trong đó, đã xây cho Chúa một nơi thánh ở đó cho danh Chúa, rằng: **9**Nếu điều xấu-xa phải đến trên chúng con, gương, sự phán-xét, dịch, hay đói kém, chúng con sẽ đứng trước đền này và trước mặt Chúa (vì danh Chúa ở trong đền này) và kêu-cầu Chúa trong sự khốn-cùng của chúng con, thì Chúa sẽ nghe và giải-phóng chúng con."

¹hay: vì sự đổ máu, vì phạm luật-pháp và điều-răn, các qui-chế và các mạng-lệnh

²hay: quyết tâm tìm-kiếm

¹⁰Và bây giờ, kia, những con trai Am-môn, Mô-áp, và Núi Sê-i-ơ⁽¹⁾, những dân mà Chúa đã chẳng cho Y-sơ-ra-ên xâm-lãng khi họ đến ra từ xứ Ê-díp-tô (họ đã rẽ qua một bên khỏi chúng và đã chẳng tiêu-diệt chúng), ¹¹Kia, chúng đang thường cho chúng con, bằng cách đến để đuổi chúng con đi khỏi sớ-hữu của Chúa mà Chúa đã ban cho chúng con làm thừa-kế. ¹²*Đức* Chúa TRỜI của chúng con ôi, há Chúa sẽ chẳng xét-xử chúng sao? Vì chúng con bất lực trước một đám rất đông này, là những kẻ đang đến chống chúng con; chúng con cũng chẳng biết điều gì để làm, nhưng những con mắt của chúng con đều ở trên Chúa." ¹³Và tất cả Giu-đa đều đang đứng trước mặt *Đức* GIA-VÊ, với các con nhỏ của họ, vợ của họ, và con cái của họ.

Gia-ha-xi-ên đáp lại lời cầu-nguyện (20.14-20.19)

¹⁴Lúc đó ở giữa hội-chúng, Linh *Đức* GIA-VÊ đến trên Gia-ha-xi-ên con trai của Xa-cha-ri, con trai của Bê-na-gia, con trai của Giê-i-ên, con trai của Ma-tha-nia, các người Lê-vi trong những con trai của A-sáp; ¹⁵và người nói: "Hãy lắng nghe, hỡi tất cả Giu-đa, cư-dân Giê-ru-sa-lem, và vua Giô-sa-phát, *Đức* GIA-VÊ phán cùng các người như vậy: "Đừng sợ, chớ bị hoảng hốt vì đám rất đông này, vì chiến-trận không là của các người nhưng của *Đức* Chúa TRỜI. ¹⁶Ngày mai, hãy đi xuống chống lại chúng. Nay, chúng sẽ đi lên bởi dốc Xít, và các người sẽ tìm gặp chúng ở phần cuối của thung-lũng, ở phía trước vùng hoang-vu Giê-ru-ên. ¹⁷Các người không cần đánh trong trận này; hãy vào vị trí của các người, hãy đứng và nhìn sự giải-cứ của *Đức* GIA-VÊ cho các người, hỡi Giu-đa và Giê-ru-sa-lem!" "Đừng sợ, chớ bị hoảng hốt; ngày mai hãy đi ra, trực diện với chúng, vì *Đức* GIA-VÊ ở cùng các người." ¹⁸Và Giô-sa-phát cúi đầu của người xuống, giáp mặt tới mặt đất, và tất cả Giu-đa và cư-dân Giê-ru-sa-lem đều sấp mình xuống trước mặt *Đức* GIA-VÊ, thờ-lạy *Đức* GIA-VÊ. ¹⁹Và các người Lê-vi, từ những con trai thuộc các người Kê-hát và thuộc những con trai của các người Cô-ra, đứng lên ca-tụng GIA-VÊ *Đức* Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, với giọng rất lớn.

Kẻ thù tự diệt (20.20-20.25)

²⁰Và họ chỗi dậy vào buổi sáng và đi ra đến vùng hoang-vu Thê-cô-a; và khi họ đi ra, Giô-sa-phát đứng, và nói: "Hãy nghe ta, hỡi Giu-đa và cư-dân Giê-ru-sa-lem, hãy đặt lòng trông-cậy của các người nơi GIA-VÊ *Đức* Chúa TRỜI của các người, thì các người sẽ được vững-lập. Cũng hãy đặt lòng trông-cậy của các người nơi các đấng tiên-tri của Ngài và thành-công." ²¹Và khi người đã hỏi ý-kiến dân-chúng, người bổ-nhiệm những người ca-hát cho *Đức* GIA-VÊ và những người ca-tụng Ngài trong trang-phục thánh, trong khi họ đi ra trước mặt quân-đội và nói: "Hãy dâng các lời cảm-tạ lên *Đức* GIA-VÊ, vì sự ân-cần thương-yêu của Ngài là đời đời." ²²Khi họ bắt đầu ca-hát và ca-tụng, *Đức* GIA-VÊ đặt các ô phục-kích chống lại các con trai Am-môn, Mô-áp, và Núi Sê-i-ơ, những kẻ đã đến chống lại Giu-đa; thế là chúng bị đánh hạ. ²³Vì những con trai Am-môn và Mô-áp chỗi dậy chống cư-dân Núi Sê-i-ơ hủy-diệt chúng hoàn-toàn, và khi họ đã diệt cư-dân của Sê-i-ơ xong, họ phụng nhau để diệt lẫn nhau.

¹đó là Ê-dôm

¹⁰And now behold, the sons of Ammon and Moab and Mount Seir, whom Thou didst not let Israel invade when they came out of the land of Egypt (they turned aside from them and did not destroy them), ¹¹behold *how* they are rewarding us, by coming to drive us out from Thy possession which Thou hast given us as an inheritance. ¹²O our God, wilt Thou not judge them? For we are powerless before this great multitude who are coming against us; nor do we know what to do, but our eyes are on Thee." ¹³And all Judah was standing before YHWH, with their infants, their wives, and their children.

Jahaziel answers the prayer (20-14-20.19)

¹⁴Then in the midst of the assembly the Spirit of YHWH came upon Jahaziel the son of Zechariah, the son of Benaiah, the son of Jeiel, the son of Mattaniah, the Levites of the sons on Asaph; ¹⁵and he said, "Listen, all Judah and the inhabitants of Jerusalem and King Jehoshaphat: thus says YHWH to you, 'Do not fear or be dismayed because of this great multitude, for the battle is not yours but God's. ¹⁶Tomorrow go down against them. Behold, they will come up by the ascent of Ziz, and you will find them at the end of the valley in front of the wilderness of Jeruel. ¹⁷You *need* not fight in this *battle*; station yourselves, stand and see the salvation of YHWH on your behalf, O Judah and Jerusalem.' Do not fear or be dismayed; tomorrow go out to face them, for YHWH is with you." ¹⁸And Jehoshaphat bowed his head with *his* face to the ground, and all Judah and the inhabitants of Jerusalem fell down before YHWH, worshipping YHWH. ¹⁹And the Levites, from the sons of the Kohathites and of the sons of the Korahites, stood up to praise YHWH God of Israel, with a very loud voice.

Enemies destroy themselves (20.20-20.25)

²⁰And they rose early in the morning and went out to the wilderness of Tekoa; and when they went out, Jehoshaphat stood and said, "Listen to me, O Judah and inhabitants of Jerusalem, put your trust in YHWH your God, and you will be established. Put your trust in His prophets and succeed." ²¹And when he had consulted with the people, he appointed those who sang to YHWH and those who praised *Him* in holy attire, as they went out before the army and said, "Give thanks to YHWH, for His lovingkindness is everlasting." ²²And when they began singing and praising, YHWH set ambushes against the sons of Ammon, Moab, and Mount Seir, who had come against Judah; so they were struck down. ²³For the sons of Ammon and Moab rose up against the inhabitants of Mount Seir destroying *them* completely and when they had finished with the inhabitants of Seir, they helped to destroy one another.

24When Judah came to the lookout of the wilderness, they looked toward the multitude; and behold, they *were* corpses lying on the ground, and no one had escaped. **25**And when Jehoshaphat and his people came to take their spoil, they found much among them, *including* goods, garments, and valuable things which they took for themselves, more than they could carry. And they were three days taking the spoil because there were so much.

Triumphant return to Jerusalem (20.26-20.30)

26Then on the fourth day they assembled in the valley of Beracah, for there they blessed YHWH. Therefore they have named that place "The Valley of Beracah " until today. **27**And every man of Judah and Jerusalem returned with Jehoshaphat at their head, returning to Jerusalem with joy, for YHWH had made them to rejoice over their enemies. **28**And they came to Jerusalem with harps, lyres, and trumpets to the house of YHWH.

29And the dread of God was on all the kingdoms of the lands when they heard that YHWH had fought against the enemies of Israel. **30**So the kingdom of Jehoshaphat was at peace, for his God gave him rest on all sides.

Summary of Jehoshaphats reign (20.31-20.34)

31Now Jehoshaphat reigned over Judah. He *was* thirty-five years old when he became king, and he reigned in Jerusalem twenty-five years. And his mother's name *was* Azubah the daughter of Shilhi. **32**And he walked in the way of his father Asa and did not depart from it, doing right in the sight of YHWH. **33**The high places, however, were not removed; the people had not yet directed their hearts to the God of their fathers. **34**Now the rest of the acts of Jehoshaphat, first and last, behold, they are written in the annals of Jehu the son of Hanani, which is recorded in the Book of the Kings of Israel.

Alliance displeases God (20.35-20.37)

35And after this Jehoshaphat king of Judah allied himself with Ahaziah king of Israel. He acted wickedly in so doing. **36**So he allied himself with him to make ships to go to Tarshish, and they made the ships in Ezion-gaber. **37**Then Eliezer the son of Dodavahu of Mareshah prophesied against Jehoshaphat saying, "Because you have allied yourself with Ahaziah, YHWH has destroyed your works." So the ships were broken and could not go to Tarshish.

Jehoram reigns Judah (21.1-21.7)

21 ¹Then Jehoshaphat slept with his fathers and was buried with his fathers in the city of David, and Jehoram his son became king in his place. ²And he had brothers, the sons of Jehoshaphat: Azariah, Jehiel, Zechariah, Azaryahu, Michael, and Shephatiah. All these *were* the sons of Jehoshaphat king of Israel.

24Khi Giu-đa đi đến vọng canh trong vùng hoang-vu, họ nhìn về hướng đám đông ấy; và kìa, chúng *là* các xác chết nằm trên mặt đất, và không có một ai đã trốn thoát. **25**Và khi Giô-sa-phát và dân của người đến để thu chiến-lợi-phẩm của họ, họ tìm thấy ở giữa chúng nhiều lương-thực, quần áo, các vật có giá-trị mà họ lấy cho mình, nhiều mang không hết. Và họ ở đó 3 ngày để thu chiến-lợi-phẩm vì có quá nhiều.

Chiến-thắng trở về Giê-ru-sa-lem (20.26-20.30)

26Rồi vào ngày thứ tư, họ tụ họp trong thung-lũng Bê-rê-ca¹, vì ở đó họ chúc-tụng Đức GIA-VÊ. Bởi vậy họ đã đặt tên chỗ đó là "Thung-lũng Bê-rê-ca" cho tới hôm nay. **27**Và mọi người Giu-đa và Giê-ru-sa-lem trở về với Giô-sa-phát đi đầu, trở về đến Giê-ru-sa-lem với sự vui-mừng, vì Đức GIA-VÊ đã khiến họ mừng-rỡ thắng kẻ thù họ. **28**Họ đến Giê-ru-sa-lem với các hạc-cầm, các thất-huyền-cầm, và các kèn trom-bét đến đền của Đức GIA-VÊ.

29Và mỗi sợ hãi về Đức Chúa TRỜI ở trên tất cả các vương-quốc các xứ khi họ nghe Đức GIA-VÊ đã đánh lại các kẻ thù của Y-sơ-ra-ên. **30**Vì vậy, vương-quốc của Giô-sa-phát được hòa-bình, vì Đức Chúa TRỜI của người đã ban cho người sự nghi-ngợi ở tất cả các phía.

Tóm-lược sự trị-vì của Giô-sa-phát (20.31-20.34)

31Bây giờ Giô-sa-phát trị-vì Giu-đa. Người *được* 30 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì tại Giê-ru-sa-lem 25 năm. Và tên mẹ người *là* A-xu-ba, con gái của Si-chi. **32**Và người đi trong đường-lối của A-sa cha của người và không rời khỏi nó, làm điều đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ. **33**Tuy nhiên các nơi cao không bị dẹp bỏ; dân-chúng chưa hướng tâm của họ về Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ. **34**Bây giờ phần còn lại của công việc của Giô-sa-phát, đầu và cuối, kìa, chúng được viết trong sách biên niên sử của Giê-hu con trai của Ha-na-ni, là những điều được ghi trong Sách các Vua của Y-sơ-ra-ên.

Sự liên-minh làm phật lòng Đức Chúa TRỜI (20.35-20.37)

35Và sau việc này, Giô-sa-phát vua Giu-đa tự liên-minh với A-cha-xia vua Y-sơ-ra-ên. Người hành-động tội lỗi trong việc làm như thế. **36**Thế là người tự liên-minh với A-cha-xia để đóng tàu để đi Ta-rê-si, và họ đóng các chiếc tàu ấy tại Ê-xi-ôn-Ghê-be. **37**Lúc đó Ê-li-ê-se con trai của Đô-đa-va ở Ma-rê-sa tiên-tri chống Giô-sa-phát, rằng: "Vì bệ hạ đã tự liên-minh với A-cha-xia, Đức GIA-VÊ đã hủy-diệt các việc làm của bệ hạ." Thế là các chiếc tàu đều bị bể và không có thể đi tới Ta-rê-si.

Giô-ram trị-vì Giu-đa (21.1-21.7)

21 ¹Sau đó Giô-sa-phát ngủ với tổ-phụ của người và được chôn với tổ-phụ của người trong thành Đa-vít, và Giô-ram con trai của người trở thành vua trong chỗ của người. ²Và người có các em trai, những con trai của Giô-sa-phát: A-xa-ria, Giê-hi-ên, Xa-cha-ri, A-xa-ria-u, Mi-ca-ên, và Sê-pha-tia. Tất cả các người này đều *là* các con trai của Giô-sa-phát vua của Y-sơ-ra-ên.

¹Bê-rê-ca: chúc tụng, chúc phước

³Và cha của họ ban cho họ nhiều quà bằng bạc, vàng, và các đồ quý-báu, với các thành kiên-cố trong Giu-đa, nhưng người ban vương-quốc cho Giô-ram bởi vì người là con đầu lòng.

⁴Bấy giờ khi Giô-ram đã tiếp quản vương-quốc của cha mình và đã làm cho mình mạnh, người giết tất cả các em trai mình bằng gươm, và một số người cai trị trong Y-sơ-ra-ên nữa. ⁵Giô-ram được 32 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 8 năm tại Giê-ru-sa-lem. ⁶Và người đi trong đường-lối của các vua Y-sơ-ra-ên, y như nhà A-háp đã làm (vì con gái của A-háp là vợ của người), và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ. ⁷Tuy vậy, Đức GIA-VÊ không muốn hủy-diệt nhà Đa-vít vì giao-ước mà Ngài đã lập với Đa-vít, và vì Ngài đã hứa ban một ngọn đèn cho người và những con trai người mãi mãi.

Cuộc nổi-loạn chống Giu-đa (21.8-21.20)

⁸Trong các ngày của người, Ê-đôm nổi-loạn chống lại sự cai-trị của Giu-đa, và tự lập một vị vua trên họ. ⁹Thế thì Giô-ram vượt qua với các chỉ-huy-trưởng của người và với tất cả chiến xa của người. Và đã xảy ra rằng người chỗi dậy ban đêm mà đánh hạ dân Ê-đôm đang bao vây người và các chỉ-huy-trưởng chiến xa. ¹⁰Thế là Ê-đôm nổi-loạn khỏi dưới tay của Giu-đa cho đến ngày này. Lúc đó Líp-na nổi-loạn khỏi dưới tay người vào cùng một lúc, bởi vì người đã bỏ rơi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ người. ¹¹Hơn nữa, người lập các nơi cao trong các núi Giu-đa, và khiến cho cư-dân Giê-ru-sa-lem chơi trò đi-điểm và dẫn Giu-đa vào lâm-lạc. ¹²Rồi có một bức thư đến cùng người từ tiên-tri Ê-li-gia, nói: "GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ Đa-vít của bộ hạ phán như vậy: 'Vì người đã không đi trong các đường-lối của Giô-sa-phát tổ-phụ của người và các đường-lối của A-sa vua Giu-đa, ¹³song đã đi trong đường-lối của các vua Y-sơ-ra-ên, và đã gây cho Giu-đa và cư-dân Giê-ru-sa-lem chơi trò đi-điểm như nhà A-háp đã chơi trò đi-điểm, và người cũng đã giết các em trai của người, nhà cha người, những kẻ tốt hơn người, ¹⁴kìa, Đức GIA-VÊ sắp đánh dân người, những con trai của người, các bà vợ của người, và tất cả của cải của người bằng một cú đánh rất mạnh; ¹⁵và người sẽ chịu đau-đớn trong nhiều cơn bệnh, một thứ bệnh trong ruột của người, cho đến khi ruột của người lòi ra vì bệnh đó, ngày này qua ngày nọ.'"

¹⁶Thế thì Đức GIA-VÊ khích-động linh của dân Phi-li-tin và dân A-rập, là những kẻ ở nơi tay của dân Ê-thi-ô-bi chống lại Giô-ram; ¹⁷chúng đến đến chống Giu-đa và xâm-lăng nó, khiêng đi tất cả các vật sở-hữu tìm được trong cung vua cùng với những con trai của người và các người vợ của người, đến nỗi không có một đứa con trai nào chừa lại cho người ngoại trừ Giô-a-cha¹⁾, đứa trẻ nhất trong số những con trai của người. ¹⁸Thế là sau mọi việc này, Đức GIA-VÊ đánh người trong ruột người bằng một thứ bệnh không thể chữa lành. ¹⁹Bấy giờ xảy ra theo dòng thời-gian, vào cuối 2 năm, ruột của người lòi ra vì cơn bệnh của người và người chết trong cơn đau khủng khiếp. Và dân-chúng chẳng nhóm lửa²⁾ cho người như cho tổ-phụ của người.

¹Giô-a-cha này được gọi là A-cha-xia ở đoạn sau (2 Sứ ký 22.1)

²hay: xông thuốc thơm

³And their father gave them many gifts of silver, gold and precious things, with fortified cities in Judah, but he gave the kingdom to Jehoram because he was the first-born.

⁴Now when Jehoram had taken over the kingdom of his father and made himself strong, he killed all his brothers with the sword, and some of the rulers of Israel also. ⁵Jehoram was thirty-two years old when he became king, and he reigned eight years in Jerusalem. ⁶And he walked in the way of the kings of Israel, just as the house of Ahab did (for Ahab's daughter was his wife), and he did evil in the sight of YHWH. ⁷Yet YHWH was not willing to destroy the house of David because of the covenant which He had made with David, and since He had promised to give a lamp to him and his sons forever.

Revolt against Judah (21.8-21.20)

⁸In his days Edom revolted against the rule of Judah, and set up a king over themselves. ⁹Then Jehoram crossed over with his commanders and all his chariots with him. And it came about that he arose by night and struck down the Edomites who were surrounding him and the commanders of the chariots. ¹⁰So Edom revolted from under the hand of Judah to this day. Then Libnah revolted from under his hand at the same time, because he had forsaken YHWH God of his fathers. ¹¹Moreover, he made high places in the mountains of Judah, and caused the inhabitants of Jerusalem to play the harlot and led Judah astray. ¹²Then a letter came to him from Elijah the prophet saying, "Thus says YHWH God of your father David, 'Because you have not walked in the ways of Jehoshaphat your father and the ways of Asa king of Judah, ¹³but have walked in the way of the kings of Israel, and have caused Judah and the inhabitants of Jerusalem to play the harlot as the house of Ahab played the harlot, and you have also killed your brothers, your father's house, who were better than you, ¹⁴behold, YHWH is going to strike your people, your sons, your wives, and all your possessions with a great blow; ¹⁵and you will suffer in many sicknesses, a disease of your bowels, until your bowels come out because of the sickness, day by day.'"

¹⁶Then YHWH stirred up against Jehoram the spirit of the Philistines and the Arabia who were at the hand of the Ethiopians; ¹⁷and they came against Judah and invaded it, and carried away all the possessions found in the king's house together with his sons and his wives, so that no son was left to him except Jehoahaz, the youngest of his sons. ¹⁸So after all this YHWH smote him in his bowels with an incurable sickness. ¹⁹Now it came about in the course of time, at the end of two years, that his bowels came out because of his sickness and he died in great pain. And his people made no fire for him like the fire for his fathers.

2 Chronicles 21.20-22.12

²⁰He was thirty-two years old when he became king, and he reigned in Jerusalem eight years; and he departed with no one's regret, and they buried him in the city of David, but not in the tombs of the kings.

Ahaziah rules Judah (22.1-22.4)

22 ¹Then the inhabitants of Jerusalem made Ahaziah, his youngest son, king in his place, for the band of men who came with the Arabians to the camp had slain all the older sons. So Ahaziah the son of Jehoram king of Judah began to reign. ²Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he reigned one year in Jerusalem. And his mother's name was Athaliah, the granddaughter of Om-ree'. ³He also walked in the ways of the house of Ahab, for his mother was his counselor to do wickedly. ⁴And he did evil in the sight of YHWH like the house of Ahab, for they were his counselors after the death of his father, to his destruction.

Ahaziah allies with Jehoram of Israel (22.5-22.7)

⁵He also walked according to their counsel, and went with Jehoram the son of Ahab king of Israel to wage war against Hazael king of Aram at Ramoth-gilead. But the Arameans wounded Joram. ⁶So he returned to be healed in Jezreel of the wounds which they had inflicted on him at Ramah, when he fought against Hazael king of Aram. And Ahaziah, the son of Jehoram king of Judah, went down to see Jehoram the son of Ahab in Jezreel, because he was sick. ⁷Now the destruction of Ahaziah was from God, in that he went to Joram. For when he came, he went out with Jehoram against Jehu the son of Nimshi, whom YHWH had anointed to cut off the house of Ahab.

Jehu murders princes of Judah (22.8-22.9)

⁸And it came about when Jehu was executing judgment on the house of Ahab, he found the princes of Judah and the sons of Ahaziah's brothers, ministering to Ahaziah, and slew them. ⁹He also sought Ahaziah, and they caught him while he was hiding in Samaria; they brought him to Jehu, put him to death, and buried him. For they said, "He is the son of Jehoshaphat, who sought YHWH with all his heart." So there was no one of the house of Ahaziah to retain the power of the kingdom.

Athaliah rules Judah (22.10-22.12)

¹⁰Now when Athaliah the mother of Ahaziah saw that her son was dead, she rose and destroyed all the royal seed of the house of Judah. ¹¹But Jehoshabeath the king's daughter took Joash the son of Ahaziah, and stole him from the king's sons who were being put to death, and placed him and his nurse in the bedroom. So Jehoshabeath, the daughter of King Jehoram, the wife of Jehoiada the priest (for she was the sister of Ahaziah), hid him from Athaliah so that she would not put him to death. ¹²And he was hidden with them in the house of God six years while Athaliah reigned over the land.

2 Sứ-ký 21.20-22.12

²⁰Người được 32 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì tại Giê-ru-sa-lem 8 năm; và người ra đi mà không ai tiếc-nuối, và họ chôn người trong thành Đa-vít, nhưng không chôn trong các lăng của vua.

A-cha-xia cai-trị Giu-đa (22.1-22.4)

22 ¹Thế thì cư-dân Giê-ru-sa-lem lập A-cha-xia, đứa con trai nhỏ nhất của người, lên làm vua trong chỗ của người, vì đám người, là những kẻ đã tới trại với dân A-rạp đã tàn-sát tất cả những đứa con lớn của người. Thế là A-cha-xia con trai của Giô-ram vua Giu-đa bắt đầu trị-vì. ²A-cha-xia được 22 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 1 năm trong Giê-ru-sa-lem. Và tên mẹ của người là A-ta-lia, cháu nội gái của Ôm-ri. ³Người cũng bước đi trong các đường-lối của nhà A-háp, vì mẹ người là cố-vấn của người để làm việc một cách gian-ác. ⁴Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ như nhà A-háp, vì họ là cố-vấn của người sau cái chết của cha người, đem tới sự hủy-diệt của người.

A-cha-xia liên-kết với Giô-ram của Y-sơ-ra-ên (22.5-22.7)

⁵Người cũng bước đi theo lời khuyên của họ, đi với Giô-ram con trai của A-háp vua Y-sơ-ra-ên để gây chiến chống lại Ha-xa-ên vua A-ram tại Ra-môt-Ga-la-át. Nhưng dân A-ram gây thương-tích cho Giô-ram. ⁶Vì vậy người trở về để được chữa tại Gít-rê-ên vết thương mà họ đã gây ra cho người tại Ra-ma, khi người đánh lại Ha-xa-ên vua A-ram. Và A-cha-xia con trai của Giô-ram, vua Giu-đa, đi xuống để thăm Giô-ram con trai của A-háp tại Gít-rê-ên, vì người bị bệnh. ⁷Bấy giờ sự hủy-diệt A-cha-xia là từ Đức Chúa TRỜI, trong việc người đi đến Giô-ram. Vì khi người đến, người đi ra với Giô-ram chống lại Giê-hu con trai Nim-si, kẻ mà Đức GIA-VÊ đã xức dầu để tiêu-diệt nhà A-háp.

Giê-hu giết các ông hoàng Giu-đa (22.8-22.9)

⁸Và xảy ra khi Giê-hu đang thi-hành sự phán-xét trên nhà A-háp, người tìm thấy các ông hoàng Giu-đa và các con trai của anh em của A-cha-xia, đang hầu-việc cho A-cha-xia, và giết họ. ⁹Người cũng tìm A-cha-xia, và họ bắt người trong khi người đang trốn trong Sa-ma-ri; họ đem người đến Giê-hu, xức-từ người, và chôn người. Vì họ nói: "Hắn là con trai của Giô-sa-phát, người đã tìm-câu Đức GIA-VÊ với tất cả tâm người." Thế là không có một ai thuộc nhà A-cha-xia để nắm quyền lực của vương-quốc.

A-ta-lia cai-trị Giu-đa (22.10-22.12)

¹⁰Bấy giờ, khi A-ta-lia mẹ của A-cha-xia thấy rằng con trai mình đã chết, bà nổi lên và diệt tất cả dòng-dõi vua của nhà Giu-đa. ¹¹Song công chúa Giô-sa-bát bồng Giô-ách con trai của A-cha-xia, và trộm lấy nó từ các hoàng tử đang bị giết, và giấu nó và người vú của nó trong phòng ngủ. Thế là Giô-sa-bát, con gái của Vua Giô-ram, vợ của thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa (vì bà là chị của A-cha-xia), giấu người khỏi A-ta-lia ngõ hầu bà ta không giết nó. ¹²Và người được giấu với họ trong đền Đức Chúa TRỜI 6 năm trong khi A-ta-lia trị-vì xứ ấy.

Giê-hô-gia-đa đặt Giê-ách lên ngôi Giu-đa (23.1-23.11)

23 ¹Bấy giờ, trong năm thứ bảy, Giê-hô-gia-đa cùng cố mình, và đem các chỉ-huy-trưởng hàng trăm: A-xa-ria con trai của Giê-rô-ham, Ích-ma-ên con trai của Giê-ha-nan, A-xa-ria con trai của Ô-bết, Ma-a-xê-gia con trai của A-đa-gia, và Ê-li-sa-phát con trai của Xiêc-ri vào trong một giao-ước với người. ²Và đi khắp Giu-đa và nhóm lại những người Lê-vi từ tất cả các thành của Giu-đa, và các đầu-trưởng của *những gia-hộ* của tổ-phụ của Y-so-ra-ên, và họ đến Giê-ru-sa-lem. ³Lúc đó tất cả hội-chúng lập một giao-ước với nhà vua trong đền ĐỨC CHÚA TRỜI. Và Giê-hô-gia-đa nói với họ: "Hãy xem, con trai của nhà vua sẽ phải trị-vì, như ĐỨC GIA-VÊ đã phán về các con trai của Đa-vít. ⁴Đây là điều mà các người sẽ làm: một-phần-ba các người, thuộc về các thầy tế-lễ và các người Lê-vi, là những người vào trong⁽¹⁾ trong ngày Ngưng-ngỉ, sẽ là những người giữ cổng, ⁵một-phần-ba sẽ ở tại cung nhà vua, và một-phần-ba ở tại Công Nền-tảng; và tất cả dân-chúng sẽ ở trong các sân của đền ĐỨC GIA-VÊ. ⁶Nhưng không cho một ai vào trong đền ĐỨC GIA-VÊ ngoại trừ các thầy tế-lễ và những người Lê-vi đang hầu-việc; họ có thể vào, vì họ là thánh. Mọi người hãy giữ mạng-lệnh của ĐỨC GIA-VÊ. ⁷Những người Lê-vi sẽ vây quanh nhà vua, mỗi người cầm vũ-khí của mình trong tay; và bất cứ ai vào trong đền, giết nó. Như vậy, ở với nhà vua khi người đi vào và khi người đi ra." ⁸Thế là các người Lê-vi và tất cả Giu-đa đều làm theo mọi điều thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa đã ra lệnh. Và mỗi một người của họ lãnh các người của hắn, là những kẻ sắp đi vào trong vào ngày Ngưng-ngỉ, với những kẻ sắp đi ra trong ngày Ngưng-ngỉ, vì thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa không giải-tân bất cứ một ban-thứ nào. ⁹Lúc đó thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa giao cho những chỉ-huy trưởng hàng trăm giáo và khiên lớn nhỏ, là những vật đã từng của vua Đa-vít, vẫn còn ở trong đền ĐỨC CHÚA TRỜI. ¹⁰Người bố trí mọi người, mỗi người cầm vũ-khí của hắn trong tay, từ phía bên phải của đền đến phía bên trái của đền, cạnh bàn-thờ và cạnh đền, xung-quanh nhà vua. ¹¹Đoạn họ rước con trai của vua ra và đội vương miện trên người, và trao cho người chứng-cớ ấy; và lập người làm vua. Và Giê-hô-gia-đa và các con trai của mình xúc dầu cho người và nói: "Vạn tuế nhà vua!"

A-ta-lia bị giết (23.12-23.15)

¹²Khi A-ta-lia nghe tiếng ồn của dân-chúng đang chạy và ca-ngợi nhà vua, bà đi vào trong đền ĐỨC GIA-VÊ tới dân-chúng. ¹³Và bà nhìn, và kia, nhà vua đang đứng bên cột-trụ của vua nơi cửa vào, các chỉ-huy-trưởng và các kèn trom-bét ở cạnh vua. Và tất cả dân trong xứ đều mừng-rỡ và thổi các kèn trom-bét, các ca-sĩ với các nhạc-khí hướng-dẫn sự ca-ngợi. Thế thì A-ta-lia xé quần-áo của bà và la lên: "Muru-phân! Muru-phân!" ¹⁴Và thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa đem các chỉ-huy hàng trăm ra, là những người đã được bổ-nhiệm coi quân-đội, và nói với họ: "Đem bà ta ra ngoài các hàng quân; bất cứ ai theo bà ta, giết nó bằng gươm." Vì thầy tế-lễ nói: "Chớ giết bà ta trong đền ĐỨC GIA-VÊ." ¹⁵Vì vậy họ tra tay lên bà, và khi bà đến tại cửa vào của Công Ngựa của cung vua, bà ta bị xử-tử ở đó.

¹hay: vào phiên trực

Jehoiada sets Joash on the throne of Judah (23.1-23.11)

23 ¹Now in the seventh year Jehoiada strengthened himself, and took captains of hundreds: Azariah the son of Jeroham, Ishmael the son of Johanan, Azariah the son of Obed, Maaseiah the son of Adaiah, and Elishaphat the son of Zichri, and they entered into a covenant with him. ²And they went throughout Judah and gathered the Levites from all the cities of Judah, and the heads of the fathers' households of Israel, and they came to Jerusalem. ³Then all the assembly made a covenant with the king in the house of God. And Jehoiada said to them, "Behold, the king's son shall reign, as YHWH has spoken concerning the sons of David. ⁴This is the thing which you shall do: one third of you, of the priests and Levites who come in on the sabbath, shall be gatekeepers, ⁵and one third shall be at the king's house, and a third at the Gate of the Foundation; and all the people shall be in the courts of the house of YHWH. ⁶But let no one enter the house of YHWH except the priests and the ministering Levites; they may enter, for they are holy. And let all the people keep the charge of YHWH. ⁷And the Levites will surround the king, each man with his weapons in his hand; and whoever enters the house, let him be killed. Thus be with the king when he comes in and when he goes out." ⁸So the Levites and all Judah did according to all that Jehoiada the priest commanded. And each one of them took his men who were to come in on the sabbath, with those who were to go out on the sabbath, for Jehoiada the priest did not dismiss any of the divisions. ⁹Then Jehoiada the priest gave to the captains of hundreds the spears and the large and small shields which had been King David's, which were in the house of God. ¹⁰And he stationed all the people, each man with his weapon in his hand, from the right side of the house to the left side of the house, by the altar and by the house, around the king. ¹¹Then they brought out the king's son and put the crown on him, and gave him the testimony, and made him king. And Jehoiada and his sons anointed him and said, "Long live the king!"

Athaliah murdered (23.12-23.15)

¹²When Athaliah heard the noise of the people running and praising the king, she came into the house of YHWH to the people. ¹³And she looked, and behold, the king was standing by his pillar at the entrance, and the captains and the trumpets were beside the king. And all the people of the land rejoiced and blew trumpets, the singers with their musical instruments leading the praise. Then Athaliah tore her clothes and cried, "Treason! Treason!" ¹⁴And Jehoiada the priest brought out the captains of hundreds who were appointed over the army, and said to them, "Bring her out between the ranks; and whoever follows her, put to death with the sword." For the priest said, "Let her not be put to death in the house of YHWH." ¹⁵So they placed hands to her, and when she arrived at the entrance of the Horse Gate of the king's house, she was put to death there.

2 Chronicles 23.16-24.10

Reforms carried out (23.16-23.21)

16Then Jehoiada made a covenant between himself and all the people and the king, that they should be YHWH's people. **17**And all the people went to house of Baals, and tore it down; and they broke in pieces his altars and his images, and killed Mattan the priest of Baals before the altars. **18**Moreover, Jehoiada placed the offices of the house of YHWH under the authority of the Levite priests, whom David had assigned over the house of YHWH, to offer the burnt offerings of YHWH, as it is written in the law of Moses—with rejoicing and singing according to the order of David. **19**And he stationed the gatekeepers of the house of YHWH, so that no one should enter *who was* in any way unclean. **20**And he took the captains of hundreds, the nobles, the rulers of the people, and all the people of the land, and brought the king down from the house of YHWH, and came through the upper gate to the king's house. And they placed the king upon the royal throne. **21**So all of the people of the land rejoiced and the city was quiet. For they had put Athaliah to death with the sword.

Young Joash influenced by Jehoiada (24.1-24.3)

24¹Joash was seven years old when he became king, and he reigned forty years in Jerusalem; his mother's name was Zibiah from Beer-sheba. ²And Joash did what was right in the sight of YHWH all the days of Jehoiada the priest. ³And Jehoiada took two wives for him, and he became the father of sons and daughters.

Faithless priests (24.4-24.7)

⁴Now it came about after this that Joash was with the heart to restore the house of YHWH. ⁵And he gathered the priests and Levites, and said to them, "Go out to the cities of Judah, and collect money from all Israel to strengthen the house of your God from year to year, and you shall do the matter quickly." But the Levites did not act quickly. ⁶So the king summoned Jehoiada the chief priest and said to him, "Why have you not required the Levites to bring in from Judah and from Jerusalem the levy fixed by Moses the servant of YHWH on the congregation of Israel for the tent of the testimony?" ⁷For the sons of the wicked Athaliah had broken into the house of God and even used the holy things of the house of YHWH for the Baals.

Temple repaired (24.8-24.14)

⁸So the king commanded, and they made a chest and set it outside by the gate of the house of YHWH. ⁹And they made a proclamation in Judah and Jerusalem to bring to YHWH the levy fixed by Moses the servant of God on Israel in the wilderness. ¹⁰And all the officers and all the people rejoiced and brought in their levies and dropped them into the chest until they had finished.

2 Sứ-ký 23.16-24.10

Những cải-cách được thi-hành (23.16-23.21)

16Rồi Giê-hô-gia-đa lập một giao-ước giữa mình và tất cả dân-chúng, và nhà vua rằng họ phải là dân của Đức GIA-VÊ. **17**Và tất cả dân-chúng đi tới đền Ba-anh, giật nó xuống; và họ đập bể thành từng mảnh các bàn-thờ của nó và các hình-tượng của nó, và giết Ma-than thầy tế-lễ của Ba-anh trước các bàn-thờ. **18**Hơn nữa, Giê-hô-gia-đa đặt các chức-vị trong đền Đức GIA-VÊ dưới thẩm-quyền của các thầy tế-lễ dòng Lê-vi, những kẻ Đa-vít đã chỉ-định coi đền Đức GIA-VÊ, để dâng các của-lễ thiêu của Đức GIA-VÊ, như được viết trong luật-pháp Môi-se—với mừng-rỡ và ca hát theo lệnh của Đa-vít. **19**Và người bố-trí các người giữ công đền Đức GIA-VÊ, để không một ai được vào bằng cách nào đó không trong sạch. **20**Và người đem theo các chi-huy-trưởng hàng trăm, các nhà quý phái, các nhà cai trị dân, và tất cả dân-chúng trong xứ, và đưa nhà vua xuống từ đền Đức GIA-VÊ, đi xuyên qua cổng trên đền hoàng cung. Và họ đặt nhà vua ngồi trên ngôi vua. **21**Thế là tất cả dân-chúng trong xứ mừng-rỡ và thành được bình-tịnh. Vì họ đã xừ-từ A-ta-lia bằng gươm.

Ấu Chúa Giê-ách chịu ảnh-hưởng bởi Giê-hô-gia-đa (24.1-24.3)

24¹Giê-ách được 7 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vi 40 năm trong Giê-ru-sa-lem; tên của mẹ người là Xi-bia từ Bê-e-Sê-ba. ²Và Giê-ách làm điều đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ tất cả những ngày của thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa. ³Và Giê-hô-gia-đa cưới 2 bà vợ cho người, và người trở thành cha của những người con trai và các người con gái.

Các thầy tế-lễ không có đức-tin (24.4-24.7)

⁴Bấy giờ xảy ra sau việc này Giê-ách có tâm-lòng tu-bổ đền Đức GIA-VÊ. ⁵Và người nhóm các thầy tế-lễ và những người Lê-vi lại, và nói với họ: "Hãy đi ra đến các thành Giu-đa, và thâu tiền từ tất cả Y-sơ-ra-ên để làm cho vững mạnh đền của Đức Chúa TRỜI của các người từ năm này sang năm nọ, và các người sẽ thực-hiện việc này một cách nhanh-chóng." Nhưng các người Lê-vi chẳng hành-động nhanh-chóng. ⁶Vì vậy vua gọi thầy tế-lễ cả Giê-hô-gia-đa đến và nói với người: "Tại sao ông chưa đòi các người Lê-vi đem vào từ Giu-đa và từ Giê-ru-sa-lem tiền thuế được quy-định bởi Môi-se tôi-tớ của Đức GIA-VÊ trên hội-chúng Y-sơ-ra-ên cho lều chứng-cớ?" ⁷Vì những con trai của kẻ gian-ác A-ta-lia đã đột nhập vào trong đền Đức Chúa TRỜI và thậm-chí sử-dụng các vật thánh của đền Đức GIA-VÊ cho những Ba-anh.

Đền-thờ được sửa-sang (24.8-24.14)

⁸Thế là vua ra lệnh, và họ làm một cái rương và đặt nó ở phía ngoài bên cạnh cái cổng của đền Đức GIA-VÊ. ⁹Và họ lập một bảng công-bỏ trong Giu-đa và Giê-ru-sa-lem để đem cho Đức GIA-VÊ tiền thuế đã được quy-định bởi Môi-se tôi-tớ của Đức Chúa TRỜI trên Y-sơ-ra-ên trong vùng hoang-vu. ¹⁰Và tất cả các quan viên và tất cả dân chúng mừng-rỡ và đem tiền thuế của họ vào và bỏ vào cái rương cho đến khi họ đã làm xong.

¹¹Và xảy ra bất cứ khi nào cái rương được những người Lê-vi đem vào cho quan viên ấy của nhà vua, và khi họ thấy rằng đã có nhiều tiền, thì vị thư-ký của nhà vua và quan viên ấy của thầy tế-lễ cả đến, đổ cái rương ra, lấy tiền, và trả nó về chỗ của nó. Như vậy họ làm hằng ngày và thu nhiều tiền. ¹²Và nhà vua và Giê-hô-gia-đa giao nó cho những người làm công-việc phục-dịch đền ĐỨC GIA-VÊ; và họ mướn thợ hồ và thợ mộc để phục hồi đền ĐỨC GIA-VÊ, và cũng mướn những người thợ sắt và đồng để tu sửa đền ĐỨC GIA-VÊ. ¹³Thế là những công nhân lao-động, và công-việc sửa-sang tiến-triển trong tay họ, và họ phục hồi đền ĐỨC CHÚA TRỜI theo qui cách của nó, và làm cho nó vững-mạnh. ¹⁴Và khi họ đã làm xong rồi, họ đem phần tiền còn lại đến trước mặt nhà vua và Giê-hô-gia-đa; và nó được làm thành các khí-cụ cho đền ĐỨC GIA-VÊ, các khí-cụ cho việc phục-dịch và của-lễ thiêu, và những cái chảo và các khí-cụ bằng vàng và bạc. Và họ liên-tục dâng các của-lễ thiêu trong đền ĐỨC GIA-VÊ trong tất cả những ngày của Giê-hô-gia-đa.

Giê-hô-gia-đa qua đời (24.15-24.19)

¹⁵Bấy giờ khi Giê-hô-gia-đa đạt đến tuổi già chín mươi, người qua đời; khi chết người được 130 tuổi. ¹⁶Và họ chôn người trong thành Đa-vít ở giữa các vị vua, vì người đã làm tốt trong Y-sơ-ra-ên và cho ĐỨC CHÚA TRỜI và đền của Ngài. ¹⁷Song sau cái chết của Giê-hô-gia-đa, các quan-viên của Giu-đa đến và cúi đầu xuống trước nhà vua, vua lắng nghe lời họ. ¹⁸Và họ bỏ phế đền ĐỨC GIA-VÊ, ĐỨC CHÚA TRỜI của tổ-phụ họ, và phục-vụ các tượng A-sê-ra⁽¹⁾ và các hình-tượng ấy; vì vậy con thanh-nộ giáng trên Giu-đa và Giê-ru-sa-lem vì việc này họ mang lỗi. ¹⁹Tuy nhiên Ngài vẫn sai các tiên-tri đến họ để đem họ về cùng ĐỨC GIA-VÊ; mặc dầu các người đó đã làm chứng chống họ, họ vẫn không muốn nghe.

Giô-ách giết con trai của Giê-hô-gia-đa (24.20-24.22)

²⁰Đoạn Linh của ĐỨC CHÚA TRỜI đến trên Xa-cha-ri con trai của thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa; và người đứng ở bên trên dân-chúng và nói với họ: "ĐỨC CHÚA TRỜI phán như vậy: 'Tại sao các người vi-phạm các điều-răn của ĐỨC GIA-VÊ và chẳng phồn-vinh? Vì các người đã bỏ rơi ĐỨC GIA-VÊ, Ngài cũng đã bỏ rơi các người.'" ²¹Thế là họ âm-mưu chống lại người và do lệnh của nhà vua họ ném đá người cho đến chết trong sân đền ĐỨC GIA-VÊ. ²²Như vậy vua Giô-ách đã không nhớ đến sự tử-tế mà cha người là Giê-hô-gia-đa đã tỏ ra cho mình, nhưng người lại giết con trai của ông. Và khi người chết, người nói: "Nguyện ĐỨC GIA-VÊ xem-xét và báo thù!"

A-ram xâm-chiếm và đánh bại Giu-đa (24.23-24.27)

²³Bấy giờ xảy ra vào cuối năm đó quân-đội A-ram tiến lên chống lại người; và chúng đến Giu-đa và Giê-ru-sa-lem, diệt tất cả các quan-viên của dân-chúng từ ở giữa dân-chúng, và gửi tất cả chiến-lợi-phẩm của chúng cho vua của Đa-mách. ²⁴Sự thật quân-đội A-ram đến với một số ít người; nhưng ĐỨC GIA-VÊ phó một quân-đội rất đông vào trong tay chúng, vì họ đã bỏ rơi ĐỨC GIA-VÊ, ĐỨC CHÚA TRỜI của tổ-phụ họ. Như vậy chúng đã thi-hành phán-quyết trên Giô-ách.

¹các dấu-hiệu bằng gỗ của một nữ-thần

¹¹And it came about whenever the chest was brought in to the king's officer by the Levites, and when they saw that there was much money, then the king's scribe and the chief priest's officer would come, empty the chest, take it, and return it to its place. Thus they did daily and collected much money. ¹²And the king and Jehoiada gave it to those who did the work of the service of the house of YHWH; and they hired masons and carpenters to restore the house of YHWH, and also workers in iron and bronze to repair the house of YHWH. ¹³So the workmen labored, and the repair work progressed in their hands, and they restored the house of God according to its specifications, and strengthened it. ¹⁴And when they had finished, they brought the rest of the money before the king and Jehoiada; and it was made into utensils for the house of YHWH, utensils for the service and the burnt offering, and pans and utensils of gold and silver. And they offered burnt offerings in the house of YHWH continually all the days of Jehoiada.

Jehoiada died (24.15-24.19)

¹⁵Now when Jehoiada reached a ripe old age he died; he was one hundred and thirty years old at his death. ¹⁶And they buried him in the city of David among the kings, because he had done well in Israel and to God and His house. ¹⁷But after the death of Jehoiada the officials of Judah came and bowed down to the king, and the king listened to them. ¹⁸And they abandoned the house of YHWH, the God of their fathers, and served the Asherim and the idols; so wrath came upon Judah and Jerusalem for this their guilt. ¹⁹Yet He sent prophets to them to bring them back to YHWH; though they testified against them, they would not listen.

Joash murders son of Jehoiada (24.20-24.22)

²⁰Then the Spirit of God came on Zechariah the son of Jehoiada the priest; and he stood above the people and said to them, "Thus God has said, 'Why do you transgress the commandments of YHWH and do not prosper? Because you have forsaken YHWH, He has also forsaken you.'" ²¹So they conspired against him and at the command of the king they stoned him to death in the court of the house of YHWH. ²²Thus Joash the king did not remember the kindness which his father Jehoiada had shown him, but he murdered his son. And as he died he said, "May YHWH see and avenge!"

Aram invades and defeats Judah (24.23-24.27)

²³Now it came about at the turn of the year that the army of the Ar-awm-ee' came up against him; and they came to Judah and Jerusalem, destroyed all the officials of the people from among the people, and sent all their spoil to the king of Damascus. ²⁴Indeed the army of the Ar-awm-ee' came with a small number of men; yet YHWH delivered a very great army into their hands, because they had forsaken YHWH, the God of their fathers. Thus they executed judgment on Joash.

2 Chronicles 24.25-25.12

25And when they had departed from him (for they left him very sick), his own servants conspired against him because of the blood of the son of Jehoiada the priest, and murdered him on his bed. So he died, and they buried him in the city of David, but they did not bury him in the tombs of the kings. 26Now these are those who conspired against him: Zabad the son of Shimeath the Ammonite, and Jehozabad the son of Shimrith the Moabite. 27As to his sons and the many oracles against him and the rebuilding of the house of God, behold, they are written in the treatise of the Book of the Kings. Then Amaziah his son became king in his place.

Amaziah succeeds Joash in Judah (25.1-25.4)

25 ¹Amaziah was twenty-five years old when he became king, and he reigned twenty-nine years in Jerusalem. And his mother's name was Jehoaddan of Jerusalem. ²And he did right in the sight of YHWH, yet not with a whole heart. ³Now it came about as soon as the kingdom was firmly in his grasp, that he killed his servants who had slain his father the king. ⁴However, he did not put their children to death, but *did* as it is written in the law in the book of Moses, which YHWH commanded, saying, "Fathers shall not be put to death for sons, nor sons be put to death for fathers, but each shall be put to death for his own sin."

Amaziah defeats Edomites (25.5-25.13)

⁵Moreover, Amaziah assembled Judah and appointed them according to *their* fathers' households under commanders of thousands and commanders of hundreds throughout Judah and Benjamin, and he took a census of those from twenty years old and upward, and found them to be 300,000 choice men, *able* to go to war *and* handle spear and shield. ⁶He hired also 100,000 valiant warriors out of Israel for one hundred talents of silver. ⁷But a man of God came to him saying, "O king, do not let the army of Israel go with you, for YHWH is not with Israel *nor* with any of the sons of Ephraim. ⁸But if you do go, do *it*, be strong for the battle; *yet* God will cause you to stumble before the enemy, for God has power to help and to cause to stumble." ⁹And Amaziah said to the man of God, "But what *shall* we do for the hundred talents which I have given to the troops of Israel?" And the man of God answered, "YHWH has much more to give you than this." ¹⁰Then Amaziah separated them, the troops which came to him from Ephraim, to go home; so their anger burned against Judah and they returned to their own place in fierce anger.

¹¹Now Amaziah strengthened himself, and led his people forth, and went to the Valley of Salt, and struck down 10,000 of the sons of Seir. ¹²The sons of Judah also captured 10,000 alive and brought them to the top of the cliff, and threw them down from the top of the cliff so that they were all dashed to pieces.

2 Sứ-ký 24.25-25.12

25Và khi chúng đã rời khỏi người (vì chúng bỏ người lại bị bệnh rất nặng), chính các tội-tớ của người âm-muru chống người vì máu của con trai thầy tế-lễ Giê-hô-gia-đa, và ám-sát người trên giường của người. Thế là người chết, và họ chôn người trong thành Đa-vít, nhưng họ chẳng chôn người trong các lăng của các vua. 26Bây giờ đây là những kẻ đã âm-muru chống người: Xa-bát con trai của Simê-át người nữ Am-môn, và Giê-hô-xa-bát con trai của Sim-rít người nữ Mô-áp. 27Về phần những con trai của người và nhiều lời sấm chống lại người và về sự tái thiết đền ĐỨC CHÚA TRỜI, kia, chúng được viết trong luận-ký về Sách các Vua. Rồi A-ma-xia con trai người trở thành vua trong chỗ của người.

A-ma-xia kế-vị Giô-ách tại Giu-đa (25.1-25.4)

25 ¹A-ma-xia được 25 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 29 năm trong Giê-ru-sa-lem. Và tên của mẹ người là Giô-a-đan ở Giê-ru-sa-lem. ²Và người làm đúng trong cái nhìn của ĐỨC GIA-VÊ, nhưng không hết tâm-lòng. ³Bây giờ xảy ra ngay khi vương-quốc nằm chắc trong tay của người, người giết các tội-tớ của mình là những kẻ đã giết vua cha của mình. ⁴Tuy nhiên, người chẳng giết con cái của họ, nhưng *làm* theo điều được viết trong luật-pháp trong sách Môi-se, mà ĐỨC GIA-VÊ đã truyền, phán: "Cha sẽ không bị giết vì con trai, con trai cũng sẽ không bị giết vì cha, nhưng mỗi người sẽ bị giết vì tội của mình."

A-ma-xia đánh bại dân Ê-đôm (25.5-25.13)

⁵Hơn nữa, A-ma-xia tập hợp Giu-đa và bổ-nhiệm họ theo những gia-hộ của tô-phụ họ dưới *quyền* các chỉ-huy-trưởng hàng ngàn và các chỉ-huy-trưởng hàng trăm khắp Giu-đa và Bên-gia-min, và người làm một cuộc kiểm-tra các người từ 20 tuổi trở lên, và biết được họ gồm có 300 ngàn người nam chọn-lọc, *biết* chiến-đấu và sử-dụng được giáo và khiên. ⁶Người cũng mượn 100 ngàn đồng-sĩ đưng-cầm ra từ Y-sơ-ra-ên với giá 100 ta-lăng bạc. ⁷Nhưng một người của ĐỨC CHÚA TRỜI đến cùng người, thưa: "Ồi nhà vua, xin đừng cho quân-đội Y-sơ-ra-ên đi với bệ hạ, vì ĐỨC GIA-VÊ không ở với Y-sơ-ra-ên, *cũng không ở* với các con trai của Ép-ra-im. ⁸Nhưng nếu bệ hạ *nhất-định* đi, thì cứ đi, hãy kiên quyết cho chiến-trận; *tuy nhiên* ĐỨC CHÚA TRỜI sẽ khiến cho bệ hạ vấp-ngã trước mặt kẻ thù, vì ĐỨC CHÚA TRỜI có quyền-năng để giúp-đỡ và để làm vấp-ngã." ⁹Và A-ma-xia nói với người của ĐỨC CHÚA TRỜI: "Nhưng chúng ta sẽ làm gì với 100 ta-lăng mà ta đã trao cho lính Y-sơ-ra-ên?" Và người của ĐỨC CHÚA TRỜI trả lời: "ĐỨC GIA-VÊ có nhiều để ban cho bệ hạ hơn số này." ¹⁰Thế thì A-ma-xia tách chúng ra, quân-lính đã đến với người từ Ép-ra-im, để về nhà; vì vậy cơn giận của chúng bùng cháy chống lại Giu-đa và chúng trở về chỗ riêng của chúng trong cơn giận dữ-đội.

¹¹Bây giờ A-ma-xia củng-cố mình, và dẫn quân mình tiến tới, đi đến Thung-lũng Muối, và đánh hạ 10 ngàn người trong những con trai Sê-i-ơ. ¹²Những con trai Giu-đa cũng bắt sống 10 ngàn rồi đem chúng tới đỉnh vách đá, và ném chúng xuống từ đỉnh vách đá để tất cả chúng bị bẻ tan thành từng mảnh.

¹³Nhưng quân-lính mà A-ma-xia đuổi về không cho đi với mình để ra trận, đột-kích các thành Giu-đa, từ Sa-ma-ri đến Bết-hô-rôn, và đánh hạ 3 ngàn người của họ, và cướp lấy nhiều chiến-lợi-phẩm.

A-ma-xia bị quở vì thờ hình-tượng (25.14-25.16)

¹⁴Bấy giờ xảy ra sau khi A-ma-xia trở về từ sự tàn-sát dân Ê-đôm, người đem về các thần của những con trai Sê-i-ơ, dựng chúng lên làm thần của mình, cúi lạy trước mặt chúng, và đốt hương cho chúng. ¹⁵Thế thì con giận của Đức GIA-VÊ bùng cháy chống A-ma-xia, và Ngài sai đến người một nhà tiên-tri, là đấng nói với người: "Tại sao người đã tìm cầu các thần của dân, là các thần đã chẳng giải-thoát được chính thân của chúng khỏi bàn tay của người?" ¹⁶Và xảy ra trong khi người đang nói với vua thì nhà vua nói với người: "Há chúng ta đã bổ-nhiệm người làm quân sư? Ngưng lại! Tại sao người sẽ phải bị đánh hạ?" Thế thì tiên-tri ấy ngưng lại và nói: "Tôi biết Đức Chúa TRỜI đã hoạch-định để hủy-diệt bệ hạ, vì bệ hạ đã làm điều này, và đã chẳng nghe lời cố-vấn của tôi."

Giô-ách của Y-sơ-ra-ên đánh bại A-ma-xia (25.17-25.28)

¹⁷Rồi A-ma-xia vua Giu-đa lấy ý-kiến và sai đến cùng Giô-ách con trai của Giô-a-cha, con trai của Giê-hu, vua của Y-sơ-ra-ên, nói: "Nào, chúng ta hãy đối mặt nhau." ¹⁸Và Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên sai đến A-ma-xia vua Giu-đa, nói: "Bụi gai ấy, là vật ở Li-ban sai đến cùng cây tuyết-tùng ấy, là vật ở Li-ban, nói: 'Gã con gái người cho con trai ta.' Song có một con thú rừng ở Li-ban đi ngang qua, và giày-đạp bụi gai ấy. ¹⁹Người nói: 'Kìa, người đã đánh Ê-đôm.' Và tâm người đã trở nên kiêu-ngạo trong việc khoe-khoang. Bấy giờ, ở nhà đi; vì tại sao người phải gây rắc rối mà người, ngay cả người, sẽ phải ngã và Giu-đa cũng ngã với người?" ²⁰Song A-ma-xia không muốn nghe, vì ấy là từ Đức Chúa TRỜI, để Ngài có thể phó chúng vào trong tay Giô-ách bởi vì chúng đã tìm-kiếm các thần của Ê-đôm. ²¹Vì vậy, Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên đi lên, người và A-ma-xia vua Giu-đa đương đầu với nhau tại Bết-Sê-mét, thuộc Giu-đa. ²²Và Giu-đa bị đánh bại trước mặt Y-sơ-ra-ên, và họ chạy trốn mỗi người về lều của họ. ²³Thế thì Giô-ách vua Y-sơ-ra-ên bắt được A-ma-xia vua Giu-đa, con trai của Giô-ách, con trai của Giô-a-cha, tại Bết-Sê-mét, và đem người đến Giê-ru-sa-lem và phá sập tường Giê-ru-sa-lem xuống từ Cổng Ép-ra-im đến Cổng Góc dài 400 cu-bít. ²⁴Và người lấy tất cả vàng và bạc, và tất cả khí-cụ được tìm thấy trong đền Đức Chúa TRỜI với Ô-bết-Ê-đôm và những kho tàng của hoàng cung, cũng bắt những con tin, rồi trở về Sa-ma-ri.

²⁵Và A-ma-xia, con trai của Giô-ách vua Giu-đa, sống 15 năm nữa sau cái chết của Giô-ách, con trai của Giô-a-cha, vua Y-sơ-ra-ên. ²⁶Bấy giờ, phần còn lại các công việc của A-ma-xia từ đầu đến cuối, kìa, có phải chúng chẳng được viết trong Sách các Vua Giu-đa và Y-sơ-ra-ên sao? ²⁷Và từ lúc A-ma-xia quay bỏ việc theo Đức GIA-VÊ, họ âm-mưu chống lại người tại Giê-ru-sa-lem, người trốn đến La-ki; nhưng họ sai đuổi theo người đến La-ki và giết người chết ở đó. ²⁸Rồi họ chôn người trên ngựa và chôn người với tổ-phụ của người trong thành Giu-đa.

¹³But the troops whom Amaziah sent back from going with him to battle, raided the cities of Judah, from Shomer-ōne' to Beth-horon, and struck down 3,000 of them, and plundered much spoil.

Amaziah rebuked for idolatry (25.14-25.16)

¹⁴Now it came about after Amaziah came from slaughtering the Edomites that he brought the gods of the sons of Seir, set them up as his gods, bowed down before them, and burned incense to them. ¹⁵Then the anger of YHWH burned against Amaziah, and He sent him a prophet who said to him, "Why have you sought the gods of the people who have not delivered their own people from your hand?" ¹⁶And it came about as he was talking with him that the king said to him, "Have we appointed you a royal counselor? Stop! Why should you be struck down?" Then the prophet stopped and said, "I know that God has planned to destroy you, because you have done this, and have not listened to my counsel."

Amaziah defeated by Joash of Israel (25.17-25.28)

¹⁷Then Amaziah king of Judah took counsel and sent to Joash the son of Jehoahaz the son of Jehu, the king of Israel, said, "Come let us face each other." ¹⁸And Joash the king of Israel sent to Amaziah king of Judah, saying, "The thorn bush which was in Lebanon sent to the cedar which was in Lebanon, saying, 'Give your daughter to my son in marriage.' But there passed by a wild beast that was in Lebanon, and trampled the thorn bush. ¹⁹You said, 'Behold, you have smitten Edom.' And your heart has become proud in boasting. Now stay at home; for why should you provoke trouble that you, even you, should fall and Judah with you?" ²⁰But Amaziah would not listen, for it was from God, that He might deliver them into the hand of Joash because they had sought the gods of Edom. ²¹So Joash king of Israel went up, and he and Amaziah king of Judah faced each other at Beth-shemesh which belonged to Judah. ²²And Judah was defeated before Israel, and they fled each to his tent. ²³Then Joash king of Israel captured Amaziah king of Judah, the son of Joash the son of Jehoahaz, at Beth-shemesh, and brought him to Jerusalem, and tore down the wall of Jerusalem from the Gate of Ephraim to the Corner Gate, 400 cubits. ²⁴And he took all the gold and silver, and all the utensils which were found in the house of God with Obed-edom, and the treasures of the king's house, the hostages also, and returned to Samaria.

²⁵And Amaziah, the son of Joash king of Judah, lived fifteen years after the death of Joash, son of Jehoahaz, king of Israel. ²⁶Now the rest of the acts of Amaziah from first to last, behold, are they not written in the Book of the Kings of Judah and Israel? ²⁷And from the time that Amaziah turned away from following YHWH they conspired against him in Jerusalem, and he fled to Lachish; but they sent after him to Lachish and killed him there. ²⁸Then they brought him on horses and buried him with his fathers in the city of Judah.

Uzziah succeeds Amaziah in Judah (26.1-26.5)

26 ¹And all the people of Judah took Uzziah, who was sixteen years old, and made him king in the place of his father Amaziah. ²He built Eloth and restored it to Judah, after the king slept with his fathers. ³Uzziah was sixteen years old when he became king, and he reigned fifty-two years in Jerusalem; and his mother's name was Jechiliah of Jerusalem. ⁴And he did right in the sight of YHWH according to all that his father Amaziah had done. ⁵And he continued to seek God in the days of Zechariah, who had understanding through the vision of God; and as long as he sought YHWH, God prospered him.

Uzziah succeeds in war (26.6-26.15)

⁶Now he went out and warred against the Philistines, and broke down the wall of Gath and the wall of Jabneh and the wall of Ashdod; and he built cities in the area of Ashdod and among the Philistines. ⁷And God helped him against the Philistines, and against the Arabians who lived in Gur-baal, and the Meunites. ⁸The Ammonite also gave tribute to Uzziah, and his name went to the entering of Egypt, for he became very strong. ⁹Moreover, Uzziah built towers in Jerusalem at the Corner Gate and at the Valley Gate and at the corner buttress and fortified them. ¹⁰And he built towers in the wilderness and hewed many cisterns, for he had much livestock, both in the lowland and in the plain. He also had plowmen and vinedressers in the hill country and the fertile fields, for he loved the soil. ¹¹Moreover, Uzziah had an army ready for battle, which entered combat by divisions, according to the number of their muster, by the hand of Jeiel the scribe and Maaseiah the official, under the direction of Hananiah, one of the king's officers. ¹²The total number of the heads of the households, of valiant warriors, was 2,600. ¹³And under their direction was an elite army of 307,500, who could wage war with great power, to help the king against the enemy. ¹⁴Moreover, Uzziah prepared for all the army shields, spears, helmets, body armor, bows and sling stones. ¹⁵And in Jerusalem he made engines of war invented by skillful men to be on the towers and on the corners, for the purpose of shooting arrows and great stones. Hence his fame spread afar, for he was marvelously helped until he was strong.

Pride is Uzziah's undoing (26.16-26.23)

16But when he became strong, his heart was so proud that he acted corruptly, and he was unfaithful to YHWH his God, for he entered the temple of YHWH to burn incense on the altar of incense. ¹⁷Then Azariah the priest entered after him and with him eighty priests of YHWH, valiant men.

Ô-xia kế-vị A-ma-xia tại Giu-đa (26.1-26.5)

26 ¹Tất cả dân Giu-đa bắt Ô-xia, được 16 tuổi, và lập người làm vua trong chỗ của cha người A-ma-xia. ²Người xây Ê-lốt và phục-hồi nó cho Giu-đa, sau khi nhà vua ngủ với tổ-phụ của người. ³Ô-xia⁽¹⁾ được 16 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 52 năm trong Giê-ru-sa-lem; và tên của mẹ người là Giê-cô-ly người Giê-ru-sa-lem. ⁴Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ theo mọi điều mà cha người A-ma-xia đã làm. ⁵Và người tiếp-tục tìm Đức Chúa TRỜI trong những ngày của Xa-cha-ri, là người đã có sự hiểu biết qua sự hiện thấy của Đức Chúa TRỜI; và người tìm Đức GIA-VÊ bao lâu, thì Đức Chúa TRỜI làm cho người phồn-vinh bấy lâu.

Ô-xia thành-công trong chiến-tranh (26.6-26.15)

⁶Bấy giờ người đi ra và tranh chiến chống dân Phi-li-tin, và đánh sập tường thành Gát, tường thành Giáp-nê, và tường thành Ách-đốt; và người xây các thành trong vùng Ách-đốt và ở giữa vòng dân Phi-li-tin. ⁷Và Đức Chúa TRỜI giúp người chống dân Phi-li-tin, chống dân A-rập, là những kẻ sống trong Gu-rơ-Ba-anh, và dân Ma-ô-nít. ⁸Dân Am-môn cũng triều-cống cho Ô-xia, và danh của người lan tới chỗ vào Ê-díp-tô⁽²⁾, vì người trở nên rất mạnh. ⁹Hơn nữa, Ô-xia xây các tháp trong Giê-ru-sa-lem nơi Cổng Góc và Cổng Thung-lũng và tại trụ óp góc, và gia cường chúng. ¹⁰Và người xây các tháp trong vùng hoang-vu và đào nhiều bể chứa nước, vì người có nhiều súc-vật, cả trong vùng đất thấp lẫn trong vùng đồng bằng. *Người cũng có những người xới đất và những người trồng nho trong xứ đồi núi và các cánh đồng màu-mỡ, vì người thích đất-đai.* ¹¹Hơn nữa, Ô-xia có một quân-đội sẵn-sàng cho chiến-trận, ra trận từng sư-đoàn, theo quân số của chúng, bởi bàn tay của thư-ký Giê-i-ên và quan viên Ma-a-xê-gia, dưới sự chỉ-huy của Ha-na-nia một trong các sĩ-quan của nhà vua. ¹²Tổng-số các đầu-trưởng những gia-hộ, của những đồng-sĩ dũng-cảm, là 2 ngàn 600. ¹³Và dưới sự chỉ-huy của họ là một quân-đội tinh-nhuệ gồm có 307 ngàn 500 người là những kẻ có thể tham chiến với sức mạnh vĩ đại, để giúp nhà vua chống lại kẻ thù. ¹⁴Hơn nữa, Ô-xia chuẩn-bị cho cả quân-đội khiên, giáo, mũ, áo giáp, cung và đạn đá. ¹⁵Và tại Giê-ru-sa-lem người chế các bộ máy chiến-tranh do những người tinh-nghệ phát-mình để được đặt trên các tháp và trên các góc thành, để bắn tên và đá lớn. Vì thế, danh-tiếng người lan ra xa, vì người được giúp-đỡ một cách lạ-thường cho đến khi người vững mạnh.

Lòng tự-phụ là điều làm Ô-xia suy-vì (26.16-26.23)

16Nhưng khi người trở nên mạnh, tâm người quá tự-phụ đến nỗi người hành-động một cách hư-hông, và người không trung-tín với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình, vì người đã vào đền-thờ Đức GIA-VÊ để xông hương trên bàn-thờ xông hương. ¹⁷Lúc đó thầy tế-lễ A-xa-ria theo người đi vào và với ông có 80 thầy tế-lễ của Đức GIA-VÊ, các người dũng-cảm.

¹2Vua 14.21: A-xa-ria

²Ái Cập

2 Sử-ký 26.18-28.1

18Và họ chống-đối Ô-xia nhà vua và nói với người: "Không phải cho bệ hạ, hỡi Ô-xia, xông hương cho Đức GIA-VÊ, nhưng cho những thầy tế-lễ, những con trai của A-rôn, là những người được biệt ra thánh để xông hương. Đi ra khỏi nơi thánh, vì bệ hạ đã không trung-tín, và sẽ chẳng có một vinh-dự gì từ GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI."
19Nhưng Ô-xia, tay cầm bình hương để xông hương, giận điên lên; và trong khi người giận điên lên vì các thầy tế-lễ, bệnh phung bộc phát trên trán của người trước mặt các thầy tế-lễ trong đền Đức GIA-VÊ, bên cạnh bàn-thờ xông hương.
20Và thầy tế-lễ cả A-xa-ria và tất cả các thầy tế-lễ nhìn vào người, và kia, người mang bệnh phung trên trán của người; và họ giục người đi ra khỏi đó, và chính người cũng vội-vàng đi ra bởi vì Đức GIA-VÊ đã đánh người.
21Và vua Ô-xia là người mắc bệnh phung cho đến ngày người chết; và người sống trong một căn nhà riêng, làm một người mắc bệnh phung, vì người bị cắt đứt khỏi đền Đức GIA-VÊ. Và Giô-tham con trai của người coi-sóc hoàng cung, xét-đoán dân trong xứ.
22Bây giờ phần còn lại của công việc của Ô-xia, đầu đến cuối, tiên-tri Ê-sai, con trai của A-môt, đã viết.
23Thế là Ô-xia ngủ với tổ-phụ của mình, và họ chôn người với tổ-phụ của người trong nghĩa địa thuộc về các vị vua, vì họ nói: "Hắn là một người phung." Và Giô-tham con trai của người trở thành vua trong chỗ của người.

Giô-tham kế-vị Ô-xia tại Giu-đa (27.1-27.9)

27 1Giô-tham được 25 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 16 năm trong Giê-ru-sa-lem. Và tên của mẹ người là Giê-ru-sa con gái của Xa-đốc.
2Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều mà cha người là Ô-xia đã từng làm; tuy nhiên, người chẳng vào đền-thờ Đức GIA-VÊ. Nhưng dân-chúng tiếp-tục hành-động một cách đồi-bại.
3Người xây công thượng của đền Đức GIA-VÊ, và người cũng nói rộng tường Ô-phên.
4Hơn nữa, người xây các thành trong xứ đồi-núi của Giu-đa, và người cũng xây các thành-trị và các tháp trên các đồi rậm cây.
5Người cũng đánh với vua dân Am-môn và thắng chúng đến nỗi dân Am-môn trong năm đó dâng cho người 100 ta-lăng bạc, 10 ngàn cô-⁽¹⁾ro lúa mì, và 10 ngàn cô-⁽¹⁾ro lúa mạch. Dân Am-môn cũng trả cho người số này trong năm thứ hai và thứ ba.
6Thế là Giô-tham trở nên cường-thạnh bởi vì người luôn điều-khiển các đường-lối của mình trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình.
7Bây giờ phần còn lại của công việc của Giô-tham, tức là tất cả các cuộc chiến-tranh của người và các hành-động của người, kia, chúng đều được viết trong Sách các Vua Y-so-ra-ên và Giu-đa.
8Người được 25 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 16 năm trong Giê-ru-sa-lem.
9Rồi Giô-tham ngủ với tổ-phụ của mình, và họ chôn người trong thành Đa-vít; và A-cha con trai người trở thành vua trong chỗ của người.

A-cha kế-vị Giô-tham tại Giu-đa (28.1-28.4)

28 1A-cha được 20 tuổi khi người trở thành vua và người trị-vì 16 năm trong Giê-ru-sa-lem; và người chẳng làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ như Đa-vít tổ-phụ của người.

¹một cô-⁽¹⁾ro (kor) gần bằng 364 lít

2 Chronicles 26.18-28.1

18And they opposed Uzziah the king and said to him, "It is not for you, Uzziah, to burn incense to YHWH, but for the priests, the sons of Aaron who are consecrated to burn incense. Get out of the sanctuary, for you have been unfaithful, and will have no honor from YHWH God."
19But Uzziah, with a censer in his hand for burning incense, was enraged; and while he was enraged with the priests, the leprosy broke out on his forehead before the priests in the house of YHWH, beside the altar of incense.
20And Azariah the chief priest and all the priests looked at him, and behold, he was leprous on his forehead; and they hurried him out of there, and he himself also hastened to get out because YHWH had smitten him.
21And King Uzziah was a leper to the day of his death; and he lived in a separate house, being a leper, for he was cut off from the house of YHWH. And Jotham his son was over the king's house judging the people of the land.
22Now the rest of the acts of Uzziah, first to last, the prophet Isaiah, the son of Amoz has written.
23So Uzziah slept with his fathers, and they buried him with his fathers in the field of the grave which belonged to the kings, for they said, "He is a leper." And Jotham his son became king in his place.

Jotham succeeds Uzziah in Judah (27.1-27.9)

27 1Jotham was twenty-five years old when he became king, and he reigned sixteen years in Jerusalem. And his mother's name was Jerushah the daughter of Zadok.
2And he did right in the sight of YHWH, according to all that his father Uzziah had done; however he did not enter the temple of YHWH. But the people continued acting corruptly.
3He built the upper gate of the house of YHWH, and he built extensively the wall of Ophel.
4Moreover, he built cities in the hill country of Judah, and he built fortresses and towers on the wooded hills.
5He fought also with the king of the Ammonite and prevailed over them so that the Ammonite gave him during that year one hundred talents of silver, ten thousand kors of wheat and ten thousand of barley. The Ammonite also paid him this amount in the second and in the third year.
6So Jotham became mighty because he ordered his ways before YHWH his God.
7Now the rest of the acts of Jotham, even all his wars and his acts, behold, they are written in the Book of the Kings of Israel and Judah.
8He was twenty-five years old when he became king, and he reigned sixteen years in Jerusalem.
9And Jotham slept with his fathers, and they buried him in the city of David; and Ahaz his son became king in his place.

Ahaz succeeds Jotham in Judah (28.1-28.4)

28 1Ahaz was twenty years old when he became king, and he reigned sixteen years in Jerusalem; and he did not do right in the sight of YHWH as David his father had done.

2 Chronicles 28.2-28.17

²But he walked in the ways of the kings of Israel, he also made molten images for the Baals. ³Moreover, he burned incense in the valley of Ben-hinom, and burned his sons in fire, according to the abominations of the nations whom YHWH had driven out before the sons of Israel. ⁴And he sacrificed and burned incense on the high places, on the hills, and under every green tree.

Judah is invaded (28.5-28.15)

⁵Wherefore, YHWH his God delivered him into the hand of the king of Aram; and they smote him and carried away from him a great number of captives, and brought *them* to Damascus. And he was also delivered into the hand of the king of Israel, who smote him with a great smiting. ⁶For Pekah the son of Remaliah slew in Judah 120,000 in one day, all valiant men, because they had forsaken YHWH God of their fathers. ⁷And Zichri, a mighty man of Ephraim slew Maaseiah the king's son, and Azrikam the ruler of the house and Elkanah the second to the king.

⁸And the sons of Israel carried away captive of their brethren 200,000 women, sons, and daughters; and plundered also a great deal of spoil from them, and they brought the spoil to Samaria. ⁹But a prophet of YHWH was there, whose name was Oded; and he went out to meet the army which came to Samaria and said to them. "Behold, because YHWH, the God of your fathers, was angry with Judah, He has delivered them into your hand, and you have slain them in a rage *which* has even reached heaven. ¹⁰And now you are proposing to subjugate for yourselves the people of Judah and Jerusalem for male and female slaves. Surely, *do you not have* transgressions of your own against YHWH your God? ¹¹Now therefore, listen to me and return the captives whom you captured from your brothers, for the burning anger of YHWH is against you." ¹²Then some of the heads of the sons of Ephraim—Azariah the son of Johanan, Berechiah the son of Meshillemoth, Jehizkiah the son of Shallum, and Amasa the son of Hadlai—arose against those who were coming from the battle, ¹³and said to them, "You must not bring the captives in here, for you are proposing to *bring* upon us guilt against YHWH adding to our sins and our guilt; for our guilt is great so that *His* burning anger is against Israel." ¹⁴So the armed men left the captives and the spoil before the officers and all the assembly. ¹⁵Then the men who were designated by name arose, took the captives, and they clothed all their naked ones from the spoil; and they gave them clothes and sandals, fed them and gave them drink, anointed them *with oil*, led all their feeble ones on donkeys, and brought them to Jericho, the city of palm trees, to their brothers; then they returned to Samaria.

Compromise with Assyria (28.16-28.27)

¹⁶At that time King Ahaz sent to the king of Assyria for help. ¹⁷For again the Edomites had come and attacked Judah, and carried away captives.

2 Sứ-ký 28.2-28.17

²Song người bước đi trong các đường-lối của các vua Y-sơ-ra-ên; người cũng làm các tượng đúc cho Ba-anh. ³Hơn nữa, người xông hương trong thung-lũng Bên-Hi-nôm, và thiêu các con trai của mình trong lửa, theo các sự gớm-ghiếc của các dân mà Đức GIA-VÊ đã từng đuổi đi trước mặt các con trai Y-sơ-ra-ên. ⁴Và người đã hiến-tế, xông hương trên các nơi cao, trên các đồi, dưới mọi cây xanh.

Giu-đa bị xâm-lược (28.5-28.15)

⁵Bởi vậy GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người đã phó người vào trong tay vua A-ram; và chúng đánh người và bắt đi khỏi người một số rất đông tù nhân, và đem đến Đa-mách. Và người cũng bị phó vào trong tay vua Y-sơ-ra-ên, là kẻ đánh người bằng một cú đánh nặng-nề. ⁶Vì Phê-ca con trai của Rê-ma-lia giết 120 ngàn người, hết thảy là các người dũng-cảm, trong Giu-đa, trong một ngày, vì họ đã bỏ rơi GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ của họ. ⁷Và Xiéc-ri, một người nam Ép-ra-im cường-tráng, giết hoàng tử Ma-a-xê-gia, và A-ri-kham người cai quản cung vua, và Ên-ca-na người bậc nhì sau nhà vua.

⁸Và những con trai Y-sơ-ra-ên dẫn đi làm tù-nhân 200 ngàn đàn bà, các con trai, các con gái, từ anh em của mình; và cũng cưỡng-đoạt từ họ một số rất lớn chiến-lợi-phẩm, và họ đem chiến-lợi-phẩm tới Sa-ma-ri. ⁹Nhưng có một đấng tiên-tri của Đức GIA-VÊ ở đó, tên người là Ô-đết; và người đi ra để gặp đoàn quân ấy tới Sa-ma-ri mà nói với chúng: "Kìa, vì Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ các người, đã giận Giu-đa, Ngài vừa phó họ vào trong tay các người, và các người đã tàn-sát họ trong một cơn điên tiết lên cả tới trời. ¹⁰Và bây giờ các người đang định bắt dân Giu-đa và Giê-ru-sa-lem để *làm* nô-lệ nam và nữ cho các người. Chắc-chắn, có phải các người chẳng có tội của chính các người chống lại GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người hay sao? ¹¹Bởi vậy, bây giờ, hãy nghe ta và thả các tù-nhân mà các người đã bắt từ anh em của các người về, vì cơn giận bùng cháy của Đức GIA-VÊ đang chống lại các người." ¹²Lúc đó mấy người đầu-trưởng các con trai của Ép-ra-im—A-xa-ria con trai của Giô-ha-nan, Bê-rê-ki-a con trai của Mê-si-lê-môt, Ê-xê-chia con trai của Sa-lum, và A-ma-sa con trai của Hát-lai—chỗi dậy chống các người đang về từ chiến-trận, ¹³và nói với chúng: "Các người không được đem những tù-nhân này vào trong đây, vì các người đang tính *giáng* lên chúng ta lỗi chống lại Đức GIA-VÊ thêm vào các tội chúng ta và lỗi chúng ta; vì lỗi chúng ta là lớn đến nỗi cơn giận bùng cháy của Ngài chống Y-sơ-ra-ên." ¹⁴Thế là các người người vũ trang bỏ các tù-nhân và chiến-lợi-phẩm trước mặt các sĩ-quan và tất cả hội-chúng. ¹⁵Đoạn các người được chỉ-định đích danh chỗi dậy, đem các tù-nhân, và chúng lấy quần-áo từ chiến-lợi-phẩm mặc cho tất cả các kẻ trần-trưởng của họ; chúng cho họ quần-áo và giày-đép, cho họ ăn, cho họ uống, xúc *dầu* cho họ, chớ mọi kẻ yếu đuối trên lửa, và đem họ đến Giê-ri-cô, thành có những cây chà-là, *giao* cho anh em của chúng; đoạn chúng trở về Sa-ma-ri.

Thỏa-hiệp với A-si-ri (28.16-28.27)

¹⁶Vào lúc đó, vua A-cha sai đến vua A-si-ri cầu viện. ¹⁷Vì một lần nữa dân Ê-đôm đã đến và tấn-công Giu-đa, và bắt tù-nhân đi.

¹⁸Dân Phi-li-tin cũng đã xâm-lãng các thành thuộc vùng đất thấp và thuộc miền Nam Giu-đa, và đã lấy Bết-Sê-mét, A-gia-lôn, Ghê-đê-rôt, Sô-cô với các thôn-xã của nó, Thim-na với các thôn-xã của nó, và Ghim-xô với các thôn-xã của nó, và chúng định cư ở đó. ¹⁹Vì Đức GIA-VÊ đã làm nhục Giu-đa vì A-cha vua Y-sơ-ra-ên, vì người đã đem đến sự hỗn loạn trong Giu-đa, và rất bất trung với Đức GIA-VÊ. ²⁰Thế là Tiếc-la-Phi-lê-se vua A-si-ri đến chống lại người và gây họa cho người thay vì tăng sức cho người. ²¹Và A-cha lấy một phần từ đền Đức GIA-VÊ và từ cung điện của vua và của các ông hoàng, và giao cho vua A-si-ri; nhưng không được ích gì cho người.

²²Bây giờ trong thời-gian người bị họa, chính cùng một vua A-cha này lại càng trở nên bất trung hơn đối với Đức GIA-VÊ. ²³Vì người hiến-tế cho các thần của Đa-mách, là những kẻ đã từng đánh bại mình, và nói: "Vì các thần của các vua A-ram đã giúp-đỡ họ, ta sẽ hiến-tế cho chúng để chúng giúp-đỡ ta." Nhưng chúng trở thành sự suy sụp của người và tất cả Y-sơ-ra-ên. ²⁴Hơn nữa, khi A-cha thu tóm lại các khí-cụ của đền Đức Chúa TRỜI, người cắt các khí-cụ của đền Đức Chúa TRỜI thành từng mảnh; và người đóng các cửa đền Đức GIA-VÊ, và làm các bàn-thờ cho mình ở mỗi góc đường Giê-ru-sa-lem. ²⁵Và trong mỗi thành của Giu-đa người lập những chỗ cao để xông hương cho các thần khác, và chọc Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ mình giận. ²⁶Bây giờ phần còn lại của công việc của người và tất cả các đường-lối của người, từ đầu đến cuối, kia, chúng được viết trong Sách các Vua của Giu-đa và Y-sơ-ra-ên. ²⁷Thế là A-cha ngủ với tổ-phụ của người; và họ chôn người trong thành, trong Giê-ru-sa-lem, vì họ chẳng đem người vào trong các lăng của những vua Y-sơ-ra-ên; và Ê-xê-chia con trai người trị-vì trong chỗ của người.

Ê-xê-chia kế-vị A-cha tại Giu-đa (29.1-29.19)

29 ¹Ê-xê-chia trở thành vua khi 25 tuổi; và người trị-vì 29 năm trong Giê-ru-sa-lem. Tên mẹ người là A-bi-gia, con gái của Xa-cha-ri. ²Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo mọi điều tổ-phụ Đa-vít của người đã làm.

³Trong năm thứ nhất của triều-đại mình, trong tháng thứ nhất, người mở các cửa đền Đức GIA-VÊ và tu-bổ chúng. ⁴Và người đem các thầy tế-lễ và những người Lê-vi vào, và nhóm họ lại trong quảng-đường ở phía đông. ⁵Rồi người nói với họ: "Hãy lắng nghe ta, hỡi những người Lê-vi. Hãy biệt các người ra thánh bây giờ, và hãy biệt ra thánh đền Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ của các người, và hãy khiêng các đồ không tinh-khiết ra khỏi chỗ thánh. ⁶Vì tổ-phụ của chúng ta đã chẳng trung-thành và đã làm điều xấu-xa trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng ta, và đã bỏ rơi Ngài, đã ngoảnh mặt họ khỏi nơi ngự của Đức GIA-VÊ, và đã xây lưng đi. ⁷Họ cũng đã đóng các cửa công và đã tắt các ngọn đèn, đã chẳng xông hương, và đã chẳng dâng các của-lễ thiêu trong nơi thánh cho Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên.

¹⁸The Philistines also had invaded the cities of the lowland and of the South country of Judah, and had taken Beth-shemesh, Aijalon, Gederoth, and Socoh with its villages, Timnah with its villages, and Gimzo with its villages, and they settled there. ¹⁹For YHWH humbled Judah because of Ahaz king of Israel, for he had brought about a lack of restraint in Judah and was very unfaithful to YHWH. ²⁰So Tilgath-pilneser king of Assyria came against him and afflicted him instead of strengthening him. ²¹And Ahaz took a portion out of the house of YHWH and out of the palace of the king and of the princes, and gave it to the king of Assyria; but it did not help him.

²²Now in the time of his distress this same King Ahaz became yet more unfaithful to YHWH. ²³For he sacrificed to the gods of Damascus which had defeated him, and said, "Because the gods of the kings of Aram helped them, I will sacrifice to them that they may help me." But they became the downfall of him and all Israel. ²⁴Moreover, when Ahaz gathered together the utensils of the house of God, he cut the utensils of the house of God in pieces; and he closed the doors of the house of YHWH, and made altars for himself in every corner of Jerusalem. ²⁵And in every city of Judah he made high places to burn incense to other gods, and provoked YHWH, the God of his fathers, to anger. ²⁶Now the rest of his acts and all his ways, from first to last, behold, they are written in the Book of the Kings of Judah and Israel. ²⁷So Ahaz slept with his fathers, and they buried him in the city, in Jerusalem, for they did not bring him into the tombs of the kings of Israel; and Hezekiah his son reigned in his place.

Hezekiah succeeds Ahaz in Judah (29.1-29.19)

29 ¹Hezekiah became king when he was twenty-five years old; and he reigned twenty-nine years in Jerusalem. And his mother's name was Abijah, the daughter of Zechariah. ²And he did right in the sight of YHWH, according to all that his father David had done.

³In the first year of his reign, in the first month, he opened the doors of the house of YHWH and repaired them. ⁴And he brought in the priests and the Levites, and gathered them into the square on the east. ⁵Then he said to them, "Listen to me, O Levites. Consecrate yourselves now, and consecrate the house of YHWH, the God of your fathers, and carry the uncleanness out from the holy place. ⁶For our fathers have been unfaithful and have done evil in the sight of YHWH our God, and have forsaken Him and turned their faces away from the dwelling place of YHWH, and have turned their backs. ⁷They have also shut the doors of the porch and put out the lamps, and have not burned incense or offered burnt offerings in the holy place to the God of Israel.

⁸Therefore the wrath of YHWH was against Judah and Jerusalem, and He has made them an object of terror, of horror, and of hissing, as you see with your own eyes. ⁹For behold, our fathers have fallen by the sword, and our sons and our daughters and our wives are in captivity for this. ¹⁰Now it is in my heart to make a covenant with YHWH God of Israel, that His burning anger may turn away from us. ¹¹My sons, do not be negligent now, for YHWH has chosen you to stand before Him, to minister to Him, and to be His ministers and burn incense."

¹²Then the Levites arose: Mahath, the son of Amasai and Joel the son of Azariah, from the sons of the Kohathites; and from the sons of Merari, Kish the son of Abdi and Azariah the son of Jehallelel; and from the Gershonites, Joah the son of Zimmah and Eden the son of Joah; ¹³and from the sons of Elizaphan, Shimri and Jeiel; and from the sons of Asaph, Zechariah and Mattaniah; ¹⁴and from the sons of Heman, Jehiel and Shimei; and from the sons of Jeduthun, Shemaiah and Uzziel. ¹⁵And they assembled their brothers, consecrated themselves, and went in to cleanse the house of YHWH, according to the commandment of the king by the words of YHWH. ¹⁶So the priests went in to the inner part of the house of YHWH to cleanse it, and every unclean thing which they found in the temple of YHWH they brought out to the court of the house of YHWH. Then the Levites received it to carry out to the Kidron valley. ¹⁷Now they began to consecrate on the first *day* of the first month, and on the eighth day of the month they entered the porch of YHWH. Then they consecrated the house of YHWH in eight days, and finished on the sixteenth day of the first month. ¹⁸Then they went in to King Hezekiah and said, "We have cleansed the whole house of YHWH, the altar of burnt offering with all of its utensils, and the table of showbread with all of its utensils. ¹⁹Moreover, all the utensils which King Ahaz had discarded during his reign in his unfaithfulness, we have prepared and consecrated; and behold, they are before the altar of YHWH."

Hezekiah restores the worship (29.20-29.36)

²⁰Then King Hezekiah arose early and assembled the princes of the city and went up to the house of YHWH. ²¹And they brought seven bulls, seven rams, seven lambs, and seven male goats for a sin offering for the kingdom, the sanctuary, and Judah. And he ordered the priests, the sons of Aaron, to offer *them* on the altar of YHWH. ²²So they slaughtered the bulls, and the priests took the blood and sprinkled it on the altar. They also slaughtered the rams and sprinkled the blood on the altar; they slaughtered the lambs also and sprinkled the blood on the altar. ²³Then they brought the male goats of the sin offering before the king and the assembly, and they laid their hands on them. ²⁴And the priests slaughtered them and purged the altar with their blood to atone for all Israel, for the king ordered the burnt offering and the sin offering for all Israel.

⁸Bởi vậy cơn thịnh-nộ của Đức GIA-VÊ đã chống Giu-đa và Giê-ru-sa-lem, và Ngài đã làm họ thành một vật kinh-hoàng, khiếp-sợ, và đê-chê-bai, như các người thấy với chính mắt của các người. ⁹Vì, kia, tổ-phụ chúng ta đã ngã bởi gươm, và con trai chúng ta, con gái chúng ta, vợ chúng ta bị giam-cầm vì điều này. ¹⁰Bây giờ, trong tâm ta muốn lập một giao-ước với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, để cơn giận bùng cháy của Ngài được quay đi khỏi chúng ta. ¹¹Hỡi các con trai của ta, bây giờ chớ lơ-là, vì Đức GIA-VÊ đã chọn các người để đứng trước mặt Ngài, để hầu-việc Ngài, và để là các thừa-sai của Ngài và để xông hương."

¹²Thế thì các người Lê-vi chỗi dậy: Ma-hát, con trai của A-ma-sai và Giô-ên con trai của A-xa-ria, từ các con trai của các người Kê-hát; và từ các con trai của Mê-ra-ri, Kích con trai của Áp-đi và A-xa-ria con trai của Giê-ha-lê-le; và từ các người Ghết-sôn có Giô-a con trai của Xim-ma và Ê-đen con trai của Giô-a; ¹³và từ các con trai của Ên-sa-phan có Sim-ri và Giê-i-ên; và từ các con trai của A-sáp có Xa-cha-ri và Ma-tha-nia; ¹⁴và từ các con trai của Hê-man có Giê-hi-ên và Si-mê-i; và từ các con trai của Giê-đu-thun có Sê-ma-gia và U-xi-ên. ¹⁵Và họ nhóm anh em của họ lại, biệt họ ra thánh, và đi vào trong đền để làm sạch-sẽ đền Đức GIA-VÊ, theo lệnh của nhà vua bởi các lời của Đức GIA-VÊ. ¹⁶Thế là các thầy tế-lễ đi vào trong tới phần bên trong của đền Đức GIA-VÊ để làm sạch-sẽ nó, và mọi vật không sạch mà họ tìm thấy trong đền-thờ Đức GIA-VÊ họ đem ra ngoài tới sân của đền Đức GIA-VÊ. Rồi những người Lê-vi nhận nó để khiêng ra ngoài đến thung-lũng Xết-rôn. ¹⁷Bảy giờ họ bắt đầu biệt ra thánh vào ngày thứ nhất của tháng thứ nhất, và ngày thứ tám của tháng ấy, họ đi vào cổng của Đức GIA-VÊ. Lúc đó họ biệt ra thánh đền Đức GIA-VÊ trong 8 ngày, và chấm dứt vào ngày thứ mười sáu tháng thứ nhất. ¹⁸Rồi họ đi vào trong tới vua Ê-xê-chia và nói: "Chúng tôi đã làm sạch-sẽ toàn-thể đền Đức GIA-VÊ, bàn-thờ của-lễ thiêu với tất cả khí-cụ của nó, và bàn bánh mì Trưng-hiến với tất cả khí-cụ của nó. ¹⁹Hơn nữa, tất cả khí-cụ mà vua A-cha đã loại ra trong triều-đại của người trong sự bất-tín của người, chúng tôi đã sửa soạn chúng và đã biệt chúng ra thánh; và kia, chúng đang ở trước bàn-thờ của Đức GIA-VÊ."

Ê-xê-chia hồi-phục sự thờ-phượng (29.20-29.36)

²⁰Thế thì vua Ê-xê-chia dậy sớm và họp các ông hoàng của thành lại, và đi lên tới đền Đức GIA-VÊ. ²¹Và họ đem đến 7 con bò đực, 7 con chiên đực, 7 con chiên con, và 7 con dê đực làm của-lễ chuộc tội cho vương-quốc, nơi thánh, và Giu-đa. Và người ra lệnh cho các thầy tế-lễ, những con trai A-rôn, hiến chúng trên bàn-thờ Đức GIA-VÊ. ²²Thế là họ giết thịt các con bò đực, và các thầy tế-lễ lấy máu và rảy máu đó trên bàn-thờ. Họ cũng giết thịt những con chiên đực, và rảy máu đó trên bàn-thờ; họ cũng giết thịt những con chiên con, rồi rảy máu đó trên bàn-thờ. ²³Đoạn họ đem các con dê đực của-lễ chuộc tội đến trước mặt nhà vua và hội-chúng, họ đặt tay của họ trên chúng. ²⁴Và các thầy tế-lễ giết thịt chúng và tẩy sạch bàn-thờ ấy bằng máu của chúng để chuộc tội cho tất cả Y-sơ-ra-ên, vì nhà vua đã truyền dâng của-lễ thiêu và của-lễ chuộc tội cho tất cả Y-sơ-ra-ên.

25Rồi người bố trí các người Lê-vi trong đền Đức GIA-VÊ với những cái chập-chỏa, với các hạc-cầm, và với các thất-huyền-cầm, theo lệnh của Đa-vít, Gát đấng tiên-kiến của nhà vua, và tiên-tri Na-than; vì lệnh là từ Đức GIA-VÊ qua các đấng tiên-tri của Ngài. 26Và những người Lê-vi đứng với các nhạc-khí của Đa-vít, và những thầy tế-lễ với các kèn trom-bét. 27Đoạn Ê-xê-chia ban lệnh dâng của-lễ thiêu trên bàn thờ. Khi của-lễ thiêu ấy bắt đầu, bài ca ấy dâng cho Đức GIA-VÊ cũng bắt đầu với các kèn trom-bét, được đệm bởi các nhạc-khí của Đa-vít, vua Y-sơ-ra-ên. 28Trong khi toàn-thể hội-chúng thờ-phượng, các ca-sĩ cũng hát và các kèn trom-bét thổi tiếng; tất cả điều này tiếp-tục cho đến khi lễ thiêu chấm dứt. 29Bấy giờ, khi lễ thiêu hoàn-tất, nhà vua và tất cả các kẻ hiện-diện với người đều cúi xuống và thờ-lạy. 30Hơn nữa, vua Ê-xê-chia và các quan-viên ra lệnh cho những người Lê-vi hát các lời ca-tụng Đức GIA-VÊ với những lời của Đa-vít và đấng tiên-kiến A-sáp. Thế là họ hát các lời ca-tụng với sự vui-vẻ, và sắp mình và thờ-lạy. 31Lúc đó Ê-xê-chia đáp lời và nói: "Bây giờ các ngươi đã biệt mình ra thánh cho Đức GIA-VÊ, hãy đến gần và đem các tế-vật và các của-lễ tạ-on vào trong đền Đức GIA-VÊ." Hội-chúng đem vào các tế-vật và các của-lễ tạ-on, và tất cả những người có thiện-ý cũng đem vào các của-lễ thiêu. 32Và con số các của-lễ thiêu mà hội-chúng đem vào là 70 con bò đực, 100 con chiên đực, và 200 con chiên con; tất cả những con này là một của-lễ thiêu cho Đức GIA-VÊ. 33Và các vật được biệt ra thánh là 600 con bò đực và 3 ngàn con chiên. 34Nhưng các thầy tế-lễ quá ít, đến nỗi họ không có thể lột da tất cả các của-lễ thiêu; bởi vậy các anh em của họ những người Lê-vi giúp họ cho đến khi công-việc được hoàn-tất và cho đến khi các thầy tế-lễ khác đã biệt mình ra thánh. Vì những người Lê-vi tận tâm để biệt mình ra thánh hơn những thầy tế-lễ. 35Và cũng có nhiều của-lễ thiêu với mỡ của các của-lễ bình-an và với các của-lễ rót rượu cho các của-lễ thiêu. Như vậy, sự phục vụ của đền Đức GIA-VÊ lại được thiết-lập. 36Thế thì Ê-xê-chia và tất cả dân-chúng mừng-rỡ trên điều Đức Chúa TRỜI đã chuẩn-bị cho dân, bởi vì sự việc ấy đã xây ra thành-linh.

Tất cả Y-sơ-ra-ên được mời dự lễ Vượt-qua (30.1-30.12)

30 1Bấy giờ Ê-xê-chia phái người đến cùng tất cả Y-sơ-ra-ên và Giu-đa và cũng viết thư đến cùng Ép-ra-im và Ma-na-se, rằng họ nên tới đền Đức GIA-VÊ tại Giê-ru-sa-lem để dự lễ Vượt-qua cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên. 2Vì nhà vua cùng các ông hoàng của người và tất cả hội-chúng trong Giê-ru-sa-lem đã quyết-định làm lễ Vượt-qua trong tháng thứ hai, 3vì họ không có thể làm lễ đó vào lúc đó, vì các thầy tế-lễ đã chưa biệt mình ra thánh cho đủ số, dân-chúng cũng chưa nhóm lại tại Giê-ru-sa-lem. 4Như vậy việc ấy là đúng trong cái nhìn của nhà vua và trong cái nhìn của tất cả hội-chúng. 5Thế là họ ra một sắc lệnh để truyền một thông cáo khắp tất cả Y-sơ-ra-ên từ Bê-e-Sê-ba đến cả Đan, rằng họ phải đến dự lễ Vượt-qua cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên tại Giê-ru-sa-lem. Vì từ trước đến giờ, họ đã chưa dự lễ đó đông đủ như nó đã được ghi.

25He then stationed the Levites in the house of YHWH with cymbals, with harps, and with lyres, according to the command of David and of Gad the king's seer, and of Nathan the prophet; for the command was from YHWH through His prophets. 26And the Levites stood with the musical instruments of David, and the priests with the trumpets. 27Then Hezekiah gave the order to offer the burnt offering on the altar. When the burnt offering began, the song to YHWH also began with the trumpets, accompanied by the instruments of David, king of Israel. 28While the whole assembly worshiped, the singers also sang and the trumpets sounded; all this continued until the burnt offering was finished. 29Now at the completion of the burnt offerings, the king and all who were present with him bowed down and worshiped. 30Moreover, King Hezekiah and the officials ordered the Levites to sing praises to YHWH with the words of David and Asaph the seer. So they sang praises with joy, and bowed down and worshiped. 31Then Hezekiah answered and said, "Now that you have consecrated yourselves to YHWH, come near and bring sacrifices and thank offerings to the house of YHWH." And the assembly brought sacrifices and thank offerings, and all those who were willing brought burnt offerings. 32And the number of the burnt offerings which the assembly brought was 70 bulls, 100 rams, and 200 lambs; all these were for a burnt offering to YHWH. 33And the consecrated things were 600 bulls and 3,000 sheep. 34But the priests were too few, so that they were unable to skin all the burnt offerings; therefore their brothers the Levites helped them until the work was completed, and until the other priests had consecrated themselves. For the Levites were more conscientious to consecrate themselves than the priests. 35And there were also many burnt offerings with the fat of the peace offerings and with the libations for the burnt offerings. Thus the service of the house of YHWH was established again. 36Then Hezekiah and all the people rejoiced over what God had prepared for the people, because the thing came about suddenly.

All Israel invited to the Passover (30.1-30.12)

30 1Now Hezekiah sent to all Israel and Judah and wrote letters also to Ephraim and Manasseh, that they should come to the house of YHWH at Jerusalem to celebrate the Passover to YHWH God of Israel. 2For the king and his princes and all the assembly in Jerusalem had decided to celebrate the Passover in the second month, 3since they could not celebrate it at that time, because the priests had not consecrated themselves in sufficient numbers, nor had the people been gathered to Jerusalem. 4Thus the thing was right in the sight of the king and in the sight of all the assembly. 5So they established a decree to circulate a proclamation throughout all Israel from Beer-sheba even to Dan, that they should come to celebrate the Passover to YHWH God of Israel at Jerusalem. For they had not celebrated it in great numbers as it was written.

2 Chronicles 30.6-30.21

⁶And the couriers went throughout all Israel and Judah with the letters from the hand of the king and his princes, even according to the command of the king, saying, "O sons of Israel, return to YHWH God of Abraham, Isaac, and Israel, that He may return to those of you who escaped *and* are left from the hand of the kings of Assyria. ⁷And do not be like your fathers and your brothers, who were unfaithful to YHWH God of their fathers, so that He made them a horror, as you see. ⁸Now do not stiffen your neck like your fathers, but yield to YHWH and enter His sanctuary which He has consecrated forever, and serve YHWH your God, that His burning anger may turn away from you. ⁹For if you return to YHWH, your brothers and your sons *will find* compassion before those who led them captive, and will return to this land. For YHWH your God is gracious and compassionate, and will not turn *His* face away from you if you return to Him." ¹⁰So the couriers passed from city to city through the country of Ephraim and Manasseh, and as far as Zebulun, but they laughed them to scorn, and mocked them. ¹¹Nevertheless some men of Asher, Manasseh, and Zebulun humbled themselves and came to Jerusalem. ¹²The hand of God was also on Judah to give them one heart to do what the king and the princes commanded by the word of YHWH.

Passover reinstated (30.13-30.27)

¹³Now many people were gathered at Jerusalem to celebrate the Feast of Unleavened Bread in the second month, a very large assembly. ¹⁴And they arose and removed the altars which were in Jerusalem; they also removed all the incense altars and cast *them* into the brook Kidron. ¹⁵Then they slaughtered the Passover *lambs* on the fourteenth of the second month. And the priests and Levites were ashamed of themselves and consecrated themselves, and brought burnt offerings to the house of YHWH. ¹⁶And they stood at their stations after their custom, according to the law of Moses the man of God; the priests sprinkled the blood *which they received* from the hand of the Levites. ¹⁷For *there were* many in the assembly who had not consecrated themselves; therefore, the Levites *were* over the slaughter of the Passover *lambs* for everyone who *was* unclean, in order to consecrate *them* to YHWH. ¹⁸For a multitude of the people, *even* many from Ephraim and Manasseh, Issachar and Zebulun, had not purified themselves, yet they ate the Passover otherwise than written. For Hezekiah prayed for them, saying, "May the good YHWH pardon ¹⁹everyone who prepares his heart to seek God, YHWH God of his fathers, though not according to the purification *rules* of the sanctuary." ²⁰So YHWH heard Hezekiah and healed the people. ²¹And the sons of Israel present in Jerusalem celebrated the Feast of Unleavened Bread *for* seven days with great joy, and the Levites and the priests praised YHWH day after day with loud instruments to YHWH.

2 Sứ-ký 30.6-30.21

⁶Và các kẻ đưa thư đi khắp tất cả Y-sơ-ra-ên và Giu-đa với các lá thư từ bàn tay của nhà vua và các ông hoàng của người, với cả lệnh của nhà vua, rằng: "Hỡi những con trai Y-sơ-ra-ên, hãy trở lại cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Áp-ra-ham, Y-sác, và Y-sơ-ra-ên, để Ngài được trở lại cùng các người, là những kẻ đã trốn thoát và được chữa lại khỏi tay của các vua A-si-ri. ⁷Và đừng như tổ-phụ của các người và anh em các người, là những kẻ đã bắt trung với GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ, đến nỗi Ngài đã khiến họ thành một sự ghê-tởm, như các người thấy. ⁸Bây giờ, đừng làm cổ của các người cứng lại như tổ-phụ của các người, nhưng chịu nhường Đức GIA-VÊ và hãy vào trong nơi thánh của Ngài mà Ngài đã biệt ra thánh mãi mãi, và phụng-sự GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của các người, để cơn giận bùng cháy của Ngài được quay đi khỏi các người. ⁹Vì nếu các người quay trở lại cùng Đức GIA-VÊ, anh em của các người và các con trai của các người sẽ tìm được sự thương-xót trước mặt những kẻ đã dẫn họ đi giam-cầm, và sẽ trở về xứ-sở này. Vì GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI các người là khoan-dung và hay thương-xót, và sẽ không quay mặt khỏi các người nếu các người quay trở lại cùng Ngài." ¹⁰Thế là các kẻ đưa thư đi từ thành này sang thành nọ xuyên qua xứ Ép-ra-im và Ma-na-se và xa tận Sa-bu-lôn, nhưng chúng cười khinh-bí họ. ¹¹Đầu vậy có người A-se, Ma-na-se, và Sa-bu-lôn tự hạ mình và đến Giê-ru-sa-lem. ¹²Tay của Đức Chúa TRỜI cũng ở trên Giu-đa để ban cho họ một tâm-lòng để làm điều nhà vua và các ông hoàng của người truyền bởi lời của Đức GIA-VÊ.

Lễ Vượt-qua được tái lập (30.13-30.27)

¹³Bây giờ, nhiều người nhóm lại tại Giê-ru-sa-lem để dự Lễ Bánh Không-men trong tháng thứ hai, một hội-chúng rất đông. ¹⁴Và họ chỗi dậy, dẹp bỏ các bàn-thờ ở trong Giê-ru-sa-lem; họ cũng dẹp bỏ tất cả các bàn-thờ xông hương và liệng chúng vào trong khe Xết-rôn. ¹⁵Đoạn họ giết thịt những con chiên con của Lễ Vượt-qua vào ngày thứ mười-bốn trong tháng thứ hai. Các thầy tế-lễ và các người Lê-vi tự thấy hổ-thẹn, và biệt mình ra thánh, và đem các của-lễ thiêu tới đền Đức GIA-VÊ. ¹⁶Và họ đứng tại những chỗ của họ theo tục-lệ của họ, theo luật-pháp của Môi-se người của Đức Chúa TRỜI; các thầy tế-lễ rảy máu mà họ đã nhận từ tay các người Lê-vi. ¹⁷Vì có nhiều người trong hội-chúng đã chẳng biệt mình ra thánh; bởi vậy các người Lê-vi giám thị việc giết thịt các con chiên con lễ Vượt-qua vì mọi người ô-uế, để biệt họ ra thánh cho Đức GIA-VÊ. ¹⁸Vì số đông dân-chúng, cả nhiều người từ Ép-ra-im và Ma-na-se, Y-sa-ca và Sa-bu-lôn, đã chưa thanh-tẩy mình, nhưng họ vẫn ăn lễ Vượt-qua khác với điều đã được ghi. Vì Ê-xê-chia đã cầu-nguyện cho họ, rằng: "Nguyện Đức GIA-VÊ hiền-lành xá tội cho ¹⁹mọi người dọn tâm của họ để tìm Đức Chúa TRỜI, GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ, mặc dầu không theo các lệ lễ thanh-tẩy⁽¹⁾ của nơi thánh." ²⁰Thế là Đức GIA-VÊ nghe Ê-xê-chia và chữa lành dân-chúng. ²¹Và những con trai Y-sơ-ra-ên có mặt trong Giê-ru-sa-lem dự Lễ Bánh Không-men 7 ngày với niềm vui lớn, và những người Lê-vi cùng các thầy tế-lễ ca-tụng Đức GIA-VÊ ngày này qua ngày nọ với các nhạc-khí lớn tiếng cho Đức GIA-VÊ.

¹lễ thanh-tẩy: lễ dọn mình cho sạch-sẽ, lễ tẩy rửa

2 Sứ-ký 30.22-31.9

²²Lúc đó Ê-xê-chia nói khích lệ cùng tất cả những người Lê-vi, là những kẻ tỏ ra có sự thông-hiểu tốt *trong các việc* của Đức GIA-VÊ. Thế là họ ăn lễ trong 7 ngày đã được chỉ-định, hiến-tế các của-lễ bình-an và dâng các lời cảm-tạ lên GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ.

²³Đoạn toàn-thể hội-chúng quyết-định làm lễ thêm 7 ngày nữa, thế là họ làm lễ trong 7 ngày *nữa* với sự vui-vẻ. ²⁴Vì Ê-xê-chia vua Giu-đa đã đóng góp cho hội-chúng 1 ngàn con bò đực và 7 ngàn con chiên, và các ông hoàng đã đóng góp cho hội-chúng 1 ngàn con bò đực và 10 ngàn con chiên; và một số đông các thầy tế-lễ đã biệt mình ra thánh. ²⁵Tất cả hội-chúng Giu-đa đều mừng-rỡ, với các thầy tế-lễ và những người Lê-vi, và tất cả hội-chúng đến từ Y-sơ-ra-ên, cả những người tạm-trú đã đến từ đất Y-sơ-ra-ên lẫn những người đang sống trong Giu-đa. ²⁶Vì vậy có một sự vui-vẻ lớn-lao trong Giê-ru-sa-lem, vì đã chẳng có điều gì như điều này trong Giê-ru-sa-lem kể từ các ngày của Sa-lô-môn con trai của Đa-vít, vua Y-sơ-ra-ên. ²⁷Đoạn các thầy tế-lễ dâng Lê-vi chỗi dậy chúc phước dân-chúng; và tiếng của họ được nghe và lời cầu-nguyện của họ đến tận nơi ngự thánh của Ngài, đến trời.

Các hình-tượng bị hủy-diệt (31.1-31.21)

31 ¹Bấy giờ, khi mọi việc này đã xong, tất cả Y-sơ-ra-ên đã có mặt đi ra tới các thành Giu-đa, đập các cột trụ thành từng mảnh, chặt *các tượng* A-sê-ra xuống, và kéo xuống các nơi cao và các bàn-thờ khắp Giu-đa và Bên-gia-min, cũng như trong Ép-ra-im và Ma-na-se, cho đến khi họ đã hủy-diệt tất cả chúng. Rồi tất cả các con trai Y-sơ-ra-ên trở về các thành của mình, mỗi người về của cải của mình.

²Ê-xê-chia bổ-nhiệm các ban-thứ của các thầy tế-lễ và những người Lê-vi theo các ban-thứ của họ, mỗi người theo sự phục-dịch của hần, *cả* các thầy tế-lễ lẫn những người Lê-vi, cho *việc dâng* các của-lễ thiêu và cho *việc dâng* các của-lễ bình-an, để hầu-việc, để dâng các lời tạ-ơn, và để ca-tụng trong những công của trại Đức GIA-VÊ. ³Người cũng *chỉ-định* phần của vua thuộc về tài-sản của người *dùng làm* các của-lễ thiêu, *nghĩa là* các của-lễ thiêu buổi sáng và buổi chiều, và các của-lễ thiêu cho các ngày ngưng- nghỉ, cho các ngày trăng mới, và cho các ngày lễ được chỉ-định, như được viết trong luật-pháp của Đức GIA-VÊ. ⁴Người cũng bảo dân sống trong Giê-ru-sa-lem hiến phần thuộc các thầy tế-lễ và những người Lê-vi, để họ có thể hiển mình cho luật-pháp Đức GIA-VÊ. ⁵Và ngay khi lệnh được truyền ra, thì các con trai Y-sơ-ra-ên cung-cấp dư-dật các kết-quả đầu mùa của ngũ-cốc, rượu nho mới, dầu, mật ong, và của tất cả sản-vật của cánh đồng; và họ đem vào dư-dật một-phần-mười của mọi thứ. ⁶Và những con trai Y-sơ-ra-ên và Giu-đa sống trong các thành Giu-đa cũng đem vào một-phần-mười những con bò và chiên, và một-phần-mười các quà tặng thánh, là các vật được biệt ra thánh cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ, và chất *chúng* thành từng đống. ⁷Trong tháng thứ ba, họ bắt đầu chất thành các đống, và làm xong khoảng tháng thứ bảy. ⁸Và khi Ê-xê-chia và các nhà cầm-quyền đến, thấy các đống đó, họ chúc-tụng Đức GIA-VÊ và dân Y-sơ-ra-ên của Ngài. ⁹Lúc đó Ê-xê-chia hỏi các thầy tế-lễ và các người Lê-vi về các đống đó.

2 Chronicles 30.22-31.9

²²Then Hezekiah spoke encouragingly to all the Levites who showed good insight *in the things* of YHWH. So they ate for the appointed seven days, sacrificing peace offerings and giving thanks to YHWH God of their fathers.

²³Then the whole assembly decided to celebrate *the feast* another seven days, so they celebrated the seven days with joy. ²⁴For Hezekiah king of Judah had contributed to the assembly 1,000 bulls and 7,000 sheep, and the princes had contributed to the assembly 1,000 bulls and 10,000 sheep; and a large number of priests consecrated themselves. ²⁵And all the assembly of Judah rejoiced, with the priests and the Levites, and all the assembly that came from Israel, both the sojourners who came from the land of Israel and those living in Judah. ²⁶So there was great joy in Jerusalem, because there was nothing like this in Jerusalem since the days of Solomon the son of David, king of Israel. ²⁷Then the Levite priests arose and blessed the people, and their voice was heard and their prayer came to His holy dwelling place, to heaven.

Idols are destroyed (31.1-31.21)

31 ¹Now when all this was finished, all Israel who were present went out to the cities of Judah, broke the pillars in pieces, cut down the Asherim, and pulled down the high places and the altars throughout all Judah and Benjamin, as well as in Ephraim and Manasseh, until they had destroyed them all. Then all the sons of Israel returned to their cities, each to his possession.

²And Hezekiah appointed the divisions of the priests and the Levites by their divisions, each according to his service, *both* the priests and the Levites, for burnt offerings and for peace offerings, to minister and to give thanks and to praise in the gates of the camp of YHWH. ³He also appointed the king's portion of his goods for the burnt offerings, *namely*, for the morning and evening burnt offerings, and the burnt offerings for the sabbaths and for the new moons and for the fixed festivals, as it is written in the law of YHWH. ⁴Also he said to the people who lived in Jerusalem to give the portion due to the priests and the Levites, that they might devote themselves to the law of YHWH. ⁵And as soon as the order spread, the sons of Israel provided in abundance the first fruits of grain, new wine, oil, honey, and of all the produce of the field; and they brought in abundantly the tithe of all. ⁶And the sons of Israel and Judah who lived in the cities of Judah, also brought in the tithe of oxen and sheep, and the tithe of sacred gifts which were consecrated to YHWH their God, and placed them in heaps. ⁷In the third month they began to make the heaps, and finished *them* by the seventh month. ⁸And when Hezekiah and the rulers came and saw the heaps, they blessed YHWH and His people Israel. ⁹Then Hezekiah questioned the priests and the Levites concerning the heaps.

¹⁰And Azariah the chief priest of the house of Zadok said to him, "Since the contributions began to be brought into the house of YHWH, we have had enough to eat with plenty left over, for YHWH has blessed His people, and this great quantity is left over."

¹¹Then Hezekiah commanded *them* to prepare rooms in the house of YHWH, and they prepared *them*. ¹²And they faithfully brought in the contributions and the tithes and the consecrated things; and Conaniah the Levite *was* the officer in charge of them and his brother Shimei *was* second. ¹³And Jehiel, Azariah, Nahath, Asahel, Jerimoth, Jozabad, Eliel, Ismachiah, Mahath, and Benaiah *were* overseers under the authority of Conaniah and Shimei his brother by the appointment of King Hezekiah, and Azariah *was* the *chief* officer of the house of God. ¹⁴And Kore the son of Imnah the Levite, the keeper of the eastern *gate*, *was* over the freewill offerings of God, to apportion the contributions for YHWH and the most holy things. ¹⁵And under his authority *were* Eden, Miniamin, Jeshua, Shemaiah, Amariah, and Shecaniah in the cities of the priests, to distribute faithfully *their portions* to their brothers by divisions, whether great or small, ¹⁶without regard to their genealogical enrollment, to the males from thirty years old and upward—everyone who entered the house of YHWH for his daily obligations—for their work in their duties according to their divisions; ¹⁷as well as the priests who were enrolled genealogically according to their fathers' households, and the Levites from twenty years old and upwards, by their duties *and* their divisions. ¹⁸And the genealogical enrollment *included* all their little children, their wives, their sons, and their daughters, for the whole assembly, for they consecrated themselves faithfully in holiness. ¹⁹Also for the sons of Aaron the priests *who were* in the pasture lands of their cities, or in each and every city, *there were* men who were designated by name to distribute portions to every male among the priests and to everyone genealogically enrolled among the Levites.

²⁰And thus Hezekiah did throughout all Judah; and he did what was good, right, and true before YHWH his God. ²¹And every work which he began in the service of the house of God in law and in commandment, seeking his God, he did with all his heart and prospered.

Sennacherib invades Judah (32.1-32.8)

32 ¹After these acts of faithfulness Sennacherib king of Assyria came and invaded Judah and besieged the fortified cities, and said to break into them for himself. ²Now when Hezekiah saw that Sennacherib had come, and that he intended to make war on Jerusalem, ³he decided with his officers and his warriors to cut off the *supply of* water from the springs which *were* outside the city, and they helped him. ⁴So many people assembled and stopped up all the springs and the stream which flowed through the region, saying, "Why should the kings of Assyria come and find abundant water?"

¹⁰Và thầy tế-lễ cả A-xa-ria thuộc nhà Xa-đốc thưa cùng người: "Từ khi các vật đóng góp bắt đầu được đem vào trong đền Đức GIA-VÊ, chúng tôi đã có đủ để ăn mà còn dư nhiều, vì Đức GIA-VÊ đã ban phước cho dân Ngài, và số lượng lớn này là phần còn dư."

¹¹Lúc đó Ê-xê-chia ra lệnh cho họ dọn các phòng trong đền Đức GIA-VÊ, họ dọn *chúng*. ¹²Và họ trung-tín đem vào trong các vật đóng góp và các một-phần-mười cùng các vật biệt ra thánh; và Cô-na-nia người Lê-vi là quan-viên đảm-trách chúng và em trai của người là Si-mê-i làm phó. ¹³Và Giê-hi-ên, A-xa-xia, Na-hát, A-sa-ên, Giê-ri-môt, Giô-xa-bát, Ê-li-ên, Giết-ma-kia, Ma-hát, và Bê-na-gia là các giám-thị dưới quyền của Cô-na-nia và Si-mê-i em trai người bởi sự bổ-nhiệm của vua Ê-xê-chia, và A-xa-ria là quan-viên *trưởng* trong đền Đức Chúa TRỜI. ¹⁴Và Cô-rê con trai của Giêm-na người Lê-vi, người giữ cổng đồng, coi sóc các cửa-lễ thiện-nguyên của Đức Chúa TRỜI, để chia phần các vật đóng góp cho Đức GIA-VÊ và các vật chí thánh. ¹⁵Và dưới quyền của người là Ê-đen, Min-gia-min, Giê-sua, Sê-ma-gia, A-ma-ria, và Sê-ca-nia trong các thành có các thầy tế-lễ, để phân-phát một cách trung-tín *các phần của họ* cho anh em của họ theo các ban-thứ, dù lớn hay nhỏ, ¹⁶bất kể đăng ký theo gia-phổ như thế nào, cho các người nam từ 3⁽¹⁾ tuổi trở lên—mọi người vào đền Đức GIA-VÊ để làm bốn phận hàng ngày của mình—việc làm của họ theo bốn phận của họ theo ban-thứ họ; ¹⁷cũng như các thầy tế-lễ đã đăng ký theo gia-phổ theo những gia hộ của tổ-phụ của họ, và các người Lê-vi từ 20 tuổi trở lên, bởi các bốn phận của họ và bởi các ban-thứ của họ. ¹⁸Và sự đăng ký theo gia-phổ *gồm* tất cả con nhỏ, vợ của họ, con trai của họ, và con gái của họ, cho toàn-thể hội-chúng, vì họ biệt mình ra thánh một cách trung-tín trong sự thánh. ¹⁹Còn về những con trai của A-rôn, các thầy tế-lễ ở trong các đất đồng cỏ thuộc các thành của họ, hoặc trong mỗi và mọi thành, *đều có* những người được chỉ-định đích danh để phân-phát các phần cho mỗi người nam ở giữa vòng các thầy tế-lễ và cho mọi người đăng ký theo gia-phổ ở giữa vòng những người Lê-vi.

²⁰Và Ê-xê-chia làm như vậy khắp Giu-đa; và người làm điều tốt, ngay-thẳng, và chân-thật trước mặt GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình. ²¹Và mỗi công-việc mà người khởi-sự trong việc phục-dịch đền Đức Chúa TRỜI theo luật-pháp và theo điều-răn, tìm kiếm Đức Chúa TRỜI của mình, người làm với tất cả tâm-lòng mình và phồn-vinh.

San-chê-ríp xâm-lăng Giu-đa (32.1-32.8)

32 ¹Sau các hành-động trung-tín này, San-chê-ríp vua A-si-ri đến và xâm-lăng Giu-đa và bao vây các thành kiên-cố, và ra lệnh phá thành cho hấn. ²Bây giờ, khi Ê-xê-chia thấy San-chê-ríp đã đến rồi, và thấy hấn có ý gây chiến trên Giê-ru-sa-lem, ³người quyết-định với các sĩ-quan của mình và các đồng-sĩ của mình cắt đứt *nguồn* nước từ những con suối ở ngoài thành, và họ giúp người. ⁴Vì vậy nhiều người nhóm lại và lấp đầy tất cả các suối nước và khe nước chảy qua vùng, nói: "Tại sao để cho các vua A-si-ri đến và tìm được nhiều nước?"

¹Nhiều bản Thánh Kinh ghi 30 tuổi; Thánh Kinh Hê-bơ-rơ ghi 3 tuổi

⁵Và người lấy can-đảm và xây lại tất cả tường thành đã bị sụp đổ và dựng lên các tháp canh trên nó, và xây thêm vách thành nữa bên ngoài, và củng-cố Mi-lô trong thành Đa-vít, và làm nhiều vũ-khí và khiên. ⁶Và người bổ-nhiệm các quan võ trên dân-chúng, và nhóm họ lại đến cùng người trong quảng-trường tại cổng thành, nói vào tâm họ, rằng: ⁷"Hãy kiên-quyết và can-đảm, đừng sợ, chớ bị hoảng hốt vì vua A-si-ri, cũng chớ bị hoảng hốt vì đám đông đi với hắn, vì đang ở cùng chúng ta vĩ-đại hơn kẻ đi ở với hắn. ⁸Ở cùng hắn *chỉ* là một cánh tay xác-thịt, nhưng ở cùng chúng ta là GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng ta để giúp-đỡ chúng ta và đánh các trận đánh của chúng ta." Và dân-chúng tin cậy vào các lời của Ê-xê-chia vua Giu-đa.

San-chê-ríp phá-hoại ngàem Ê-xê-chia (32.9-32.19)

⁹Sau việc ấy, San-chê-ríp vua A-si-ri sai các tôi-tớ của hắn tới Giê-ru-sa-lem, trong khi hắn đang vây La-ki với tất cả các lực-lượng của hắn, chống Ê-xê-chia vua Giu-đa và chống tất cả Giu-đa tại Giê-ru-sa-lem, nói: ¹⁰"San-chê-ríp vua A-si-ri nói như vậy: 'Các người đang trông-cậy vào điều gì rằng các người vẫn sống sót trong Giê-ru-sa-lem đang bị vây? ¹¹Chẳng phải Ê-xê-chia đang phỉnh-gạt các người để phó các người chết đói và chết khát, rằng: "GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của chúng ta sẽ giải-cứ chúng ta khỏi tay vua A-si-ri" sao? ¹²Chẳng phải chính cùng một Ê-xê-chia này đã lấy đi các nơi cao của Ngài và các bàn-thờ của Ngài, và đã nói với Giu-đa và Giê-ru-sa-lem: "Các người sẽ thờ-phượng trước một bàn-thờ, và trên nó các người sẽ dâng khói lên" ư? ¹³Các người không biết điều ta và tổ-phụ của ta đã gây ra cho tất cả các dân-tộc trong các xứ ấy à? Có phải các thần của các quốc-gia trong các xứ ấy có khả-năng chút nào để giải-cứ xứ của chúng khỏi bàn tay của ta? ¹⁴Có ai ở giữa tất cả các thần của những quốc-gia mà tổ-phụ ta đã hoàn-toàn hủy-diệt đã có thể giải-cứ dân của hắn khỏi tay ta, mà Thần của các người lại có khả-năng giải-cứ các người khỏi tay ta? ¹⁵Bởi vậy, bây giờ, đừng để Ê-xê-chia đánh lừa các người hay phỉnh-gạt các người như thế này, và đừng tin hắn, vì không có một thần nào của bất cứ một nước nào hay một vương-quốc nào lại có khả-năng giải-cứ dân của hắn khỏi tay ta hay khỏi tay tổ-phụ của ta. Thua kém hơn bao nhiêu Thần của các người sẽ giải-cứ các người khỏi tay ta?"

¹⁶Và các tôi-tớ của hắn nói thêm nữa chống GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI và chống tôi-tớ Ê-xê-chia của Ngài. ¹⁷Hắn cũng viết thư để si-nhục GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của Y-so-ra-ên, và nói chống lại Ngài, rằng: "Như các thần của những quốc-gia của các xứ đã chẳng giải-cứ dân của chúng khỏi tay ta, Thần của Ê-xê-chia cũng sẽ không giải-cứ được dân Ngài khỏi tay ta." ¹⁸Và chúng lớn tiếng kêu lên lời này bằng tiếng Giu-đa cùng dân Giê-ru-sa-lem ở trên tường thành, để làm họ hoảng sợ và kinh-hãi, để chúng có thể hạ được thành. ¹⁹Và chúng nói về ĐỨC Chúa TRỜI của Giê-ru-sa-lem như *nói* về các thần của những dân-tộc của trái đất, việc làm của bàn tay loài người.

Lời cầu-nguyện của Ê-xê-chia được trả lời (32.20-32.33)

²⁰Nhưng vua Ê-xê-chia và tiên-tri Ê-sai, con trai của Amốt, cầu-nguyện về việc này và kêu lớn thâu đến trời.

⁵And he took courage and rebuilt all the wall that had been broken down, and erected towers on it, and *built* another outside wall, and strengthened the Millo in the city of David, and made weapons and shields in great number. ⁶And he appointed military officers over the people, and gathered them to him in the square at the city gate, and spoke upon their hearts, saying, ⁷"Be strong and courageous, do not fear or be dismayed because of the king of Assyria, nor because of all the multitude which is with him, for the one with us is greater than the one with him. ⁸With him is *only* an arm of flesh, but with us is YHWH our God to help us and to fight our battles." And the people relied on the words of Hezekiah king of Judah.

Sennacherib undermines Hezekiah (32.9-32.19)

⁹After this Sennacherib king of Assyria sent his servants to Jerusalem while he *was* besieging Lachish with all his forces with him, against Hezekiah king of Judah and against all Judah who *were* at Jerusalem, saying, ¹⁰"Thus says Sennacherib king of Assyria, 'On what are you trusting that you are remaining in Jerusalem under siege? ¹¹Is not Hezekiah misleading you to give yourselves over to die by hunger and by thirst, saying, "YHWH our God will deliver us from the hand of the king of Assyria"? ¹²Has not the same Hezekiah taken away His high places and His altars, and said to Judah and Jerusalem, "You shall worship before one altar, and on it you shall offer up smoke"? ¹³Do you not know what I and my fathers have done to all the peoples of the lands? Were the gods of the nations of the lands able at all to deliver their land from my hand? ¹⁴Who *was there* among all the gods of those nations which my fathers utterly destroyed who could deliver his people out of my hand, that your God should be able to deliver you from my hand? ¹⁵Now therefore, do not let Hezekiah deceive you or mislead you like this, and do not believe him, for no god of any nation or kingdom was able to deliver his people from my hand or from the hand of my fathers. How much less shall your God deliver you from my hand?"

¹⁶And his servants spoke further against YHWH God and against His servant Hezekiah. ¹⁷He also wrote letters to insult YHWH God of Israel, and to speak against Him, saying, "As the gods of the nations of the lands have not delivered their people from my hand, so the God of Hezekiah shall not deliver His people from my hand." ¹⁸And they called this out with a loud voice in the language of Judah to the people of Jerusalem who were on the wall, to frighten and terrify them, so that they might take the city. ¹⁹And they spoke of the God of Jerusalem as of the gods of the peoples of the earth, the work of men's hands.

Hezekiah's prayer is answered (32.20-32.33)

²⁰But King Hezekiah and Isaiah the prophet, the son of Amoz, prayed about this and cried out to heaven.

2 Chronicles 32.21-33.5

²¹And YHWH sent an angel who destroyed every mighty warrior, commander and officer in the camp of the king of Assyria. So he returned in shame to his own land. And when he had entered the temple of his god, some of his own children killed him there with the sword. ²²So YHWH saved Hezekiah and the inhabitants of Jerusalem from the hand of Sennacherib the king of Assyria, and from the hand of all *others*, and guided them on every side. ²³And many were bringing gifts to YHWH at Jerusalem and choice presents to Hezekiah king of Judah, so that he was exalted in the sight of all nations thereafter.

²⁴In those days Hezekiah became sick to the point of death; and he prayed to YHWH, and YHWH spoke to him and gave him a sign. ²⁵But Hezekiah gave no return for the benefit he received, because his heart was proud; therefore wrath came on him and on Judah and Jerusalem. ²⁶However, Hezekiah humbled the pride of his heart, both he and the inhabitants of Jerusalem, so that the wrath of YHWH did not come on them in the days of Hezekiah.

²⁷Now Hezekiah had immense riches and honor; and he made for himself treasuries for silver, gold, precious stones, spices, shields and all kinds of valuable articles, ²⁸storehouses also for the produce of grain, wine and oil, pens for all kinds of cattle and sheepfolds for the flocks. ²⁹And he made cities for himself, and acquired flocks and herds in abundance; for God had given him very great wealth. ³⁰It was Hezekiah who stopped the upper outlet of the waters of Gihon and directed them to the west side of the city of David. And Hezekiah prospered in all that he did. ³¹And even *in the matter of* the envoys of the rulers of Babylon, who sent to him to inquire of the wonder that had happened in the land, God left him *alone only* to test him, that He might know all that was in his heart.

³²Now the rest of the acts of Hezekiah and his deeds of devotion, behold, they are written in the vision of Isaiah the prophet, the son of Amoz, in the Book of the Kings of Judah and Israel. ³³So Hezekiah slept with his fathers, and they buried him in the upper section of the tombs of the sons of David; and all Judah and the inhabitants of Jerusalem honored him at his death. And his son Manasseh became king in his place.

Manasseh rules Judah (33.1-33.9)

33 ¹Manasseh was twelve years old when he became king, and he reigned fifty-five years in Jerusalem. ²And he did evil in the sight of YHWH, according to the abominations of the nations whom YHWH dispossessed before the sons of Israel. ³For he rebuilt the high places which Hezekiah his father had broken down; he also erected altars for the Baals and made Asherim, and worshiped all the host of heaven and served them. ⁴And he built altars in the house of YHWH of which YHWH had said, "My name shall be in Jerusalem forever." ⁵For he built altars for all the host of heaven in the two courts of the house of YHWH.

2 Sứ-ký 32.21-33.5

²¹Và Đức GIA-VÊ sai một thiên-sứ hủy-diệt mọi đồng-sĩ mạnh-dạn, chỉ-huy-trưởng và sĩ-quan trong trại của vua A-si-ri. Vì vậy hắn trở về trong nhục nhã về xứ của hắn. Và khi hắn đã vào đền-thờ thần của hắn, có đứa con ruột của hắn giết hắn chết ở đó bằng gươm. ²²Thế là Đức GIA-VÊ cứu Ê-xê-chia và cư-dân Giê-ru-sa-lem khỏi tay San-chê-ríp vua của A-si-ri, và khỏi tay tất cả *những kẻ khác*, và hướng-dẫn họ ở mọi phía. ²³Và nhiều người mang các quà tặng cho Đức GIA-VÊ tại Giê-ru-sa-lem và các quà chọn-lọc cho Ê-xê-chia vua Giu-đa, để người được nâng cao trong cái nhìn của tất cả các dân-tộc từ đó về sau.

²⁴Trong những ngày đó Ê-xê-chia trở bệnh tới mức chết được; và người cầu-nguyện cùng Đức GIA-VÊ, và Đức GIA-VÊ phán cùng người và cho người một dấu. ²⁵Nhưng Ê-xê-chia chẳng đáp lại cho điều lành mà người đã nhận, bởi vì tâm người kiêu-hãnh; bởi vậy con thanh-nộ giáng trên người, trên Giu-đa và Giê-ru-sa-lem. ²⁶Tuy nhiên Ê-xê-chia hạ thấp sự kiêu-hãnh của tâm mình, cả người lẫn cư-dân Giê-ru-sa-lem, để con thanh-nộ của Đức GIA-VÊ không đến trên họ trong các ngày của Ê-xê-chia.

²⁷Bấy giờ Ê-xê-chia có tài-sản kết sù và danh-dự; và người xây cho mình các kho bạc, vàng, đá quý, đồ gia-vi, khiên, và tất cả những loại phẩm-vật có giá-trị, ²⁸cũng có các kho trữ sản-phẩm ngũ-cốc, rượu nho và dầu, chuồng cho tất cả những loại gia-súc, và chuồng chiên cho các bầy chiên. ²⁹Và người xây các thành cho mình, và đạt được rất nhiều bầy chiên và nhiều bầy bò; vì Đức Chúa TRỜI đã ban cho người của-cải rất nhiều. ³⁰Chính Ê-xê-chia lấp dòng nước trên của Ghi-hôn, và dẫn chúng chảy đến phía tây thành Đa-vít. Và Ê-xê-chia phồn-vinh trong mọi điều người làm. ³¹Và cả *trong việc các đoàn sứ giả* của các nhà cai trị của Ba-by-lôn được phái đến người để hỏi-thăm về dấu lạ đã xảy ra trong xứ, Đức Chúa TRỜI rời người để thử người, để Ngài có thể biết mọi điều trong tâm của người.

³²Bây giờ phần còn lại của công việc của Ê-xê-chia và các việc làm tận tụy của người, kia, chúng được viết trong *sách về sự hiện thấy của tiên-tri Ê-sai*, con trai của A-mốt, trong Sách các Vua Giu-đa và Y-sơ-ra-ên. ³³Thế là Ê-xê-chia ngủ với tổ-phụ của người, và họ chôn người trong phần trên của các mộ của những con trai Đa-vít; và cả Giu-đa và cư-dân Giê-ru-sa-lem đều tôn-vinh người khi người chết. Và con trai Ma-na-se của người trở thành vua trong chỗ của người.

Ma-na-se cai-trị Giu-đa (33.1-33.9)

33 ¹Ma-na-se được 12 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vi 55 năm trong Giê-ru-sa-lem. ²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, theo các sự ghê-tởm của các quốc-gia mà Đức GIA-VÊ đã tước-hữu trước mặt các con trai Y-sơ-ra-ên. ³Vì người xây lại các nơi cao mà Ê-xê-chia cha của người đã phá xuống; người cũng dựng lên các bàn-thờ cho Ba-anh và làm các tượng A-sê-ra, và thờ-lạy tất cả cơ-binh trên trời và phục-vụ chúng. ⁴Và người xây các bàn-thờ trong đền Đức GIA-VÊ, mà về nó Đức GIA-VÊ đã phán: "Danh Ta sẽ phải ở trong Giê-ru-sa-lem mãi mãi." ⁵Vì người xây các bàn-thờ cho tất cả cơ-binh trên trời ở trong 2 sân của đền Đức GIA-VÊ.

⁶Và người bắt các con trai của người bước qua lửa trong thung-lũng Bên-Hi-nôm; và người thực-hành phù-phép, dùng bói-toán, thực-hành ma-pháp, và giao-dịch với các thầy đồng-cốt và những kẻ chiêu-hồn. Người làm nhiều điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, chọc Ngai *giận*. ⁷Đoạn người cho vào cái hình tạc của cái tượng mà người đã làm trong đền Đức Chúa TRỜI, mà về nó Đức Chúa TRỜI đã phán cùng Đa-vít và Sa-lô-môn con trai của người: "Trong đền này và trong Giê-ru-sa-lem, mà Ta đã chọn từ tất cả các chi-tộc Y-sơ-ra-ên, Ta sẽ để danh Ta mãi mãi; ⁸và Ta sẽ không dời đi một lần nữa bàn chân của Y-sơ-ra-ên khỏi xứ mà Ta đã chỉ-định cho tổ-phụ của người, chỉ nếu chúng sẽ tuân-giữ mọi điều Ta đã truyền cho chúng theo tất cả luật-pháp, các quy-chế, và các mạng-lệnh được ban qua Môi-se." ⁹Như vậy, Ma-na-se đã phỉnh-lừa Giu-đa và cư-dân Giê-ru-sa-lem để làm nhiều điều xấu-xa hơn các quốc-gia mà Đức GIA-VÊ đã hủy-diệt trước mặt các con trai Y-sơ-ra-ên.

Sự thờ hình-tượng của Ma-na-se bị khiển-trách (33.10-33.20)

¹⁰Đức GIA-VÊ đã phán với Ma-na-se và dân của người, nhưng họ chẳng chú ý đến. ¹¹Bởi vậy Đức GIA-VÊ đem các chỉ-huy-trưởng của quân-đội vua A-si-ri đến chống họ; và chúng bắt Ma-na-se bằng những cái móc, trói người bằng các dây xích bằng đồng, và bắt người đến Ba-by-lôn. ¹²Và khi người đang trong cảnh khốn-cùng, người khấn-nài GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của mình và hạ mình xuống rất đỗi trước mặt Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ của mình. ¹³Khi người cầu-nguyện cùng Ngai, Ngai cảm-động bởi sự khấn-nài của người, và nghe lời nài-xin của người, và lại đem người về lại Giê-ru-sa-lem đến vương-quốc của người. Thế thì Ma-na-se biết rằng Đức GIA-VÊ là Đức Chúa TRỜI.

¹⁴Bấy giờ, sau việc ấy, người xây vách bọc ngoài thành Đa-vít về phía tây Ghi-hôn, trong thung-lũng ấy, đến cả lối vào cổng Cá; và người bao quanh Ô-phên và xây nó rất cao. Đoạn người đặt các chỉ-huy-trưởng quân-đội trong tất cả các thành kiên-cố của Giu-đa. ¹⁵Người cũng dẹp bỏ các thần xa-lạ và hình-tượng khỏi đền Đức GIA-VÊ, cũng như tất cả các bàn-thờ mà người đã xây trên núi của đền Đức GIA-VÊ và trong Giê-ru-sa-lem, và người quăng chúng ra ngoài thành. ¹⁶Và người dựng lên bàn-thờ của Đức GIA-VÊ, và hiến-tế các của-lễ bình-an và các của-lễ tạ-ơn trên nó; rồi người ra lệnh Giu-đa phải phụng-sự GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên. ¹⁷Tuy nhiên dân-chúng vẫn còn hiến-tế trong các chỗ cao, mặc dầu chỉ cho GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của họ.

¹⁸Bấy giờ phần còn lại của công việc của Ma-na-se, ngay cả lời cầu-nguyện của người cùng Đức Chúa TRỜI của người, và các lời những đấng tiên-kiến đã nói với người nhân danh GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, kia, chúng ở trong những hồ-sơ các vua Y-sơ-ra-ên. ¹⁹Lời cầu-nguyện của người nữa và Đức Chúa TRỜI được người khấn-nài làm sao, mọi tội của người, sự bất trung của người, các nơi mà người đã xây các chỗ cao và dựng các tượng A-sê-ra và các tượng chạm ấy, trước khi người hạ mình, kia, chúng được viết trong các hồ-sơ của các đấng tiên-kiến.

⁶And he made his sons pass through the fire in the valley of Ben-hinom; and he practiced witchcraft and used divination, practiced sorcery, and dealt with mediums and spiritists. He did much evil in the sight of YHWH, provoking Him to anger. ⁷Then he put the carved image of the idol which he had made in the house of God, of which God had said to David and to Solomon his son, "In this house and in Jerusalem, which I have chosen from all the tribes of Israel, I will put My name forever; ⁸and I will not again remove the foot of Israel from the land which I appointed for your fathers, if only they will observe to do all that I have commanded them according to all the law, the statutes, and the ordinances given through Moses." ⁹Thus Manasseh misled Judah and the inhabitants of Jerusalem to do more evil than the nations whom YHWH destroyed before the sons of Israel.

Manasseh's idolatry rebuked (33.10-33.20)

¹⁰And YHWH spoke to Manasseh and his people, but they paid no attention. ¹¹Therefore YHWH brought the commanders of the army of the king of Assyria against them, and they captured Manasseh with hooks, bound him with bronze chains, and took him to Babylon. ¹²And when he was in distress, he entreated YHWH his God and humbled himself greatly before the God of his fathers. ¹³When he prayed to Him, He was moved by his entreaty and heard his supplication, and brought him again to Jerusalem to his kingdom. Then Manasseh knew that YHWH was God.

¹⁴Now after this he built the outer wall of the city of David on the west side of Gihon, in the valley, even to the entrance of the Fish Gate; and he encircled the Ophel with it and made it very high. Then he put army commanders in all the fortified cities of Judah. ¹⁵He also removed the foreign gods and the idol from the house of YHWH, as well as all the altars which he had built on the mountain of the house of YHWH and in Jerusalem, and he threw them outside the city. ¹⁶And he set up the altar of YHWH and sacrificed peace offerings and thank offerings on it; and he ordered Judah to serve YHWH God of Israel. ¹⁷Nevertheless the people still sacrificed in the high places, although only to YHWH their God.

¹⁸Now the rest of the acts of Manasseh even his prayer to his God, and the words of the seers who spoke to him in the name of YHWH God of Israel, behold, they are among the records of the kings of Israel. ¹⁹His prayer also and how God was entreated by him, and all his sin, his unfaithfulness, and the sites on which he built high places and erected the Asherim and the carved images, before he humbled himself, behold, they are written in the records of the seers.

2 Chronicles 33.20-34.10

²⁰So Manasseh slept with his fathers, and they buried him in his own house. And Amon his son became king in his place.

Amon becomes king in Judah (33.21-33.25)

²¹Amon was twenty-two years old when he became king, and he reigned two years in Jerusalem. ²²And he did evil in the sight of YHWH, as Manasseh his father had done, and Amon sacrificed to all the carved images which his father Manasseh had made, and he served them. ²³Moreover, he did not humble himself before YHWH as his father Manasseh had done, but Amon multiplied guilt. ²⁴Finally his servants conspired against him and put him to death in his own house. ²⁵But the people of the land smote all the conspirators against King Amon, and the people of the land made Josiah his son king in his place.

Josiah rules Judah (34.1-34.7)

34 ¹Josiah was eight years old when he became king, and he reigned thirty-one years in Jerusalem. ²And he did right in the sight of YHWH, and walked in the ways of his father David and did not turn aside to the right or to the left. ³For in the eighth year of his reign while he was still a youth, he began to seek the God of his father David; and in the twelfth year he began to purge Judah and Jerusalem of the high places, the Asherim, the carved images, and the molten images. ⁴And they tore down the altars of the Baals in his presence, and the incense altars that were high above them he chopped down; also the Asherim, the carved images, and the molten images he broke in pieces and ground to powder and scattered it on the graves of those who had sacrificed to them. ⁵Then he burned the bones of the priests on their altars, and purged Judah and Jerusalem. ⁶And in the cities of Manasseh, Ephraim, Simeon, even as far as Naphtali, in their surrounding ruins, ⁷he also tore down the altars and beat the Asherim and the carved images into powder and chopped down all the incense altars throughout the land of Israel. Then he returned to Jerusalem.

Josiah repairs the temple (34.8-34.13)

⁸Now in the eighteenth year of his reign, when he had purged the land and the house, he sent Shaphan the son of Azaliah, and Maaseiah an official of the city, and Joah the son of Joahaz the recorder, to repair the house of YHWH his God. ⁹And they came to Hilkiah the high priest and delivered the money that was brought into the house of God, which the Levites, the doorkeepers, had collected from the hand of Manasseh and Ephraim, and from all the remnant of Israel, and from all Judah and Benjamin and the inhabitants of Jerusalem. ¹⁰Then they gave it into the hands of the workmen who had the oversight of the house of YHWH, and the workmen who were working in the house of YHWH used it to restore and repair the house.

2 Sứ-ký 33.20-34.10

²⁰Thế là Ma-na-se ngủ với tổ-phụ của người và họ chôn người trong chính cung-điện của người. Và A-môn con trai của người trở thành vua trong chỗ của người.

A-môn trở thành vua tại Giu-đa (33.21-33.25)

²¹A-môn được 22 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 2 năm trong Giê-ru-sa-lem. ²²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, như Ma-na-se cha người đã từng làm, và A-môn hiến-tế cho tất cả những tượng chạm mà cha người Ma-na-se đã làm, và người phụng-sự chúng. ²³Hơn nữa, người không hạ mình xuống trước mặt Đức GIA-VÊ như cha người Ma-na-se đã làm, nhưng A-môn gia tăng lỗi-làm. ²⁴Cuối cùng, các tội-tố của người âm-muru chống lại người và giết người chết trong chính cung-điện của người. ²⁵Nhưng dân trong xứ đánh hạ tất cả những kẻ đã âm-muru chống vua A-môn, và dân trong xứ lập Giô-si-a làm vua trong chỗ của người.

Giô-si-a cai-trị Giu-đa (34.1-34.7)

34 ¹Giô-si-a được 8 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 31 năm trong Giê-ru-sa-lem. ²Và người làm đúng trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ, và bước đi trong những đường-lối của tổ-phụ Đa-vít của người và không quay sang bên hữu hay bên tả. ³Vì vào năm thứ tám trong triều-đại của người trong khi người vẫn còn là một thiếu-niên, người bắt đầu tìm Đức Chúa TRỜI của Đa-vít tổ-phụ của người; và trong năm thứ mười-hai, người bắt đầu dẹp sạch các chỗ cao, các tượng A-sê-ra, các hình-ảnh chạm, và các hình-ảnh đúc khỏi Giu-đa và Giê-ru-sa-lem. ⁴Và họ giết xuống các bàn-thờ Ba-anh trong sự hiện-diện của người, và các bàn-thờ xông hương là những vật ở cao phía trên chúng thì người đốn xuống; cũng như các tượng A-sê-ra, các hình-ảnh chạm, và các hình-ảnh đúc thì người đập bể thành từng mảnh và nghiền nát thành bụi và rải trên mộ của những kẻ đã từng hiến-tế cho chúng. ⁵Đoạn người đốt xương cốt của những thầy tế-lễ trên các bàn-thờ của chúng, và dọn sạch Giu-đa và Giê-ru-sa-lem. ⁶Và trong các thành-phố của Ma-na-se, Ép-ra-im, Si-mê-ôn, xa cả đến tận Nép-ta-li, trong các nơi đó nát xung-quanh chúng, ⁷người cũng giết các bàn-thờ xuống, đập các tượng A-sê-ra và các hình-ảnh chạm thành bụi và đốn xuống tất cả các bàn-thờ xông-hương khắp xứ Y-so-ra-ên. Đoạn người trở về Giê-ru-sa-lem.

Giô-si-a tu-bổ đền-thờ (34.8-34.13)

⁸Bảy giờ, vào năm thứ mười-tám trong triều-đại của người, khi người đã dọn sạch xứ ấy và đền ấy rồi, người sai Sa-phan con trai của A-sa-lia, Ma-a-xê-gia một quan-viên của thành ấy, và Giô-a con trai của Giô-a-cha quan ghi sổ sách, đi tu-bổ đền của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. ⁹Và họ đến cùng thầy tế-lễ thượng-phẩm Hinh-kia và giao tiền đã được đem vào trong đền Đức Chúa TRỜI, mà các người Lê-vi, các người giữ cổng, đã thu từ tay Ma-na-se và Ép-ra-im, và từ tất cả những kẻ còn sót lại của Y-so-ra-ên, và từ tất cả Giu-đa và Bên-gia-min và cư-dân Giê-ru-sa-lem. ¹⁰Đoạn họ giao nó trong tay các công-nhân có phận sự trông nom đền Đức GIA-VÊ, và những công-nhân đang làm việc trong đền Đức GIA-VÊ để dùng nó vào việc tu-bổ và sửa-sang đền.

2 Sử-ký 34.11-34.25

¹¹Và các người ấy lại giao nó cho những thợ mộc và cho các thợ xây-cắt để mua đá được đào từ mỏ đá và cây gỗ cho việc ráp nối và để làm những cây dầm cho các căn nhà mà các vua Giu-đa đã để cho đổ nát. ¹²Và các người này làm việc ấy một cách trung-tín với các người quản-đốc giám-sát trên họ: Gia-hát và Ô-ba-đi-a, các người Lê-vi trong các con trai của Mê-ra-ri, Xa-cha-ri và Mê-su-lam trong những con trai của các người Kê-hát, và các người Lê-vi khác, tất cả đều tinh-xảo với các nhạc-khí. ¹³Họ cũng giám thị những kẻ khiêng vác nặng và cai-quản tất cả những công-nhân từ công-việc này đến công-việc nọ; và có mấy người Lê-vi làm thư-ký, các quan-viên, và các người giữ cổng.

Luật Đức Chúa TRỜI được khám-phá trong đền-thờ (34.14-34.21)

¹⁴Khi họ đang đem tiền đã được đem vào trong đền Đức GIA-VÊ ra, thầy tế-lễ Hinh-kia tìm được quyển sách luật của Đức GIA-VÊ được ban cho bởi Môi-se. ¹⁵Và Hinh-kia đáp-ứng và nói với thư-ký Sa-phan: "Ta đã tìm được quyển sách luật trong đền Đức GIA-VÊ." Và Hinh-kia giao quyển sách cho Sa-phan. ¹⁶Đoạn Sa-phan đem quyển sách cho nhà vua và báo cáo thêm với nhà vua, rằng: "Các tội-tố của bề hạ đang làm mọi việc đã được phó trong tay họ. ¹⁷Họ cũng đã trút tiền ra, tiền tìm được trong đền Đức GIA-VÊ, và đã giao nó trong tay các giám-thị và những công-nhân." ¹⁸Hơn nữa, thư-ký Sa-phan tâu cùng nhà vua, rằng: "Thầy tế-lễ Hinh-kia đã trao cho tôi một quyển sách." Và Sa-phan đọc từ nó trong sự hiện-diện của nhà vua. ¹⁹Và xảy ra khi nhà vua nghe các lời trong luật-pháp, người xé quần-áo của mình. ²⁰Rồi nhà vua ra lệnh cho Hinh-kia, A-hi-cam con trai của Sa-phan, Áp-đôn con trai của Mi-ca, thư-ký Sa-phan, và A-sa-gia tội-tố của nhà vua, rằng: ²¹"Đi đi, hãy cầu-vấn Đức GIA-VÊ cho ta và cho những kẻ còn sót lại trong Y-sơ-ra-ên và trong Giu-đa, về các lời trong quyển sách đã tìm được, vì lớn thay cơn thịnh-nộ của Đức GIA-VÊ được đổ ra trên chúng ta vì tội-phụ của chúng ta đã chẳng tuân theo lời của Đức GIA-VÊ, để làm theo mọi điều được viết trong quyển sách này."

Nữ tiên-tri Hun-đa nói (34.22-34.30)

²²Vì vậy Hinh-kia và các người mà nhà vua đã báo, đi đến nữ tiên-tri Hun-đa, vợ của Sa-lum, con trai của Tô-cát¹⁾, con trai của Hát-ra, người giữ kho áo-lễ (hiện nay bà sống trong Giê-ru-sa-lem trong Quận Nhi); và họ nói với bà về việc này. ²³Và bà nói với họ: "Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên, phán như vậy: 'Hãy báo người đã sai các ngươi đến cùng Ta: ²⁴GIA-VÊ phán như vậy: "Này, Ta đang đem điều xấu-xa đến trên chỗ này và trên cư-dân của nó, tất cả các lời rủa-sả được viết trong quyển sách mà chúng đã đọc trong sự hiện-diện của vua Giu-đa. ²⁵Bởi vì chúng đã bỏ rơi Ta và đã xông hương cho các thần khác, chúng đã có thể chọc Ta giận với tất cả các việc làm của tay chúng, bởi vậy cơn thịnh-nộ của Ta sẽ được đổ ra trên chỗ này, và nó sẽ không được dập tắt.'"

2 Chronicles 34.11-34.25

¹¹They in turn gave it to the carpenters and to the builders to buy quarried stone and timber for couplings and to make beams for the houses which the kings of Judah had let go to ruin. ¹²And the men did the work faithfully with foremen over them to supervise: Jahath and Obadiah, the Levites of the sons of Merari, Zechariah and Meshullam of the sons of the Kohathites, and the Levites, all who were skillful with musical instruments. ¹³They were also over the burden bearers, and supervised all the workmen from job to job; and some of the Levites were scribes and officials and gatekeepers.

God's law is discovered in the temple (34.14-34.21)

¹⁴When they were bringing out the money which had been brought into the house of YHWH, Hilkiah the priest found the book of the law of YHWH given by Moses. ¹⁵And Hilkiah responded and said to Shaphan the scribe, "I have found the book of the law in the house of YHWH." And Hilkiah gave the book to Shaphan. ¹⁶Then Shaphan brought the book to the king and reported further word to the king, saying, "Everything that was given into the hand of your servants they are doing. ¹⁷They have also emptied out the money which was found in the house of YHWH, and have delivered it into the hands of the supervisors and the workmen" ¹⁸Moreover, Shaphan the scribe told the king saying, "Hilkiah the priest gave me a book." And Shaphan read from it in the presence of the king. ¹⁹And it came about when the king heard the words of the law that he tore his clothes. ²⁰Then the king commanded Hilkiah, Ahikam the son of Shaphan, Abdon the son of Micah, Shaphan the scribe, and Asaiah the king's servant, saying, ²¹"Go, inquire of YHWH for me and for those who are left in Israel and in Judah, concerning the words of the book which has been found, for great is the wrath of YHWH which is poured out on us because our fathers have not observed the word of YHWH, to do according to all that is written in this book."

Huldah, the prophetess, speaks (34.22-34.30)

²²So Hilkiah and those whom the king had told went to Huldah the prophetess, the wife of Shallum the son of Tokhath, the son of Hasrah, the keeper of the wardrobe (now she lived in Jerusalem in the Second Quarter); and they spoke to her regarding this. ²³And she said to them, "Thus says YHWH, the God of Israel, 'Tell the man who sent you to Me, ²⁴thus says YHWH, "Behold, I am bringing evil on this place and on its inhabitants, even all the curses written in the book which they have read in the presence of the king of Judah. ²⁵Because they have forsaken Me and have burned incense to other gods, that they might provoke Me to anger with all the works of their hands, therefore My wrath will be poured out on this place, and it shall not be quenched.'"

¹trong 2 Vua 22.14: Tiếc-va

²⁶But to the king of Judah who sent you to inquire of YHWH, thus you will say to him, "Thus says YHWH God of Israel *regarding* the words which you have heard, ²⁷"Because your heart was tender and you humbled yourself before God, when you heard His words against this place and against its inhabitants, and *because* you humbled yourself before Me, tore your clothes, and wept before Me, I truly have heard you," declares YHWH. ²⁸"Behold, I will gather you to your fathers and you shall be gathered to your grave in peace, so your eyes shall not see all the evil which I will bring on his place and on its inhabitants." And they brought back word to the king.

²⁹Then the king sent and gathered all the elders of Judah and Jerusalem. ³⁰And the king went up to the house of YHWH and all the men of Judah, the inhabitants of Jerusalem, the priests, the Levites, and all the people, from the greatest to the least; and he read in their hearing all the words of the book of the covenant which was found in the house of YHWH.

Josiah's good reign (34.31-34.33)

³¹Then the king stood in his place and made a covenant before YHWH to walk after YHWH, and to keep His commandments and His testimonies and His statutes with all his heart and all his soul, to perform the words of the covenant written in this book. ³²Moreover, he made all who were present in Jerusalem and Benjamin to stand *with him*. So the inhabitants of Jerusalem did according to the covenant of God, the God of their fathers. ³³And Josiah removed all the abominations from all the lands belonging to the sons of Israel, and made all who were present in Israel to serve YHWH their God. Throughout his days they did not turn from following YHWH God of their fathers.

The Passover observed again (35.1-35.19)

35 ¹Then Josiah celebrated the Passover to YHWH in Jerusalem, and they slaughtered the Passover *animals* on the fourteenth *day* of the first month. ²And he set the priests in their offices and encouraged them in the service of the house of YHWH. ³He also said to the Levites who taught all Israel *and* who were holy to YHWH, "Put the holy ark in the house which Solomon the son of David king of Israel built; it will be a burden on *your* shoulders no longer. Now serve YHWH your God and His people Israel. ⁴And prepare *yourselves* by your fathers' households in your divisions, according to the writing of David king of Israel and according to the writing of his son Solomon. ⁵Moreover, stand in the holy place according to the sections of the fathers' households of your brethren the sons of the people, and according to the Levites, by division of a father's household.

²⁶Nhưng cùng vua Giu-đa là người đã sai các người cầu-vấn GIA-VÊ, các người sẽ nói với nó như vậy: "GIA-VÊ Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên phán như vậy về các lời mà người đã nghe, ²⁷"Bởi vì tâm người mềm-mại và người đã hạ mình trước mặt Chúa TRỜI, khi người nghe các lời của Ngài chống lại chỗ này và chống lại cư-dân của nó, và *bởi vì* người đã hạ mình trước mặt Ta, đã xé rách quần-áo của người, và đã khóc trước mặt Ta, Ta quả thật đã nghe người," GIA-VÊ tuyên-bố. ²⁸"Này, Ta sẽ thâu người về cùng tổ-phụ của người, và người sẽ được thâu vào mộ của người trong sự bình-an, vì vậy đôi mắt của người sẽ không thấy tất cả điều xấu-xa mà Ta sẽ giáng trên chỗ này và trên cư-dân của nó." Và họ đem lời về cho nhà vua.

²⁹Thế thì nhà vua sai đi, nhóm lại tất cả các trưởng-lão của Giu-đa và Giê-ru-sa-lem. ³⁰Và nhà vua đi lên tới đền ĐỨC GIA-VÊ với tất cả những người đàn-ông Giu-đa, cư-dân Giê-ru-sa-lem, các thầy tế-lễ, những người Lê-vi, và tất cả dân-chúng, từ kẻ lớn nhất đến kẻ nhỏ nhất; và người đọc trong khi họ nghe tất cả những lời của quyển sách giao-ước được tìm thấy trong đền ĐỨC GIA-VÊ.

Sự trị-vì tốt-đẹp của Giô-si-a (34.31-34.33)

³¹Lúc đó nhà vua đứng nơi chỗ của người và lập một giao-ước trước mặt ĐỨC GIA-VÊ để bước đi theo ĐỨC GIA-VÊ, để giữ các điều-răn của Ngài, các chức-cơ của Ngài, và các quy-chế của Ngài với tất cả tâm của người và tất cả hồn của người, để thi-hành các lời của giao-ước được viết trong sách này. ³²Hơn nữa người khiến tất cả các người hiện-diện trong Giê-ru-sa-lem và BÊN-gia-min cùng đứng¹⁾. Vì vậy cư-dân Giê-ru-sa-lem làm theo giao-ước của ĐỨC Chúa TRỜI, ĐỨC Chúa TRỜI của tổ-phụ họ. ³³Và Giô-si-a dẹp bỏ tất cả các sự ghê-tởm khỏi tất cả các vùng đất thuộc về các con trai Y-sơ-ra-ên, và khiến tất cả các người hiện-diện tại Y-sơ-ra-ên phải phụng-sự GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của họ. Suốt các ngày của người, họ đã chẳng quay khỏi việc theo GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của tổ-phụ của họ.

Tuân giữ lại Lễ Vượt-qua (35.1-35.19)

35 ¹Đoạn Giô-si-a cử-hành lễ Vượt-qua cho ĐỨC GIA-VÊ trong Giê-ru-sa-lem, và họ giết thịt *những con vật* của lễ Vượt-qua vào ngày thứ mười-bốn của tháng thứ nhất. ²Và người đặt các thầy tế-lễ vào các chức-vụ của họ và khuyến-khích họ trong việc phục-dịch đền ĐỨC GIA-VÊ. ³Người cũng nói với những người Lê-vi, *là những người* dạy tất cả Y-sơ-ra-ên và là những người thánh *đối với ĐỨC GIA-VÊ*: "Hãy đặt cái rương thánh trong đền mà Sa-lô-môn con trai của Đa-vít vua Y-sơ-ra-ên đã xây; nó sẽ không còn là gánh nặng trên vai nữa. Bây giờ, hãy phụng-sự GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI của các người và dân Y-sơ-ra-ên của Ngài. ⁴Hãy dọn mình theo các gia-hộ của tổ-phụ của các người theo các ban-thứ của các người, theo văn bản của Đa-vít vua Y-sơ-ra-ên và theo văn bản của con trai người là Sa-lô-môn. ⁵Hơn nữa, hãy đứng trong chỗ của thánh theo những khu vực của các gia-hộ của tổ-phụ của anh em của các người những con trai của dân-chúng, và theo những người Lê-vi, theo ban-thứ trong một gia-hộ của tổ-phụ.

¹ hay: cùng ứng-thuận theo giao-ước ấy.

⁶Bây giờ hãy giết thịt *những con vật* lễ Vượt-qua, biệt mình ra thánh, và chuẩn-bị anh em các người để làm theo lời Đức GIA-VÊ bởi Môi-se."

⁷Và Giô-si-a đóng góp cho những con trai của dân-chúng, cho tất cả những người có mặt, những bầy chiên con và các dê con, tất cả làm các cửa-lễ Vượt-qua, số đếm là 30 ngàn cộng thêm 3 ngàn con bò đực; những con này là từ cửa-cái của nhà vua. ⁸Các sĩ-quan của người cũng đóng góp một cửa-lễ tự nguyện cho dân-chúng, các thầy tế-lễ, và những người Lê-vi. Hinh-kia, Xa-cha-ri, Giê-hi-ên, các quan-viên của đền Đức Chúa TRỜI tặng các thầy tế-lễ 2 ngàn 600 từ các bầy chiên và 300 con bò đực làm cửa-lễ Vượt-qua. ⁹Cô-na-nia và các em của người là Sê-ma-gia và Na-tha-na-ên, và Ha-sa-bia cùng Giê-i-ên và Giô-xa-bát, các quan-viên trong những người Lê-vi, cũng đóng góp cho những người Lê-vi 5 ngàn từ các bầy chiên và 500 con bò đực làm các cửa-lễ Vượt-qua.

¹⁰Thế là buổi lễ được chuẩn-bị xong, các thầy tế-lễ đứng vào vị-trí của họ và những người Lê-vi theo các ban-thứ của họ theo lệnh của nhà vua. ¹¹Họ giết thịt các con vật lễ Vượt-qua, và trong khi các thầy tế-lễ rảy máu từ tay của họ, thì những người Lê-vi lột da chúng. ¹²Rồi họ dọn các cửa-lễ thiêu đi để họ có thể ban chúng cho các bộ phận của những gia-hộ của tổ-phụ của những con trai của dân-chúng để dâng cho Đức GIA-VÊ, như được ghi trong sách của Môi-se. Họ cũng làm như vậy với những con bò đực. ¹³Thế là họ nướng các con vật lễ Vượt-qua trên lửa theo giới-luật, và họ luộc các vật thánh trong các nồi, trong các ấm, trong các chảo, và nhanh-chóng mang chúng đi tới tất cả con trai của dân-chúng. ¹⁴Và sau đó họ chuẩn-bị cho chính họ và cho các thầy tế-lễ, vì các thầy tế-lễ, các con trai A-rôn, đang dâng-hiến các cửa-lễ thiêu và phần mỡ cho đến tối; vì lẽ đó, các người Lê-vi chuẩn-bị cho chính họ và cho các thầy tế-lễ, các con trai A-rôn. ¹⁵Những ca-sĩ, những con trai của A-sáp, cũng ở tại các vị-trí của họ theo mạng-lệnh của Đa-vít, A-sáp, Hê-man, và đấng tiên-kiến Giê-đu-thun của nhà vua; các người giữ công tại mỗi công đã chẳng phải bỏ công việc của họ, bởi vì các người Lê-vi, các anh em của họ, đã chuẩn-bị cho họ.

¹⁶Thế là tất cả việc phụng-sự Đức GIA-VÊ đều được chuẩn-bị xong trong ngày đó để làm lễ Vượt-qua, và để dâng các cửa-lễ thiêu trên bàn-thờ Đức GIA-VÊ theo mạng-lệnh của vua Giô-si-a. ¹⁷Như vậy những con trai Y-sơ-ra-ên có mặt đều dự lễ Vượt-qua vào lúc đó, và Lễ Bánh Không Men trong 7 ngày. ¹⁸Và đã chẳng có một lễ Vượt-qua nào được tổ-chức giống như nó trong Y-sơ-ra-ên từ những ngày của tiên-tri Sa-mu-ên; cũng đã chẳng có một vị vua nào của Y-sơ-ra-ên đã tổ-chức một lễ Vượt-qua như Giô-si-a đã tổ-chức với các thầy tế-lễ, những người Lê-vi, tất cả Giu-đa và Y-sơ-ra-ên, là những kẻ có mặt, và cư-dân Giê-ru-sa-lem. ¹⁹Trong năm thứ mười-tám trong triều-đại Giô-si-a, lễ Vượt-qua này đã được tổ-chức.

⁶Now slaughter the Passover *animals*, sanctify yourselves, and prepare for your brethren to do according to the word of YHWH by Moses."

⁷And Josiah contributed to the sons of the people, to all who were present, flocks of lambs and kids, all for the Passover offerings, numbering 30,000 plus 3,000 bulls; these were from the king's possessions. ⁸His officers also contributed a freewill offering to the people, the priests, and the Levites. Hilkiah and Zechariah and Jehiel, the officials of the house of God gave to the priests for the Passover offerings 2,600 from the flocks and 300 bulls. ⁹Conaniah also, and Shemaiah and Nethaneel, his brothers, and Hashabiah and Jeiel and Jozabad, the officers of the Levites, contributed to the Levites for the Passover offerings 5,000 from the flocks and 500 bulls.

¹⁰So the service was prepared, and the priests stood at their stations and the Levites by their divisions according to the king's command. ¹¹And they slaughtered the Passover *animals*, and while the priests sprinkled the blood received from their hand, the Levites skinned them. ¹²Then they removed the burnt offerings that they might give them to the sections of the fathers' households of the sons of the people to present to YHWH, as it is written in the book of Moses. They did this also with the bulls. ¹³So they roasted the Passover *animals* on the fire according to the ordinance, and they boiled the holy things in pots, in kettles, in pans, and carried them speedily to all the sons of the people. ¹⁴And afterwards they prepared for themselves and for the priests, because the priests, the sons of Aaron, were offering the burnt offerings and the fat until night; therefore the Levites prepared for themselves and for the priests, the sons of Aaron. ¹⁵The singers, the sons of Asaph, were also at their stations according to the command of David, Asaph, Heman, and Jeduthun the king's seer; and the gatekeepers at each gate did not have to depart their service, because the Levites their brethren prepared for them.

¹⁶So all the service of YHWH was prepared on that day to celebrate the Passover, and to offer burnt offerings on the altar of YHWH according to the command of King Josiah. ¹⁷Thus the sons of Israel who were present celebrated the Passover at that time, and the Feast of Unleavened Bread seven days. ¹⁸And there had not been celebrated a Passover like it in Israel since the days of Samuel the prophet; nor had any of the kings of Israel celebrated such a Passover as Josiah did with the priests, the Levites, all Judah and Israel who were present, and the inhabitants of Jerusalem. ¹⁹In the eighteenth year of Josiah's reign, this Passover was celebrated.

2 Chronicles 35.20-36.7

Josiah dies in battle (35.20-35.27)

20After all this, when Josiah had set the temple in order, Neco king of Egypt came up to make war at Carchemish on the Euphrates, and Josiah went out to engage him. **21**But Neco sent messengers to him, saying, "What have we to do with each other, O King of Judah? I am not coming against you today but against the house with which I am at war, and God has ordered me to hurry. Stop for your own sake from interfering with God who is with me, that He may not destroy you." **22**However, Josiah would not turn his face from him, but disguised himself in order to make war with him, nor did he listen to the words of Neco from the mouth of God, but came to make war on the plain of Meggiddo. **23**And the archers shot King Josiah, and the king said to his servants, "Take me away, for I am badly wounded." **24**So his servants took him out of the chariot and carried him in the second chariot which he had, and brought him to Jerusalem where he died and was buried in the tombs of his fathers. And all Judah and Jerusalem mourned for Josiah. **25**Then Jeremiah chanted a lament for Josiah. And all the male and female singers speak about Josiah in their lamentations to this day. And they made them an ordinance in Israel; behold, they are also written in the Lamentations. **26**Now the rest of the acts of Josiah and his deeds of devotion as written in the law of YHWH, **27**and his acts, first to last, behold, they are written in the Book of the Kings of Israel and Judah.

3. Judah is exiled to Babylon (36.1-36.23)

Jehoahaz, Jehoiakim, then Jehoiachin rule (36.1-36.9)

36¹Then the people of the land took Jehoahaz the son of Josiah, and made him king in place of his father in Jerusalem. ²Jehoahaz was twenty-three years old when he became king, and he reigned three months in Jerusalem. ³Then the king of Egypt deposed him at Jerusalem, and imposed on the land a fine of one hundred talents of silver and one talent of gold. ⁴And the king of Egypt made Eliakim his brother king over Judah and Jerusalem, and changed his name to Jehoiakim. But Neco took Jehoahaz his brother and brought him to Egypt.

⁵Jehoiakim was twenty-five years old when he became king, and he reigned eleven years in Jerusalem; and he did evil in the sight of YHWH his God. ⁶Nebuchadnezzar king of Babylon came up against him and bound him with bronze chains to take him to Babylon. ⁷Nebuchadnezzar also brought some of the articles of the house of YHWH to Babylon and put them in his temple at Babylon.

2 Sứ-ký 35.20-36.7

Giô-si-a tử trận (35.20-35.27)

20Sau mọi việc ấy, khi Giô-si-a đã sắp đặt đền-thờ có thứ-tự rồi, Nê-cô vua Ê-díp-tô⁽¹⁾ đi lên để gây chiến tại Cạt-kê-mít trên sông O-phơ-rát, và Giô-si-a đi ra để nghênh chiến hấn. **21**Nhưng Nê-cô sai các sứ-giã tới người, nói: "Hỡi Vua Giu-đa, chúng ta có điều gì để gây ra cho nhau? Ta không đến chống lại người hôm nay nhưng chống lại nhà mà ta có hiềm-khích, và Đức Chúa TRỜI đã ra lệnh cho ta phải nhanh lên. Hãy ngừng lại vì ích-lợi của chính người, chớ cản trở Đức Chúa TRỜI là Đấng đang ở với ta, để Ngài không hủy-diệt người." **22**Tuy nhiên, Giô-si-a không muốn quay mặt của người khỏi hấn⁽²⁾, nhưng giả dạng cốt để gây chiến với hấn, người cũng chẳng nghe các lời của Nê-cô từ miệng Đức Chúa TRỜI, nhưng đến để gây chiến trên đồng bằng Mê-gi-đô. **23**Và các cung thủ bắn trúng vua Giô-si-a, và nhà vua nói với các tôi-tớ mình: "Đem ta đi, vì ta bị thương nặng." **24**Thế là các tôi-tớ của người đem người ra khỏi chiến xa ấy và chờ người trong cỗ xe thứ nhì mà người có, và đem người về Giê-ru-sa-lem nơi người qua đời và được chôn trong các mộ của tổ-phụ của người. Và tất cả Giu-đa và Giê-ru-sa-lem khóc thương Giô-si-a. **25**Rồi Giê-rê-mi xướng một bài thơ ai-oán vì Giô-si-a. Và tất cả các ca-sĩ nam và nữ hát về Giô-si-a trong các bài ai-ca của họ cho đến ngày này. Và họ làm chúng thành một giới-luật trong Y-sơ-ra-ên; kia, chúng cũng được viết trong sách Ai-ca. **26**Bây giờ phần còn lại của công việc của Giô-si-a và các việc làm tận tụy của người được viết trong luật-pháp của Đức GIA-VÊ, **27**và các công việc của người, đầu tới cuối, kia, chúng được viết trong Sách các Vua Y-sơ-ra-ên và Giu-đa.

3. Giu-đa bị lưu-dày đến Ba-by-lôn (36.1-36.23)

Giô-a-cha, Giê-hô-gia-kim, rồi Giê-hô-gia-kin cai-trị (36.1-36.9)

36¹Đoạn dân-chúng trong xứ bắt Giô-a-cha con trai của Giô-si-a, và lập người làm vua trong chỗ của cha người trong Giê-ru-sa-lem. ²Giô-a-cha được 23 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 3 tháng trong Giê-ru-sa-lem. ³Đoạn vua Ê-díp-tô truất-phế người tại Giê-ru-sa-lem, và bắt xứ ấy nộp tiền phạt 100 ta-lăng bạc và 1 ta-lăng vàng. ⁴Và vua Ê-díp-tô lập Ê-li-a-kim anh của người làm vua trên Giu-đa và Giê-ru-sa-lem, và đổi tên người thành Giê-hô-gia-kim. Nhưng Nê-cô bắt Giô-a-cha em của người và đem người đến Ê-díp-tô.

⁵Giê-hô-gia-kim được 25 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 11 năm trong Giê-ru-sa-lem; và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người. ⁶Nê-bu-cát-nét-sa vua Ba-by-lôn đi lên chống người, và trói người với dây xích bằng đồng để đem người đến Ba-by-lôn. ⁷Nê-bu-cát-nét-sa cũng đem các đồ của đền Đức GIA-VÊ đến Ba-by-lôn và để chúng trong đền-thờ của hấn tại Ba-by-lôn.

¹ Ai Cập

² Nghĩa là: Giô-si-a không muốn thoái quân

2 Sứ-ký 36.8-36.21

⁸Bây giờ phần còn lại của công việc của Giê-hô-gia-kim và các điều ghê-tởm mà người đã làm, và bằng chứng chống lại người, kia, chúng đều được viết trong Sách các Vua Y-sơ-ra-ên và Giu-đa. Và Giê-hô-gia-kin con trai của người trở thành vua trong chỗ của người.

⁹Giê-hô-gia-kin được 8 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 3 tháng 10 ngày trong Giê-ru-sa-lem, và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của Đức GIA-VÊ.

Sự bị giam-cầm tại Ba-by-lôn bắt đầu (36.10)

¹⁰Và sang đầu năm vua Nê-bu-cát-nét-sa sai đem người đến Ba-by-lôn với các đồ có giá-trị của đền Đức GIA-VÊ, và hấn lập người bà con của người là Sê-đê-kia làm vua trên Giu-đa và Giê-ru-sa-lem.

Sê-đê-kia cai-trị Giu-đa (36.11-36.14)

¹¹Sê-đê-kia được 21 tuổi khi người trở thành vua, và người trị-vì 11 năm trong Giê-ru-sa-lem. ¹²Và người làm điều xấu-xa trong cái nhìn của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của người; người không tự hạ mình trước mặt tiên-tri Giê-rê-mi, là kẻ nói cho Đức GIA-VÊ. ¹³Và người cũng nổi-loạn chống lại vua Nê-bu-cát-nét-sa là kẻ đã bắt người thề trung-thành bởi Đức Chúa TRỜI. Nhưng người làm cô của mình cứng và làm tâm của mình cứng chống việc quay lại cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của Y-sơ-ra-ên. ¹⁴Hơn nữa, tất cả các quan-viên trong các thầy tế-lễ và dân-chúng đều rất bất trung, đi theo mọi sự ghê-tởm của các quốc-gia; họ làm ô-uế đền Đức GIA-VÊ mà Ngài đã làm nên thánh trong Giê-ru-sa-lem.

Giê-ru-sa-lem thất-thủ (36.15-36.21)

¹⁵Và Đức GIA-VÊ, Đức Chúa TRỜI của tổ-phụ họ, gửi lời đến họ lần này tới lần khác bởi các sứ-giã của Ngài, bởi vì Ngài có lòng thương-xót dân Ngài và chỗ ngụ của Ngài; ¹⁶nhưng họ cứ tiếp-tục nhạo-báng các sứ-giã của Đức Chúa TRỜI, khinh-bị các lời Ngài, và chế-giễu các đấng tiên-tri của Ngài, cho đến khi con thanh-nộ của Đức GIA-VÊ chỗi dậy chống lại dân Ngài, cho đến khi không phương cứu-chữa. ¹⁷Bởi vậy Ngài đem vua của dân Canh-đê lên chống họ, là kẻ tàn-sát các người nam của họ bằng gươm trong đền có nơi thánh của họ, và chẳng có một sự thương-xót nào trên trai trẻ hay gái đồng-trinh, ông già hay kẻ yếu đuối; Ngài phó tất cả trong tay của hấn. ¹⁸Và tất cả các đồ của đền Đức Chúa TRỜI, lớn và nhỏ, các bửu-vật của đền Đức GIA-VÊ, và các bửu-vật của nhà vua và của các sĩ-quan của nhà vua, hấn đều đem hết đến Ba-by-lôn. ¹⁹Đoạn chúng đốt đền Đức Chúa TRỜI, đập vách thành Giê-ru-sa-lem xuống, và phóng hỏa tất cả thành trì kiên-cố, và phá-hủy tất cả các đồ có giá-trị. ²⁰Tất cả những kẻ đã thoát khỏi gươm, hấn bắt đi đến Ba-by-lôn; và họ là tôi-tớ cho hấn và cho những con trai của hấn cho đến triều đại của vương-quốc Phe-rơ-sơ, ²¹để ứng-nghiệm lời Đức GIA-VÊ bởi miệng của Giê-rê-mi, cho đến khi xứ ấy đã hưởng các năm ngưng-nghỉ của nó xong. Trong tất cả các ngày tan-hoang của nó, nó giữ năm ngưng-nghỉ cho đến khi 70 năm được trọn.

2 Chronicles 36.8-36.21

⁸Now the rest of the acts of Jehoiakim and the abominations which he did, and what was found against him, behold, they are written in the Book of the Kings of Israel and Judah. And Jehoiachin his son became king in his place.

⁹Jehoiachin was eight years old when he became king, and he reigned three months and ten days in Jerusalem, and he did evil in the sight of YHWH.

Captivity in Babylon begun (36.10)

¹⁰And at the turn of the year King Nebuchadnezzar sent and brought him to Babylon with the valuable articles of the house of YHWH, and he made his kinsman Zedekiah king over Judah and Jerusalem.

Zedekiah rules in Judah(Judah) (36.11-36.14)

¹¹Zedekiah was twenty-one years old when he became king, and he reigned eleven years in Jerusalem. ¹²And he did evil in the sight of YHWH his God; he did not humble himself before Jeremiah the prophet who spoke for YHWH. ¹³And he also rebelled against King Nebuchadnezzar who had made him swear *allegiance* by God. But he stiffened his neck and hardened his heart against turning to YHWH God of Israel. ¹⁴Furthermore, all the officials of the priests and the people were very unfaithful following all the abominations of the nations; and they defiled the house of YHWH which He had sanctified in Jerusalem.

The fall of Jerusalem (36.15-36.21)

¹⁵And YHWH, the God of their fathers, sent word to them again and again by His messengers, because He had compassion on His people and on His dwelling place; ¹⁶but they continually mocked the messengers of God, despised His words and scoffed at His prophets, until the wrath of YHWH arose against His people, until there was no remedy. ¹⁷Therefore He brought up against them the king of the Chaldeans who slew their young men with the sword in the house of their sanctuary, and had no compassion on young man or virgin, old man or infirm; He gave them all into his hand. ¹⁸And all the articles of the house of God, great and small, and the treasures of the house of YHWH, and the treasures of the king and of his officers, he brought them all to Babylon. ¹⁹Then they burned the house of God, and broke down the wall of Jerusalem and burned all its fortified buildings with fire, and destroyed all its valuable articles. ²⁰And those who had escaped from the sword he carried away to Babylon; and they were servants to him and to his sons until the rule of the kingdom of Persia, ²¹to fulfill the word of YHWH by the mouth of Jeremiah, until the land had enjoyed its sabbaths. All the days of its desolation it kept sabbath until seventy years were complete.

2 Chronicles 36.22-36.23

Cyrus permits return (36.22-36.23)

22Now in the first year of Cyrus king of Persia—in order to fulfill the word of YHWH by the mouth of Jeremiah—YHWH stirred up the spirit of Cyrus of Persia, so that he sent a proclamation throughout his kingdom, and also *put it* in writing, saying, ²³"Thus says Cyrus king of Persia, 'YHWH, the God of heaven, has given me all the kingdoms of the earth, and He has appointed me to build Him a house in Jerusalem, which is in Judah. Whoever there is among you of all His people, may YHWH his God be with him, and let him go up!'"

2 Sứ-ký 36.22-36.23

Si-ru cho phép trở về (36.22-36.23)

22Bấy giờ trong năm đầu tiên của Si-ru vua Phe-rơ-sơ⁽¹⁾—để ứng-nghiem lời *Đức GIA-VÊ* bởi miệng Giê-rê-mi—*Đức GIA-VÊ* khuấy-động linh của Si-ru vua của Phe-rơ-sơ, ngõ hầu người gửi một tuyên-ngôn khắp vương-quốc của người, và cũng ra chiếu-chỉ⁽²⁾, nói: ²³"Si-ru vua Phe-rơ-sơ phán như vậy: '*Đức GIA-VÊ*, *Đức Chúa TRỜI* của trời, đã ban cho ta tất cả các vương-quốc của trái đất, và Ngài đã chỉ-định ta xây cho Ngài một cái đền trong Giê-ru-sa-lem, ở trong xứ Giu-đa. Có bất cứ ai ở giữa các người trong tất cả dân của Ngài, nguyện *GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI* của kẻ ấy ở cùng hắn, và hắn hãy đi lên!'"

---

¹ngày nay chúng ta gọi là nước Ba-tư (Anh-ngữ là Iran)

²hay: cũng đề nó trong bài viết